

VYBRANÉ ÚDAJE O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

za rok 2016

Sociální zabezpečení

Praha, 10. 11. 2017

Kód publikace: 190029-17

Č. j.: 2575/2017-63

Zpracoval: Odbor statistik rozvoje společnosti

Ředitel odboru: Ing. Martin Mana

Kontaktní osoba: Mgr. Helena Chodounská, e-mail: helena.chodounska@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO	5
KAPITOLA 1. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ.....	6
1-1 Výdaje na důchody podle druhu důchodu.....	11
1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.).....	12
1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2007 – 2016).....	13
1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2016.....	14
1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2016.....	15
1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplácených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2016.....	16
1-7. Nově přiznané důchody - počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 – 2016.....	17
1-8. Nově přiznané důchody - průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 – 2016.....	18
1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995 – 2016).....	19
KAPITOLA 2. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ.....	20
2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000 - 2016).....	23
2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2000 - 2016).....	24
2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2016.....	25
2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985 - 2016).....	26
2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000 - 2016).....	27
2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2016.....	28
2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2016.....	29
2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2016.....	30
2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005 - 2016).....	31
KAPITOLA 3. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A PĚSTOUNSKÉ PÉČE.....	32
3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory (2002 - 2016).....	36
3-2. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek státní sociální podpory (2002 - 2016).....	37
3-3. Výdaje na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2016.....	38
3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2016.....	39
3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2016.....	40
3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2016.....	41
3-7. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005 - 2016).....	42
3-8. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pěstounské péče (2002 - 2016).....	43
3-9. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2016.....	44
3-10. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2016.....	45
KAPITOLA 4. DÁVKY POMOCI V HMTNÉ NOUZI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, PŘÍSPĚVEK NA PÉČI	46
4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007 - 2016).....	50
4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007 - 2016).....	51
4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2016.....	52
4-4. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2016.....	53
4-5. Průměrný měsíční počet vyplácených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2016.....	54
4-6. Příspěvek na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v roce 2016.....	55
4-7. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007 - 2016).....	56
4-8. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012 - 2016).....	57
4-9. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2016.....	58
4-10. Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2016.....	59

Pokračování obsahu

KAPITOLA 5. VYBRANÉ TERÉNNÍ A AMBULANTNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	60
5-1. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010 - 2016)	63
5-2. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010 - 2016)	64
5-3. Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2016.....	65
5-4. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2016	66
5-5. Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2016.....	67
5-6. Počet uživatelů (klientů) vybr.terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2016	68
5-7. Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2016	69
5-8. Pečovatelská služba v letech 2000 – 2016	70
KAPITOLA 6. ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	71
6-1. Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2016	76
6-2. Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.).....	77
6-3. Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2016.....	78
6-4. Počet uživatelů (klientů) zařízení sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2016	79
6-5. Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016.....	80
6-6. Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016	81
6-7. Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016	82
6-8. Počet neuspokojených žádostí o sociální služby podle krajů k 31. 12. 2016	83
KAPITOLA 7. EVROPSKÝ SYSTÉM JEDNOTNÝCH STATISTIK SOCIÁLNÍ OCHRANY (ESSPROS) ...	84
7-1. Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995 - 2015).....	89
7-2. Absolutní výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mil. eur (2007 - 2015).....	90
7-3. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyvatele (2005 - 2015).....	91
7-4. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS na 1 obyvatele (2005 - 2015) ...	92
7-5. Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2002 - 2015).....	93
7-6. Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích v roce 2015	94
ZKRATKY.....	95
ZNAČKY V TABULKÁCH.....	96

Úvodní slovo

Publikace **Vybrané údaje o sociálním zabezpečení za rok 2016** (kód 190029-17) přináší základní údaje za oblast sociálního zabezpečení v České republice v roce 2016 a u vybraných ukazatelů v dlouhodobých časových řadách. Sociální zabezpečení zahrnuje systém **důchodového pojištění, nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory**, nepojistné dávkové systémy (zahrnující **dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči**) a **sociální služby**. V publikaci lze nalézt údaje o vývoji výdajů na důchody, počtu důchodců, průměrné měsíční výši důchodů, a nově přiznaných důchodech. Dále základní ukazatele nemocenského pojištění, dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče, informace o výdajích a počtu vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi, vývoji výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči. Jsou zde uvedeny informace o počtech registrovaných sociálních služeb, uživatelích sociálních služeb a ekonomických ukazatelích vybraných sociálních služeb. Většina předkládaných ukazatelů je dispozici také v třídění podle krajů. Závěrečná kapitola publikace se zabývá mezinárodním srovnáním výdajů na sociální zabezpečení a členěním výdajů podle jednotlivých funkcí sociální ochrany a obsahuje základní informace o **Evropském systému jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)**.

Data jsou publikována v následujících kapitolách, sestávajících se vždy z úvodní textové části doplněné grafy a z datové tabulkové části:

1. Důchodové pojištění
2. Nemocenské pojištění
3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče
4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči
5. Vybrané terénní a ambulantní sociální služby
6. Zařízení sociálních služeb
7. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Většina údajů uveřejněných v této publikaci je přebírána z **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV)** a **České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ)**. Zdrojem informací o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz a o věkové struktuře obyvatelstva je Český statistický úřad (ČSÚ). Údaje o ukončených případech pracovní neschopnosti dle příčin a věku a o nemocech z povolání jsou získány z Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR). Statistika smrtelných pracovních úrazů je převzata z internetových stránek Státního úřadu inspekce práce. Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu podle Evropského systému jednotných statistik sociální ochrany jsou převzaty z internetových stránek Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables> .

Další informace ke zveřejněným údajům jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) www.cssz.cz/cz.

1. Důchodové pojištění

Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. Ze základního důchodového pojištění se tedy poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Výše důchodů se vypočítává ze dvou složek, a to ze základní výměry, která je stanovená pevnou částkou stejnou pro všechny důchodce, a z procentní výměry určené podle délky doby pojištění a výše výdělků. O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

System základního důchodového pojištění je založený na povinné účasti a na průběžném financování. Jedná se o univerzální systém zabezpečující všechny ekonomicky aktivní osoby, jehož financování probíhá na základě solidarity mezi generacemi. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Určité odchylky v oblasti organizačního a administrativního zabezpečení platí v případech, kdy jsou k rozhodování příslušné orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Pokud není uvedeno jinak, jsou v předkládaných tabulkách zahrnuty důchody, které se poskytují podle zákona o důchodovém pojištění. Nejsou v nich obsaženy údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti.

Nárok na důchod vzniká splněním podmínek, které se liší u jednotlivých druhů důchodu.

Plný starobní důchod může být pobírán buď **po dosažení věkové hranice** (důchodového věku), a pak se jedná o řádný starobní důchod, nebo v zákonem stanovené době před dosažením důchodového věku, a pak se jedná o **předčasný starobní důchod**. Nárok na plný i předčasný starobní důchod je zároveň podmíněn získáním potřebné doby pojištění. Při odchodu do předčasného důchodu je důchod krácen v souladu s tím, kolik času zbývá do dosažení důchodového věku. Při nesplnění potřebné doby pojištění na plný starobní důchod může pojištěnec po dosažení určené nižší doby pojištění a vyššího zákonem daného věku pobírat **poměrný důchod**.

Invalidní důchod získá pojištěnec, jehož pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % a který nedosáhl věku 65 let. Aby mohl být invalidní důchod přiznán, musí být splněna též podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod, nejde-li o invaliditu vzniklou následkem pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo z některých příčin souvisejících s obranou státu. Ve věku 65 let nárok na invalidní důchod zaniká a dochází k přeměně na starobní důchod. Podle míry poklesu pracovní schopnosti se invalidita dělí na **invaliditu prvního stupně** (pokles o 35 % až 49 %), **druhého stupně** (pokles o 50 % až 69 %) a **třetího stupně** (pokles o 70 % a více) a od toho se také odvíjí výše invalidního důchodu. Toto rozdělení platí až od začátku roku 2010. Do konce roku 2009 se invalidní důchody dělily na plné a částečné a tato změna je také zohledněna v předkládaných tabulkách. Od roku 2010 se invalidní důchody od věku 65 let transformují na důchody starobní ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu.

Vdovský či vdovecký důchod mohou pozůstalí manželé pobírat pod podmínkou, že zemřelý(á) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu anebo ke dni smrti splnil(a) podmínku potřebné doby pojištění k nároku na invalidní nebo podmínky nároku na starobní důchod, anebo zemřel(a) následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání). Pokud nejsou splněny další podmínky pro výplatu vdovského či vdoveckého důchodu, nárok na tyto důchody po jednom roce od smrti manžela nebo manželky zaniká. Podmínkami pro pokračování nároku na vdovský či vdovecký důchod jsou dosažení zákonem stanoveného věku, péče o nezaopatřené nebo závislé dítě, péče o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela (manželky) závislého na pomoci jiné osoby anebo invalidita třetího stupně.

Sirotčí důchod náleží nezaopatřenému dítěti, jehož zesnulý rodič (osoba, která převzala dítě do péče na základě rozhodnutí soudu nebo do společné výchovy manželů) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, anebo zemřel následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání); případně pokud zemřelý ke dni smrti získal alespoň polovinu doby pojištění potřebné pro vznik nároku na invalidní důchod (do roku 2012 celou dobu pojištění) nebo splnil podmínky nároku na starobní důchod. Nárok na sirotčí důchod zaniká nesplněním výše uvedených podmínek, zejména podmínky nezaopatřenosti dítěte (osvojením, zahájením výdělečné činnosti, ukončením studia, dosažením stanoveného věku apod.).

Uvedené druhy důchodů mohou být vypláceny samostatně, a pak se jedná o tzv. **sólo důchody**. Vdovské a vdovecké důchody mohou být vypláceny **v souběhu** se starobním nebo invalidním důchodem (kombinované důchody). Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a zároveň starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši, včetně základní výměry a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry.

Kromě povinného základního důchodového pojištění podle zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění mají občané ČR možnost dobrovolné účasti na doplňkovém penzijním spoření (dříve penzijní připojištění) podle zákona č. 427/2011 Sb., které se od jiných spořicíh produktů odlišuje státními příspěvky a daňovými úlevami v závislosti na výši příspěvku účastníka a také možnou podporou od zaměstnavatele. Výše výplat dávek tohoto systému se na příjmech důchodců podílí zatím jen zanedbatelnou měrou.

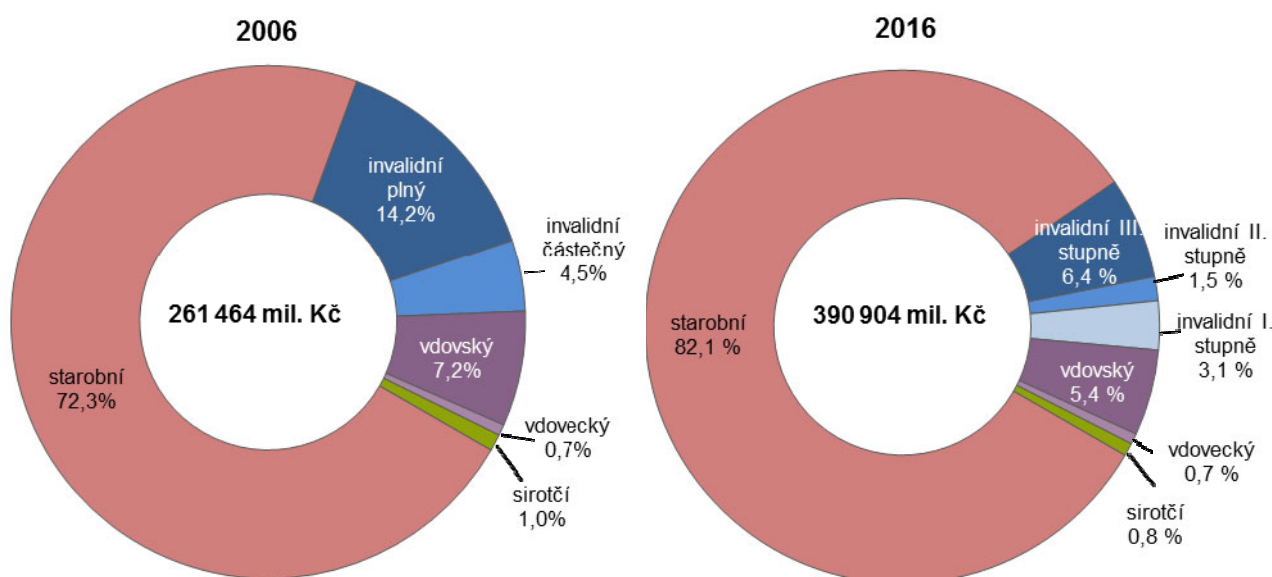
V letech 2013 až 2015 fungoval ještě tzv. druhý pilíř důchodového systému, dobrovolné fondové penzijní spoření, které ovšem bylo ke konci roku 2015 zrušeno a úspory z něj převedeny účastníkům na bankovní účet či doplňkové penzijní spoření (penzijní připojištění).

Současné uspořádání českého důchodového systému je ustaveno zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Od nabytí účinnosti tohoto zákona následně docházelo k přijímání řady dalších reformních opatření s cílem reagovat na měnící se ekonomickou, sociální nebo demografickou situaci a zabezpečovat stabilitu, dlouhodobou udržitelnost systému a zároveň sociální adekvátnost důchodů. K nejvýznamnějším novelám zákona o důchodovém pojištění patřil zákon č. 306/2008 Sb. účinný v zásadě od ledna 2010, který mimo jiné nově vymezil invaliditu, a zákon č. 220/2011 Sb., který řešil především dopady nálezu Ústavního soudu ohledně způsobu stanovení výpočtového základu pro výpočet procentní výměry důchodu a výše tzv. redukčních hranic.

Důchodové pojištění v roce 2016

Základními parametry, které ovlivňují výdaje na důchody, jsou počet důchodců a výše důchodů měněná především valorizacemi. Nejvyšší podíl na výdajích na důchodové pojištění mají výdaje na starobní důchody. To je dáno jak nejvyšším počtem starobních důchodců z celkového počtu příjemců důchodů, tak i nejvyšší úrovní starobních důchodů v porovnání s výší ostatních druhů důchodů. Ke skokovému zvýšení podílu výdajů na starobní důchody došlo v roce 2010 v důsledku toho, že zákonem o důchodovém pojištění byly transformovány invalidní důchody osob starších 65 let na důchody starobní. Ze stejného důvodu se v tomto roce snížil podíl výdajů na invalidní důchody. K trvalému snižování podílu výdajů dochází u vdovských důchodů v důsledku jejich snižujícího se počtu, zejména u samostatně vyplácených, které nejsou kráceny pro souběh s jiným důchodem.

Graf 1.1 Výdaje na důchody podle druhu důchodu v letech 2006 a 2016

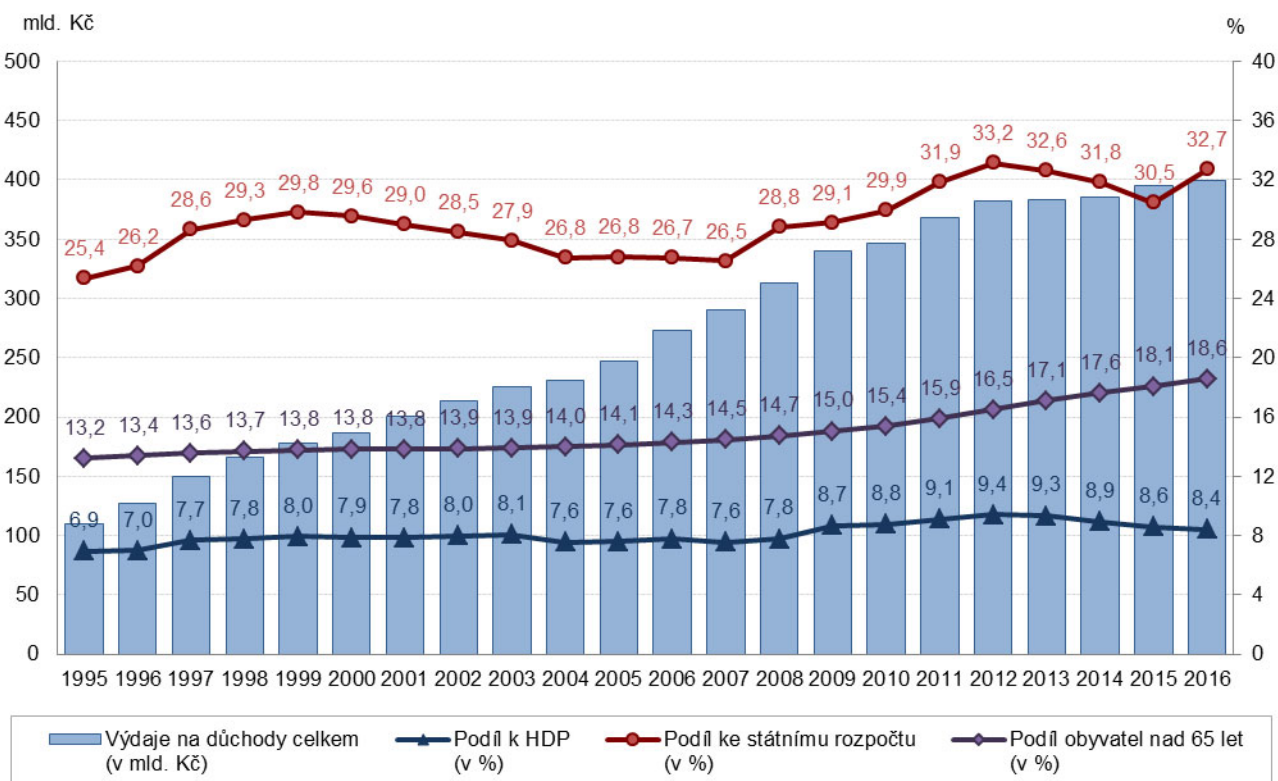
Pozn.: čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor

Zdroj dat: ČSSZ

Výdaje na důchody civilního sektoru (nezahrnuje údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti) v roce 2016 meziročně vzrostly o 4,4 mld. Kč na úroveň 390,9 mld. Kč. Tento nárůst byl způsoben výhradně růstem výdajů na starobní důchody, zatímco výdaje na invalidní a pozůstalostní důchody meziročně klesly.

Počty starobních důchodců a s nimi spojené celkové výdaje na důchody jsou pochopitelně ovlivňovány rostoucími počty osob ve vyšších věkových skupinách. Podíl obyvatel ve věku nad 65 let již v roce 2015 přesáhl 18% hranici a podle prognóz demografů bude i nadále narůstat. Celkové výdaje na důchody včetně výdajů na důchody ozbrojených složek dosáhly v roce 2016 hodnoty těsně pod 400 mld. Kč, což představovalo 8,4 % hrubého domácího produktu (v běžných cenách) a 32,7 % státního rozpočtu.

Graf 1.2 Výdaje na důchody celkem a jejich podíl k HDP a ke státnímu rozpočtu

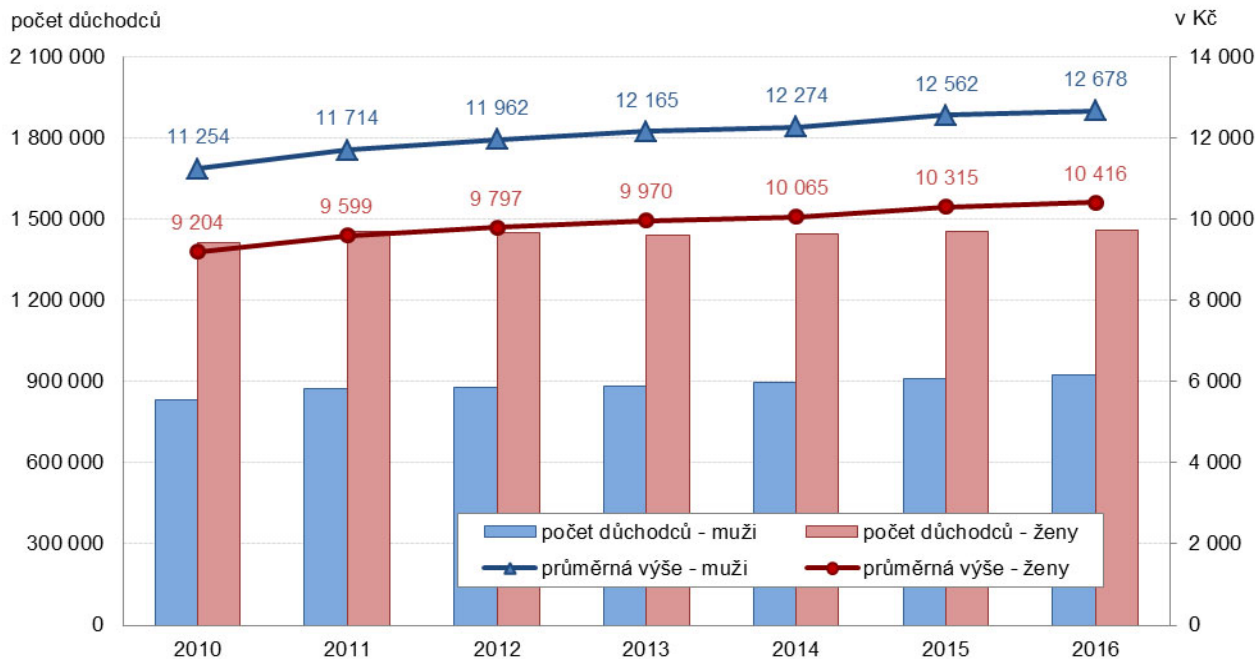
Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ, MF, státní závěrečný účet

Celkový počet důchodců se výrazně zvýšil v roce 2011, což bylo způsobeno zvýšením zájmu o odchod do předčasného důchodu při očekávaných změnách zákona o důchodovém pojištění. Pojištěnci, kteří předpokládali, že způsob výpočtu důchodu přiznaného po 29. září 2011 bude pro ně nevýhodný, se často rozhodli pro odchod do předčasného starobního důchodu před 30. září 2011, aby využili starší způsob výpočtu důchodu. To vedlo k rekordnímu nárůstu počtu přiznaných předčasných starobních důchodů. Od roku 2010 došlo ke zrušení plných a částečných invalidních důchodů a jejich transformaci na invalidní důchody pro invaliditu I., II. a III. stupně a přeměně invalidních důchodců starších 65 let na důchodce starobní. Pokračovalo snižování počtu žen i mužů pobírajících samostatně vyplácených vdovský nebo vdovecký důchod a snižování počtu sirotčích důchodů. Snižování počtu samostatně vyplácených vdovských a vdoveckých důchodů souvisí s tím, že důchodci využívají možnosti odchodu do předčasného starobního důchodu a také s narůstající nadějí dožití, takže stále častěji ovdoví osoby ve vyšším věku, které v době ovdovění již pobírají starobní důchod.

Počet příjemců důchodů se meziročně zvýšil o necelých 18,5 tisíc osob, přičemž vzrostl jak počet starobních důchodců o 18,5 tisíc, tak i invalidních důchodců, kterých přibýly 4 tisíce. Počty příjemců samostatně vyplácených pozůstalostních důchodů naopak o 4 tisíce klesly. K většímu nárůstu počtu starobních důchodců došlo u mužů (o 15,5 tisíc důchodců) než u žen (o 3 tisíc důchodkyň). Počty mužů pobírajících poměrný starobní důchod jsou v čase relativně stabilní, nicméně stále zhruba čtyřikrát nižší než trvale se snižující počty žen, kterým je poměrný starobní důchod vyplácen.

Graf 1.3 Plné starobní důchody podle pohlaví - počet důchodců a průměrná výše důchodu v Kč

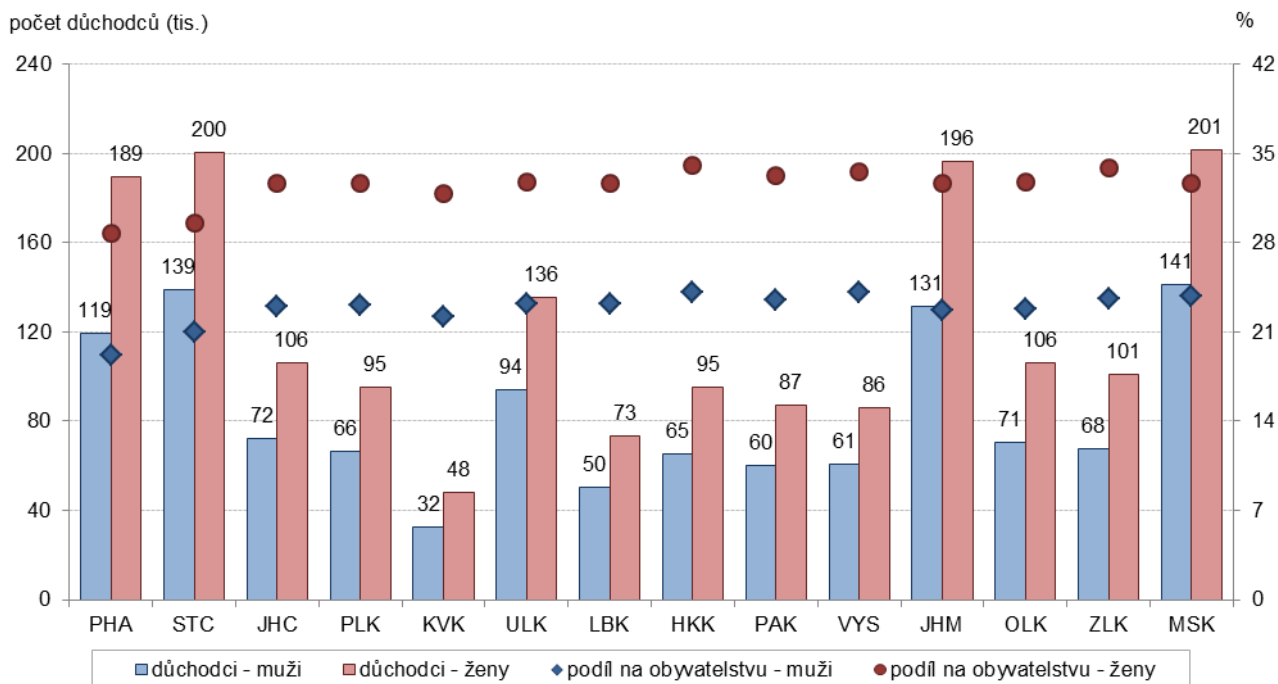

Pozn.: průměrná výše pouze sólo starobních důchodů, vyplácených samostatně bez souběhu s pozůstalostním důchodem

Zdroj dat: ČSSZ

Průměrná výše vyplácených důchodů je ovlivňována především zvyšováním vyplácených důchodů. Na její růst působí též tzv. generační obměna, jejímž důsledkem je, že průměrná výše vyplácených důchodů by rostla, i kdyby důchody nebyly valorizovány, protože zanikají důchody starších důchodců, které jsou v průměru nižší než důchody nově přiznávané. V zásadě tedy platí, že čím déle jsou důchody vypláceny, tím jsou jejich výše nižší ve vztahu k ostatním důchodům. Tyto rozdíly jsou zapříčiněny mzdovým vývojem, změnami ve způsobu výpočtu nově přiznaných důchodů a valorizacemi důchodů, které existující rozdíly vesměs zvyšují.

Graf 1.4 Počet důchodců a jejich podíl na obyvatelstvu podle krajů a pohlaví v roce 2016

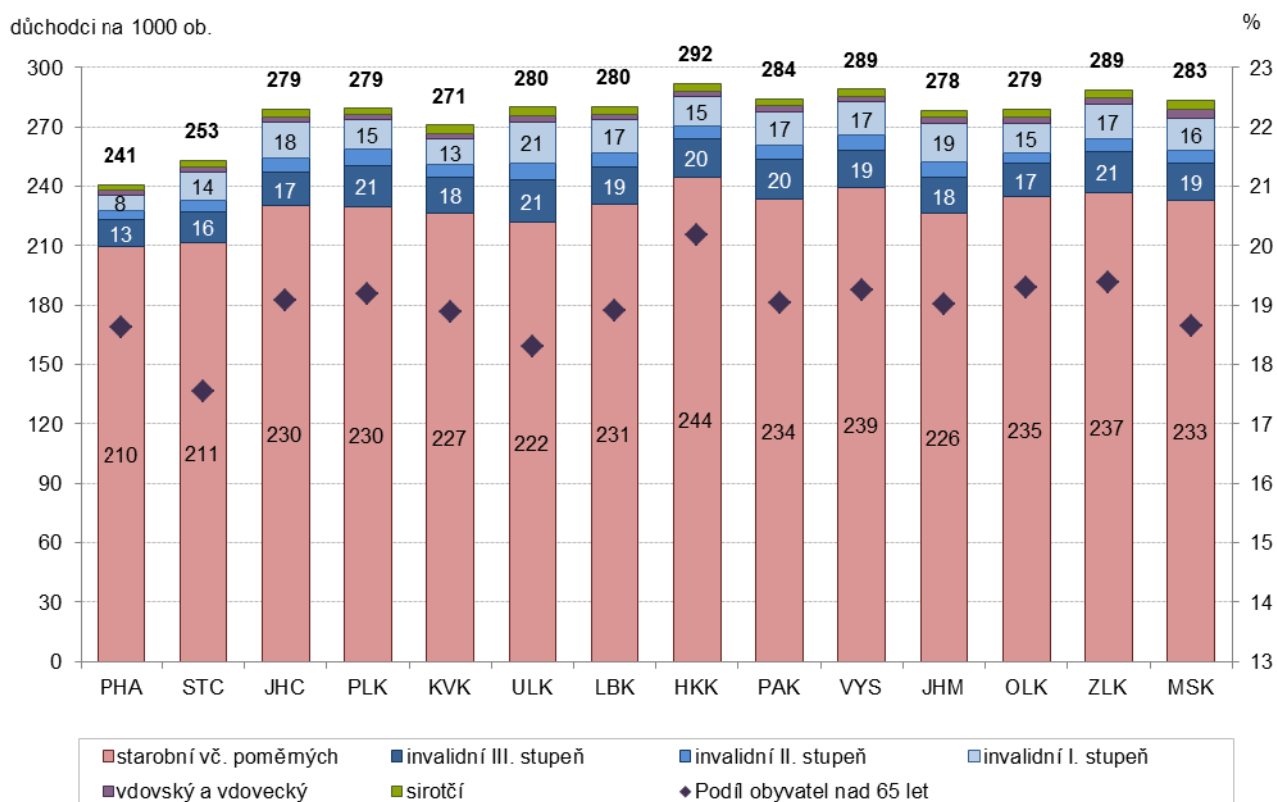

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

Počty důchodců v jednotlivých krajích jsou z největší části určeny velikostí daného kraje a dále věkovou a pohlavní strukturou jeho obyvatel. Vzhledem k tomu, že starobní důchodci představují drtivou většinu všech příjemců důchodů, je věkové složení kraje opravdu nejzásadnější. Nejvyšší podíl příjemců důchodu byl v roce 2016 evidován v Královéhradeckém kraji, kde na 1000 obyvatel připadalo 292 důchodců, z čehož 244 byli starobní důchodci. Tento kraj je zároveň nejstarším krajem České republiky a podíl osob starších 65 let zde ke konci roku 2016 dosahoval 20,2 %. Na opačném konci žebříčku krajů podle podílu důchodců na 1000 obyvatel je hlavní město Praha. Podíl příjemců důchodu zde nedosahoval ani čtvrtiny obyvatel, 241 důchodců (z toho 210 starobních) na 1000 obyvatel. Hlavní město Praha je v tomto ohledu specifické, jelikož nejnižšího podílu důchodců na počtu obyvatel je zde dosaženo i přes zhruba průměrné zastoupení osob nad 65 let (18,6 %). To může být ovlivněno jednak nižšími podíly invalidních důchodců v hlavním městě a také častěji využívanou možností odcházet do starobního důchodu později, než jsou stanovené věkové hranice, a zvyšovat si tak budoucí výši důchodu. V regionu s nejnižším podílem obyvatel nad 65 let, Středočeském kraji, byl druhý nejnižší poměr důchodců v České republice, 253 příjemců důchodu na 1000 obyvatel.

V průměru za celou Českou republiku ke konci roku 2016 připadalo na 1000 obyvatel 273 příjemců důchodů, z toho bylo 226 starobních důchodců, 40 invalidních důchodců a 7 příjemců samostatně vyplácených pozůstalostních důchodů (vdovských, vdoveckých a sirotčích).

Graf 1.5 Příjemci důchodů na 1000 obyvatel podle druhu důchodu a krajů a podíl osob nad 65 let v krajích v roce 2016

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

Další informace o důchodovém pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/>.

Podrobnější analýzy obsahují publikace Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2016 (ČSSZ) http://www.cssz.cz/NR/ronlyres/077B80C4-B744-4C47-A3A8-0E44867E1B4B/0/WEB_SR201620170815.pdf nebo Pojistně-matematická zpráva o důchodovém pojištění 2014 (MPSV) http://www.mpsv.cz/files/clanky/20304/PMZ_2014_final.pdf

1-1. Výdaje na důchody podle druhu důchodu

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Výdaje na důchody celkem	podle druhu důchodu						
		starobní	invalidní pro invaliditu stupně			Pozůstalostní důchody		
			III. ¹⁾	II. ²⁾	I.	vdovský	vdovecký	sirotčí
2000	181 921	130 932	26 412	7 012	-	14 534	1 055	1 975
2001	195 814	140 657	27 970	7 677	-	15 938	1 200	2 373
2002	210 440	150 772	30 222	8 501	-	17 078	1 368	2 498
2003	218 273	156 273	31 531	9 135	-	17 343	1 487	2 504
2004	226 883	163 026	32 719	9 631	-	17 408	1 532	2 567
2005	243 648	175 669	35 028	10 575	-	18 042	1 651	2 684
2006	261 464	188 949	37 239	11 802	-	18 924	1 810	2 740
2007	282 876	203 933	40 420	13 254	-	20 382	1 984	2 904
2008	305 536	222 105	42 446	14 952	-	20 871	2 096	3 066
2009	331 705	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254
2010	340 162	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214
2011	359 234	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301
2012	367 864	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341
2013	372 335	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166
2014	376 406	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101
2015	386 520	314 872	26 505	5 773	11 736	21 951	2 584	3 099
2016	390 904	321 033	24 964	5 956	12 048	21 149	2 621	3 134

Pozn.: Čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor

¹⁾ do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody²⁾ do roku 2009 výdaje na částečné invalidní důchody

1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Rok	Příjemci důchodů celkem	podle druhu důchodu									
		starobní					invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký (sólo)	sirotčí
		plný			poměrný ³⁾	III. ⁴⁾	II. ⁵⁾	I.			
		celkem	v tom:								
	nekrácený ¹⁾	krácený ²⁾									
celkem											
2007	2 719 161	2 011 281	1 677 398	333 883	17 584	383 913	202 773	-	54 195	49 415	
2009	2 790 391	2 092 894	1 697 687	395 207	15 474	370 154	215 790	-	49 281	46 798	
2010	2 819 093	2 245 707	1 817 312	428 395	14 325	244 048	54 973	167 308	46 711	46 021	
2011	2 873 004	2 326 984	1 825 195	501 789	13 163	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693	
2012	2 866 056	2 329 054	1 805 168	523 886	12 166	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856	
2013	2 857 856	2 329 050	1 785 694	543 356	11 271	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258	
2014	2 863 210	2 344 718	1 778 792	565 926	10 426	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563	
2015	2 873 953	2 367 307	1 781 298	586 009	9 576	192 408	68 363	160 884	33 545	41 870	
2016	2 892 469	2 386 432	1 782 931	603 501	8 950	190 837	71 031	163 920	31 304	39 995	
muži											
2007	1 045 146	710 131	576 665	133 466	1 487	193 744	110 009	-	7 635	22 140	
2009	1 089 430	760 365	600 696	159 669	1 613	184 918	114 416	-	7 438	20 680	
2010	1 108 146	832 291	656 755	175 536	1 629	129 066	29 314	88 383	7 296	20 167	
2011	1 139 080	873 426	661 861	211 565	1 615	120 308	31 201	83 605	6 881	22 044	
2012	1 140 727	879 610	657 710	221 900	1 613	114 453	33 734	82 238	6 889	22 190	
2013	1 141 950	885 394	654 533	230 861	1 609	109 532	35 090	81 688	6 760	21 877	
2014	1 147 479	896 559	655 498	241 061	1 603	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089	
2015	1 155 531	910 491	660 397	250 094	1 611	102 070	35 856	79 052	6 165	20 286	
2016	1 171 031	926 010	668 536	257 474	1 691	101 588	36 888	79 482	5 917	19 455	
ženy											
2007	1 674 015	1 301 150	1 100 733	200 417	16 097	190 169	92 764	-	46 560	27 275	
2009	1 700 961	1 332 529	1 096 991	235 538	13 861	185 236	101 374	-	41 843	26 118	
2010	1 710 947	1 413 416	1 160 557	252 859	12 696	114 982	25 659	78 925	39 415	25 854	
2011	1 733 924	1 453 558	1 163 334	290 224	11 548	107 332	26 833	75 754	35 250	23 649	
2012	1 725 329	1 449 444	1 147 458	301 986	10 553	101 387	28 878	77 819	33 582	23 666	
2013	1 715 906	1 443 656	1 131 161	312 495	9 662	96 952	30 526	79 626	32 103	23 381	
2014	1 715 731	1 448 159	1 123 294	324 865	8 823	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474	
2015	1 718 422	1 456 816	1 120 901	335 915	7 965	90 338	32 507	81 832	27 380	21 584	
2016	1 721 438	1 460 422	1 114 395	346 027	7 259	89 249	34 143	84 438	25 387	20 540	

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem.

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

- ¹⁾ Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku nebo od roku 2010 invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku
- ²⁾ Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.
- ³⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.
- ⁴⁾ do roku 2009 plně invalidní důchody
- ⁵⁾ do roku 2009 částečné invalidní důchody

1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2007 - 2016)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Rok	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III. ²⁾	II. ³⁾	I.		
celkem								
2007	8 176	8 761	3 994	8 496	5 161	-	5 705	4 278
2008	9 039	9 653	4 545	9 337	5 893	-	6 407	4 989
2009	9 413	10 062	4 511	9 681	6 076	-	6 567	5 145
2010	9 506	10 138	4 407	9 656	6 671	6 140	6 575	5 194
2011	9 913	10 567	4 473	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428
2012	10 093	10 793	4 420	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544
2013	10 249	10 985	4 405	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657
2014	10 337	11 090	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703
2015	10 576	11 361	4 335	10 392	6 738	5 924	7 225	5 833
2016	10 675	11 475	4 274	10 395	6 745	5 883	7 277	5 874
muži								
2007	8 990	9 796	3 664	9 094	5 457	-	4 668	4 254
2008	9 888	10 728	4 239	9 943	6 193	-	5 412	4 960
2009	10 311	11 189	4 249	10 301	6 384	-	5 580	5 114
2010	10 408	11 254	4 178	10 142	6 978	6 432	5 660	5 153
2011	10 835	11 714	4 294	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414
2012	11 034	11 962	4 285	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534
2013	11 202	12 165	4 301	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645
2014	11 298	12 274	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693
2015	11 550	12 562	4 319	10 759	7 013	6 231	6 475	5 825
2016	11 659	12 678	4 294	10 736	7 019	6 183	6 551	5 852
ženy								
2007	7 484	7 952	4 080	7 750	4 800	-	5 875	4 298
2008	8 311	8 799	4 634	8 588	5 535	-	6 577	5 013
2009	8 636	9 149	4 597	8 925	5 718	-	6 743	5 169
2010	8 721	9 204	4 491	9 075	6 310	5 806	6 744	5 226
2011	9 102	9 599	4 545	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440
2012	9 261	9 797	4 478	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554
2013	9 402	9 970	4 453	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668
2014	9 481	10 065	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713
2015	9 704	10 315	4 344	9 951	6 428	5 622	7 394	5 840
2016	9 788	10 416	4 262	9 988	6 444	5 597	7 446	5 894

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

²⁾ do roku 2009 plně invalidní důchody

³⁾ do roku 2009 částečné invalidní důchody

1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

ČR, kraje	Celkem	podle druhu důchodu									
		starobní				poměrný ³⁾	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný		celkem	III.		II.	I.			
		nekrácený ¹⁾	krácený ²⁾								
Česká republika	2 892 469	2 386 432	1 782 931	603 501	8 950	190 837	71 031	163 920	31 304	39 995	
Hl. m. Praha	308 532	267 000	231 084	35 916	1 814	16 868	6 059	9 855	3 145	3 791	
Středočeský	339 177	282 007	220 148	61 859	974	21 376	7 911	18 602	3 693	4 614	
Jihočeský	178 328	146 703	107 570	39 133	315	10 750	4 491	11 790	1 743	2 536	
Plzeňský	161 611	132 327	94 823	37 504	470	12 168	4 672	8 598	1 497	1 879	
Karlovarský	80 373	67 003	48 497	18 506	256	5 241	1 961	3 823	905	1 184	
Ústecký	229 985	181 830	131 062	50 768	496	17 531	7 066	16 853	2 601	3 608	
Liberecký	123 540	101 501	76 764	24 737	161	8 326	3 230	7 348	1 217	1 757	
Královéhradecký	160 736	134 327	99 187	35 140	208	10 998	3 589	8 104	1 422	2 088	
Pardubický	147 055	120 677	84 282	36 395	154	10 331	3 799	8 716	1 407	1 971	
Vysočina	147 074	121 468	82 858	38 610	211	9 837	3 744	8 633	1 355	1 826	
Jihomoravský	327 831	265 643	202 231	63 412	975	21 614	9 508	22 831	3 242	4 018	
Olomoucký	176 926	148 420	106 239	42 181	365	10 651	3 418	9 454	1 927	2 691	
Zlínský	168 496	138 030	101 236	36 794	363	11 983	3 788	10 025	1 866	2 441	
Moravskoslezský	342 805	279 496	196 950	82 546	2 188	23 163	7 795	19 288	5 284	5 591	

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem.

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

¹⁾ Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku nebo invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku²⁾ Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.³⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

ČR, kraje	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.		
Česká republika	10 675	11 475	4 274	10 395	6 745	5 883	7 277	5 874
Hl. m. Praha	11 553	12 286	4 354	10 239	6 650	5 728	7 361	6 063
Středočeský	10 819	11 616	4 372	10 498	6 773	5 873	7 309	5 916
Jihočeský	10 538	11 375	4 228	10 394	6 718	5 894	7 143	5 917
Plzeňský	10 658	11 424	4 232	10 544	6 786	5 828	7 193	5 926
Karlovarský	10 440	11 157	4 100	10 184	6 632	5 684	7 056	5 591
Ústecký	10 373	11 340	4 251	10 284	6 662	5 724	7 176	5 634
Liberecký	10 582	11 381	4 163	10 339	6 731	5 865	7 085	5 852
Královéhradecký	10 647	11 337	4 639	10 421	6 726	5 919	7 099	5 884
Pardubický	10 482	11 242	4 299	10 442	6 766	5 880	7 142	5 840
Vysočina	10 488	11 199	4 154	10 539	6 950	6 020	7 196	6 057
Jihomoravský	10 462	11 329	4 376	10 375	6 776	5 895	7 137	5 815
Olomoucký	10 418	11 119	4 355	10 205	6 689	5 854	7 139	5 807
Zlínský	10 493	11 244	4 282	10 548	6 868	5 960	7 181	5 953
Moravskoslezský	10 705	11 537	4 024	10 422	6 713	6 061	7 676	5 882

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplacených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Měsíční výše důchodu (Kč)	podle druhu důchodu							
	starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký		sirotčí
	plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.	sólo	kombinovaný ²⁾	
muži								
1–2 999	2 758	148	162	192	398	108	17	1 027
3 000–3 999	1 669	687	1 348	1 306	3 176	197	23	1 226
4 000–4 999	2 186	386	1 001	862	9 057	260	44	1 639
5 000–5 999	3 204	176	1 176	5 914	22 802	1 148	101	5 976
6 000–6 999	4 869	119	1 131	8 556	23 874	2 037	154	6 326
7 000–7 999	8 768	58	2 276	11 917	14 465	1 584	286	2 440
8 000–8 999	18 057	16	12 421	6 206	4 211	479	488	470
9 000–9 999	40 142	11	27 155	1 053	1 007	71	836	177
10 000–10 999	98 658	5	10 840	446	81	15	1 848	90
11 000–11 999	141 160	4	11 563	157	11	7	7 227	49
12 000–12 999	161 594	1	12 465	35	1	6	18 717	22
13 000–13 999	141 400	1	9 918	13	-	1	20 626	4
14 000–14 999	101 603	1	5 498	9	2	1	16 112	5
15 000–15 999	61 255	1	1 894	2	-	3	10 998	-
16 000–16 999	17 526	-	624	1	-	-	7 794	1
17 000–17 999	9 463	-	357	-	-	-	3 967	-
18 000+	21 183	-	555	-	-	-	3 174	3
ženy								
1–2 999	3 299	76	136	266	582	206	71	904
3 000–3 999	4 690	1 556	1 475	1 961	6 083	306	89	1 202
4 000–4 999	6 690	336	1 260	1 387	14 232	469	210	1 681
5 000–5 999	10 838	199	1 242	7 716	35 306	1 982	400	6 490
6 000–6 999	19 421	178	1 436	11 158	19 995	5 077	1 132	6 902
7 000–7 999	46 195	143	3 087	8 212	6 017	9 951	3 749	2 505
8 000–8 999	114 380	54	13 549	2 087	595	5 192	7 611	448
9 000–9 999	204 758	8	25 012	471	27	1 309	19 654	232
10 000–10 999	199 151	1	11 780	132	6	611	59 986	95
11 000–11 999	148 255	3	11 566	28	1	149	152 534	43
12 000–12 999	96 207	-	7 546	4	-	65	136 040	24
13 000–13 999	53 764	-	3 635	2	-	30	70 855	10
14 000–14 999	19 372	-	1 420	1	-	18	35 860	2
15 000–15 999	8 670	-	466	-	-	9	18 920	-
16 000–16 999	4 502	-	207	-	-	5	8 062	-
17 000–17 999	2 736	-	124	-	-	3	3 703	1
18 000+	5 594	-	141	-	-	5	5 208	1

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

²⁾ Příjemci vdovského či vdoveckého důchodu v souběhu s důchodem starobním nebo invalidním

1-7. Nově přiznané důchody - počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 - 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Důchody	Počet důchodů nově přiznaných v roce						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
celkem							
Důchody celkem	177 098	216 628	143 117	153 606	162 875	180 927	169 298
Starobní plné celkem	107 518	147 543	71 273	83 252	91 876	107 357	97 696
z toho k věkové hranici	57 891	58 053	38 161	44 157	51 990	68 294	60 779
odložený odchod	11 885	2 915	1 549	1 368	1 234	1 023	865
po invalidním	7 654	10 012	10 748	9 810	8 286	8 597	8 370
po věkové hranici celkem	77 430	70 980	50 458	55 335	61 510	77 914	70 014
předčasné	30 088	76 563	20 815	27 917	30 366	29 443	27 682
Poměrné starobní	35	71	128	146	144	164	168
Invalidní III. stupně	10 488	9 945	9 699	9 539	9 860	9 529	9 460
Invalidní II. stupně	5 013	4 859	4 821	4 588	4 674	4 805	4 742
Invalidní I. stupně	12 614	12 486	14 095	13 729	14 828	15 837	15 938
Vdovské a vdovecké	36 927	37 118	37 672	37 743	36 687	38 473	36 903
Sírotčí	4 503	4 606	5 429	4 609	4 806	4 762	4 391
muži							
Důchody celkem	82 029	97 212	63 970	70 581	73 605	78 673	79 982
Starobní plné celkem	54 749	70 711	36 767	44 208	47 397	51 295	53 408
z toho k věkové hranici	29 603	24 706	19 754	23 836	27 022	30 896	34 425
odložený odchod	5 022	1 364	912	672	635	525	424
po invalidním	4 427	5 372	5 542	4 958	4 005	4 201	4 106
po věkové hranici celkem	39 052	31 442	26 208	29 466	31 662	35 622	38 955
předčasné	15 697	39 269	10 559	14 742	15 735	15 673	14 453
Poměrné starobní	19	23	37	55	55	81	74
Invalidní III. stupně	6 226	5 866	5 702	5 571	5 538	5 539	5 318
Invalidní II. stupně	2 995	2 832	2 810	2 660	2 583	2 727	2 628
Invalidní I. stupně	6 650	6 270	6 623	6 518	6 789	7 159	7 357
Vdovecké	9 209	9 153	9 379	9 346	8 853	9 486	9 024
Sírotčí	2 181	2 357	2 652	2 223	2 390	2 386	2 173
ženy							
Důchody celkem	95 069	119 416	79 147	83 025	89 270	102 254	89 316
Starobní plné celkem	52 769	76 832	34 506	39 044	44 479	56 062	44 288
z toho k věkové hranici	28 288	33 347	18 407	20 321	24 968	37 398	26 354
odložený odchod	6 863	1 551	637	696	599	498	441
po invalidním	3 227	4 640	5 206	4 852	4 281	4 396	4 264
po věkové hranici celkem	38 378	39 538	24 250	25 869	29 848	42 292	31 059
předčasné	14 391	37 294	10 256	13 175	14 631	13 770	13 229
Poměrné starobní	16	48	91	91	89	83	94
Invalidní III. stupně	4 262	4 079	3 997	3 968	4 322	3 990	4 142
Invalidní II. stupně	2 018	2 027	2 011	1 928	2 091	2 078	2 114
Invalidní I. stupně	5 964	6 216	7 472	7 211	8 039	8 678	8 581
Vdovské	27 718	27 965	28 293	28 397	27 834	28 987	27 879
Sírotčí	2 322	2 249	2 777	2 386	2 416	2 376	2 218

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

1-8. Nově přiznané důchody - průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 - 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Důchody	Průměrná výše nekrácených důchodů nově přiznaných v roce						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
celkem							
Důchody celkem	10 104	10 069	9 741	10 178	10 286	10 699	10 876
Starobní plné celkem	11 274	10 850	11 322	11 588	11 661	12 027	12 337
z toho k věkové hranici	11 518	11 736	12 243	12 484	12 420	12 602	13 032
odložený odchod	14 641	15 088	18 128	16 800	16 897	18 425	17 177
po invalidním	10 009	10 385	10 518	10 677	10 782	10 999	11 039
po věkové hranici celkem	11 850	11 685	12 058	12 273	12 291	12 503	12 847
předčasné	9 793	10 078	9 538	10 234	10 388	10 771	11 049
Poměrné starobní	4 297	3 383	3 179	3 223	3 375	3 698	3 616
Invalidní III. stupně	10 482	10 853	10 893	11 129	11 139	11 421	11 572
Invalidní II. stupně	6 396	6 613	6 641	6 793	6 779	6 965	7 099
Invalidní I. stupně	5 074	5 069	5 088	5 223	5 233	5 352	5 461
Vdovské a vdovecké	6 735	7 040	7 146	7 269	7 357	7 494	7 617
Sirotčí	5 568	5 749	5 535	5 820	5 841	5 941	5 986
muži							
Důchody celkem	10 822	10 856	10 644	11 075	11 184	11 609	11 841
Starobní plné celkem	12 078	11 759	12 354	12 528	12 613	13 076	13 272
z toho k věkové hranici	12 403	12 870	13 295	13 471	13 415	13 833	13 946
odložený odchod	15 693	16 533	19 437	18 948	18 919	20 816	19 241
po invalidním	10 801	11 227	11 395	11 529	11 706	11 842	11 794
po věkové hranici celkem	12 645	12 749	13 107	13 269	13 309	13 701	13 777
předčasné	10 668	10 966	10 484	11 047	11 212	11 656	11 910
Poměrné starobní	5 220	3 924	3 458	3 335	3 736	3 736	3 785
Invalidní III. stupně	10 858	11 232	11 254	11 490	11 516	11 800	12 029
Invalidní II. stupně	6 591	6 852	6 846	7 017	7 004	7 222	7 356
Invalidní I. stupně	5 269	5 246	5 271	5 423	5 433	5 555	5 676
Vdovské a vdovecké	6 008	6 246	6 332	6 458	6 502	6 630	6 745
Sirotčí	5 555	5 707	5 531	5 815	5 821	5 922	5 973
ženy							
Důchody celkem	9 378	9 344	8 848	9 248	9 401	9 886	9 830
Starobní plné celkem	10 436	10 011	10 215	10 519	10 643	11 064	11 205
z toho k věkové hranici	10 588	10 895	11 110	11 323	11 341	11 583	11 835
odložený odchod	13 869	13 811	16 238	14 723	14 752	15 888	15 174
po invalidním	8 895	9 388	9 569	9 790	9 903	10 183	10 298
po věkové hranici celkem	11 037	10 836	10 917	11 131	11 205	11 489	11 674
předčasné	8 835	9 139	8 559	9 322	9 500	9 762	10 107
Poměrné starobní	3 202	3 100	3 059	3 145	3 105	3 657	3 467
Invalidní III. stupně	9 933	10 307	10 377	10 623	10 656	10 896	10 986
Invalidní II. stupně	6 103	6 276	6 353	6 480	6 501	6 627	6 777
Invalidní I. stupně	4 854	4 888	4 923	5 042	5 063	5 183	5 275
Vdovské a vdovecké	6 920	7 241	7 340	7 468	7 560	7 698	7 830
Sirotčí	5 581	5 792	5 539	5 824	5 861	5 960	5 997

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny; průměrná výše nekrácených důchodů (pro souběh s jiným důchodem).

1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995 - 2016)

Pramen: MF (státní závěrečný účet), ČSÚ (údaje o HDP po aktualizaci 30. 6. 2017), MPSV

Rok	Výdaje na důchody celkem k HDP			Průměrný starobní důchod k průměrné mzdě				
	Výdaje na důchody celkem (v mlrd. Kč)	HDP v běžných cenách (v mlrd. Kč)	Podíl (v %)	Průměrný starobní důchod ¹⁾ (v Kč)	Průměrná mzda (v Kč)		Relace důchodu ke mzdě (v %)	
					hrubá ²⁾	čistá ³⁾	hrubé	čisté
1995	110	1 586	6,9	3 578	8 172	6 318	43,8	56,6
1996	127	1 818	7,0	4 213	9 676	7 520	43,5	56,0
1997	150	1 959	7,7	4 840	10 696	8 308	45,3	58,3
1998	166	2 146	7,7	5 367	11 693	9 090	45,9	59,0
1999	178	2 242	7,9	5 724	12 655	9 842	45,2	58,2
2000	187	2 379	7,9	5 962	13 490	10 447	44,2	57,1
2001	201	2 568	7,8	6 352	14 640	11 324	43,4	56,1
2002	214	2 682	8,0	6 830	15 711	12 082	43,5	56,5
2003	226	2 810	8,0	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	231	3 062	7,5	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	247	3 265	7,6	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	273	3 513	7,8	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	290	3 840	7,5	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	313	4 024	7,8	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	340	3 930	8,6	10 028	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	346	3 962	8,7	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2
2011	368	4 034	9,1	10 543	25 093	19 246	42,0	54,8
2012	382	4 060	9,4	10 770	25 903	19 903	41,6	54,1
2013	383	4 098	9,3	10 962	25 903	19 903	42,3	55,1
2014	386	4 314	8,9	11 065	26 357	20 216	42,0	54,7
2015	395	4 596	8,6	11 331	27 156	20 777	41,7	54,5
2016	399	4 773	8,4	11 439	28 250	21 526	40,5	53,1

Pozn.: včetně výdajů na důchody ozbrojených složek;

částky mezd a důchodů jsou zvýšeny o státní vyrovnávací příspěvek v dobách kdy náležel.

¹⁾ Měsíční průměr roční výplaty důchodu vypláceného samostatně (bez pozůstalostního).

²⁾ Jako průměrná hrubá mzda je uveden všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb..) stanovený nař. vlády.

³⁾ Průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snížená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a o pojistné zdravotního a soc. pojištění.

2. Nemocenské pojištění

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které při ztrátě příjmu v případech dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, úrazu, karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství nebo péče o dítě zabezpečuje peněžitými dávkami nemocenského pojištění.

Od 1. ledna 2009 je nemocenské pojištění upraveno **zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění**, ve znění pozdějších předpisů. Jde o komplexní úpravu nemocenského pojištění, která zahrnuje jak okruh osob účastných nemocenského pojištění, jejich nároky z tohoto pojištění a stanovení výše poskytovaných dávek, posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění, tak organizační uspořádání nemocenského pojištění, jakož i řízení v tomto pojištění. Nemocenské pojištění pro „civilní sféru“ (všechny pojištěnce s výjimkou příslušníků ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, osob ve vazbě a odsouzených) provádí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, nikoliv již zaměstnavatelé.

Nemocenského pojištění jsou účastni zaměstnanci, včetně příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, a osoby samostatně výdělečně činné. Zaměstnanci jsou nemocenského pojištění účastni povinně, na rozdíl od OSVČ, jejichž účast na nemocenském pojištění je od roku 1994 dobrovolná.

Povinná účast na nemocenském pojištění vzniká u zaměstnance (s výjimkou zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce), pokud splňuje podmínky dané zákonem o nemocenském pojištění: výkon práce na území České republiky a minimální výše sjednaného příjmu (jedná se o tzv. rozhodný příjem, jehož hranice je od roku 2012 stanovena na 2 500 Kč). U zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce vzniká povinná účast na nemocenském pojištění, pokud vykonává práci na území ČR a v kalendářním měsíci, v němž dohoda o provedení práce trvá, dosáhl započitatelného příjmu v částce vyšší než 10 000 Kč. Účast OSVČ na nemocenském pojištění vzniká na základě přihlášky k nemocenskému pojištění a zaplacením pojistného na nemocenské pojištění.

Od roku 2014 jsou nově definovány pojmy „zaměstnání“ a „zaměstnanci“, platí výjimka pro neuvolněné zastupitele územních samosprávných celků a jsou určeny zvláštní podmínky účasti na nemocenském pojištění při výkonu tzv. zaměstnání malého rozsahu.

Z nemocenského pojištění se poskytují 4 druhy peněžitých dávek:

nemocenské – zaměstnanec nebo OSVČ, který je uznán ošetřujícím lékařem dočasně práce neschopným (případně při nařízené karanténě) má nárok na nemocenské od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti do konce dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů.

Po dobu prvních 14 kalendářních dnů je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou poskytuje zaměstnavatel podle zákoníku práce. Náhrada mzdy náleží za pracovní dny a to při dočasné pracovní neschopnosti od 4. pracovního dne (při karanténě od prvního pracovního dne).

ošetřovné – je vypláceno zaměstnanci z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti nebo péče o zdravé dítě mladší 10 let (protože školské nebo dětské zařízení bylo uzavřeno, dítěti byla nařízena karanténa, nebo osoba, která jinak o dítě pečuje, sama onemocněla). Podpůrčí doba u ošetřovného činí nejdéle 9 kalendářních dnů. U osamělého zaměstnance, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, činí podpůrčí doba nejdéle 16 kalendářních dnů.

peněžitá pomoc v mateřství – od roku 2011 je vyplácena ode dne, který určí sama pojištěnka, a to v období od počátku osmého do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu (případně ode dne převzetí dítěte do péče). Podpůrčí doba činí 28 týdnů (v případě porodu dvou nebo více dětí, činí podpůrčí doba 37 týdnů).

Zákon umožňuje střídání matky dítěte s jejím manželem či otcem dítěte v péči o dítě, přičemž každý z nich má při této péči o dítě nárok na výplatu peněžitě pomoci v mateřství po dobu a za podmínek stanovených zákonem o nemocenském pojištění.

vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství – pobírají zaměstnankyně, které musely být z důvodu těhotenství (mateřství nebo kojení) převedeny na jinou práci, kde dosahují nižšího výdělku. Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se vyplácí za kalendářní dny od data převedení na jinou práci do doby nástupu na peněžitou pomoc v mateřství.

Výše dávek nemocenského pojištění je odvozena od úrovně příjmů zaměstnance v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost). Výpočet výše dávky je následně proveden na základě denního průměru těchto příjmů (tzv. denní vyměřovací základ), který je stanoveným způsobem limitován pomocí určených redukčních hranic.

Výše **nemocenského** činí 60 % denního vyměřovacího základu od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti.

Výše **ošetřovného** činí 60 % denního vyměřovacího základu.

Výše **peněžité pomoci v mateřství** činí 70 % denního vyměřovacího základu.

Výše **vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství** je stanovena rozdílem mezi denním vyměřovacím základem ke dni převedení na jinou práci a průměrem jejich započitatelných příjmů připadajícím na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení.

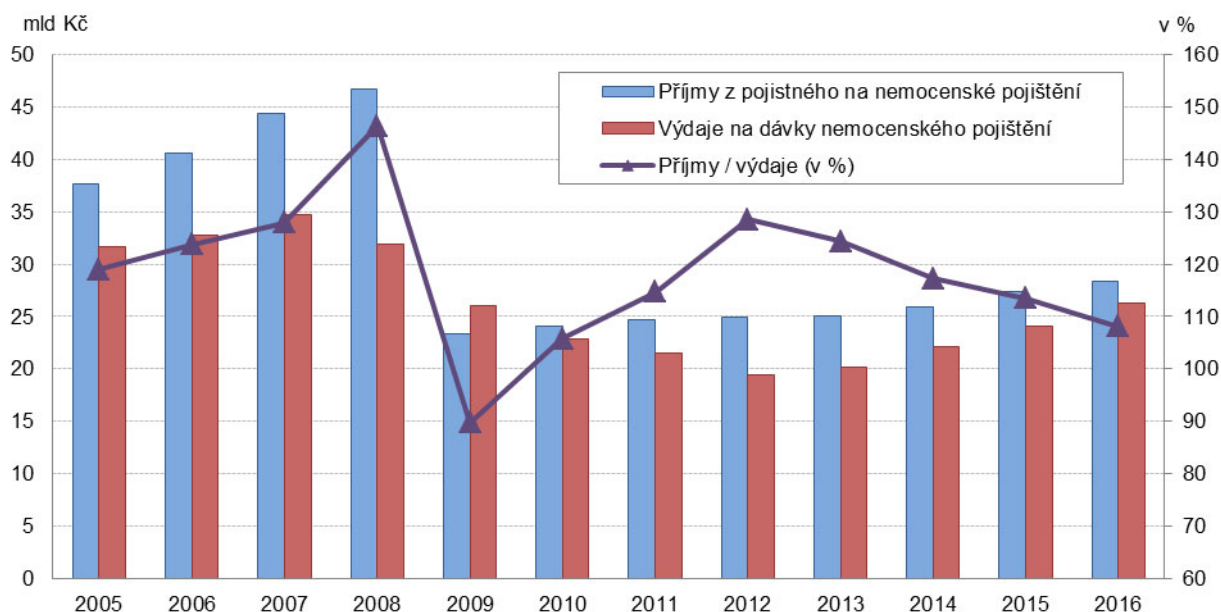
Osoby samostatně výdělečně činné a zahraniční zaměstnanci, pokud si platí nemocenské pojištění, mají nárok při splnění dalších zákonných podmínek jen na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství.

Nemocenské pojištění v roce 2016

Příjmy z pojistného na nemocenské pojištění v roce 2016 meziročně vzrostly o 4 % a přesáhly tak hodnotu 28 mld. Kč. Zvýšily se také (o 9 %) výdaje na dávky nemocenského pojištění, a to nad 26 mld. Kč. Tento meziroční nárůst je mimo jiné ovlivněn rostoucím počtem zaměstnaných osob a rostoucí úrovní mezd. Vzhledem k tomu, že výdaje v systému nemocenského pojištění rostly rychleji než příjmy, snížilo se o více než jednu miliardu Kč saldo mezi příjmy a výdaji, z 3,2 mld. Kč v roce 2015 na 2,1 mld. Kč v roce 2016.

K nejdramatičtějším změnám v úrovni příjmů a výdajů na nemocenské pojištění došlo v roce 2009, kdy původní předpisy nahradil nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. Tento zákon znatelně snížil výši dávek nemocenského pojištění a stanovil, že po dobu prvních 14 dnů pracovní neschopnosti je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou mu poskytuje zaměstnavatel. Z toho důvodu byla zaměstnavatelům od roku 2009 snížena sazba pojistného na nemocenské pojištění (ke snížení sazby došlo také i u OSVČ), což vedlo ke snížení příjmu z pojistného. Poskytování náhrady mzdy zaměstnavatelem bylo přijetím úsporných opatření v letech 2011 až 2013 dočasně prodlouženo z prvních 14 na 21 dnů pracovní neschopnosti. Od roku 2014 je nemocenské opět vypláceno od 15. dne dočasné pracovní neschopnosti.

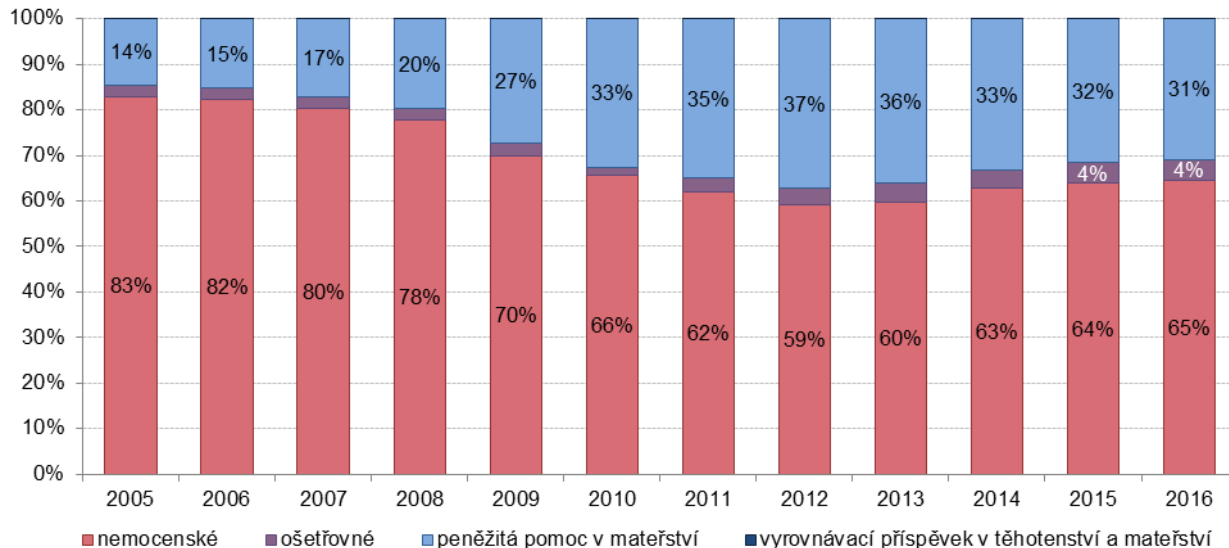
Graf 2.1 Příjmy a výdaje v systému nemocenského pojištění

Zdroj dat: ČSSZ

Se změnami celkových výdajů na nemocenské pojištění docházelo také ke změně struktury těchto výdajů podle jednotlivých druhů dávek. Nejvýraznější změnou byl pokles výdajů na nemocenské, což vedlo ke snížení jeho podílu na celkových výdajích nemocenského pojištění, a tím zvýšení podílů ostatních dávek. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství (a s odstupem několika let i výdaje na ošetřovné) jsou ovlivňovány také vývojem počtu živě narozených dětí. Výdaje na ošetřovné v roce 2015 poprvé přesáhly úroveň jedné miliardy.

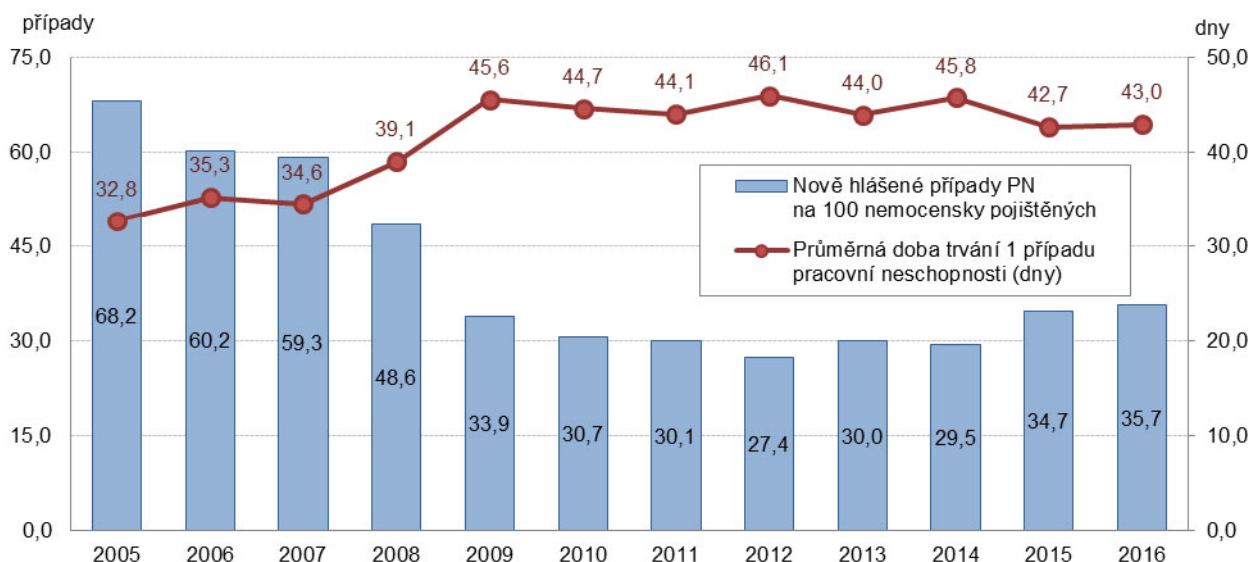
Graf 2.2 Struktura výdajů na nemocenské pojištění podle druhu dávek

Zdroj dat: ČSSZ

Legislativní úpravy vyplácení nemocenského se nejvíce projevují ve snížení četnosti krátkodobých pracovních neschopností pro méně závažné nemoci (běžná nachlazení, záněty horních cest dýchacích). Vzhledem k tomu, že za první tři dny pracovní neschopnosti nenáleží náhrada mzdy, mnoho osob s lehčím onemocněním raději nemoc „přechodí“, využije dovolenou, případně zaměstnavatelem poskytované indispoziční volno či možnost práce z domova. To se odráží ve snížení celkového počtu případů pracovní neschopnosti a prodloužení průměrného trvání jedné pracovní neschopnosti.

Graf 2.3 Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz

Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o nemocenském pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/7> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/>

2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000 - 2016)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Příjmy z pojistného ¹⁾	Výdaje celkem	podle druhu dávek				Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Podíl výdajů na nemoc. pojištění ke státnímu rozpočtu (v %)
			nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		
2000	27 285	27 205	23 653	785	2 759	8	80	4,30
2001	29 653	29 585	25 574	957	3 047	7	68	4,26
2002	31 563	32 609	28 222	893	3 487	7	-1 046	4,34
2003	33 316	34 307	29 523	1 004	3 774	6	-991	4,24
2004	35 738	29 563	24 704	730	4 123	5	6 175	3,43
2005	37 679	31 660	26 258	819	4 579	5	6 019	3,43
2006	40 535	32 773	26 963	825	4 981	4	7 762	3,21
2007	44 354	34 671	27 881	893	5 893	4	9 683	3,17
2008	46 677	31 882	24 769	811	6 297	4	14 795	2,94
2009	23 338	26 033	18 215	729	7 084	5	-2 695	2,23
2010	24 103	22 789	14 944	432	7 410	4	1 314	1,97
2011	24 669	21 505	13 354	640	7 506	6	3 163	1,86
2012	24 894	19 377	11 465	682	7 224	7	5 517	1,68
2013	25 059	20 143	12 036	843	7 258	7	4 916	1,72
2014	25 894	22 077	13 881	854	7 334	9	3 818	1,82
2015	27 342	24 110	15 428	1 062	7 611	9	3 232	1,86
2016	28 400	26 284	16 985	1 180	8 110	9	2 117	2,15

¹⁾ včetně pokut, penále, přírážek k pojistnému a ostatních závazků a pohledávek

2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2010 - 2016)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v tis.

Rok	podle druhu dávek								
	nemocenské	vyplacené		ošetřovné	vyplacené		peněžitá pomoc v mateřství	vyplacené	
		mužům	ženám		mužům	ženám		mužům	ženám
2010	168,3	78,9	89,4	17,7	3,8	13,9	55,9	0,4	55,6
2011	140,4	65,0	75,4	24,6	5,2	19,4	47,3	0,8	46,6
2012	127,9	57,8	70,1	25,2	5,6	19,7	45,4	0,2	45,2
2013	133,6	60,4	73,1	30,2	6,8	23,4	44,7	0,2	44,5
2014	158,4	70,9	87,5	30,0	6,9	23,1	44,7	0,3	44,4
2015	175,1	78,0	97,1	36,1	8,5	27,6	45,5	0,3	45,1
2016	183,9	81,8	102,1	38,6	9,3	29,4	47,6	0,4	47,3

2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2016

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení, ČSÚ

mil. Kč

ČR, kraje	Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	v tom dávky			
		nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství
absolutně v mil. Kč					
Česká republika	26 283,8	16 985,3	1 179,9	8 109,6	9,0
Hl. m. Praha	6 244,5	3 136,9	240,4	2 865,7	1,5
Středočeský	2 443,1	1 614,3	123,6	702,8	2,4
Jihočeský	1 420,8	998,5	69,0	353,2	0,1
Plzeňský	1 402,0	976,7	72,1	352,7	0,4
Karlovarský	455,9	322,1	26,1	107,6	0,1
Ústecký	1 532,2	1 086,5	75,8	369,3	0,5
Liberecký	913,8	627,2	47,4	238,8	0,4
Královéhradecký	1 049,0	710,2	59,0	279,4	0,3
Pardubický	1 163,9	768,8	52,8	342,1	0,2
Vysočina	1 057,4	753,2	46,0	257,7	0,4
Jihomoravský	2 865,8	1 809,7	110,9	944,6	0,6
Olomoucký	1 306,3	925,0	58,8	322,3	0,2
Zlínský	1 393,8	1 010,5	63,2	319,9	0,3
Moravskoslezský	3 035,5	2 245,6	134,9	653,3	1,6
v Kč na 1 nemocensky pojištěného					
Česká republika	5 750	3 716	258	1 774	2
Hl. m. Praha	5 110	2 567	197	2 345	1
Středočeský	5 696	3 764	288	1 639	6
Jihočeský	6 275	4 410	305	1 560	1
Plzeňský	6 350	4 424	327	1 598	2
Karlovarský	5 266	3 720	302	1 243	2
Ústecký	5 474	3 882	271	1 320	2
Liberecký	6 101	4 188	316	1 595	2
Královéhradecký	5 484	3 713	308	1 461	2
Pardubický	5 945	3 927	270	1 747	1
Vysočina	6 021	4 289	262	1 467	2
Jihomoravský	5 936	3 748	230	1 957	1
Olomoucký	5 648	4 000	254	1 394	1
Zlínský	6 385	4 629	289	1 466	1
Moravskoslezský	6 572	4 862	292	1 415	3

2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Průměrná mzda ¹⁾ (v Kč)		Průměrné denní nemocenské ³⁾ (v Kč)	Relace prům. denního nemocenského k prům. denní mzdě (v %)
	měsíční	denní ²⁾		
1985	2 920	96	64	66,7
1989	3 170	104	69	66,3
1990	3 286	108	72	66,7
1991	3 792	125	77	61,6
1992	4 644	152	90	59,2
1993	5 817	191	106	55,5
1994	6 896	227	136	59,9
1995	8 172	269	146	54,3
1996	9 676	317	173	54,6
1997	10 696	352	150	42,5
1998	11 693	384	152	39,5
1999	12 655	416	158	38,1
2000	13 490	442	209	47,3
2001	14 640	481	226	47,0
2002	15 711	517	248	47,9
2003	16 769	551	262	47,5
2004	17 882	586	254	43,3
2005	18 809	618	260	42,1
2006	20 050	659	273	41,4
2007	21 527	708	285	40,2
2008	23 280	763	290	38,0
2009	24 091	792	361	45,6
2010	24 526	806	344	42,7
2011	25 093	825	353	42,8
2012	25 903	849	333	39,2
2013	25 903	852	335	39,3
2014	26 357	867	326	37,7
2015	27 156	893	336	37,6
2016	28 250	926	350	37,8

¹⁾ Průměrná mzda = všeobecný vyměřovací základ stanovený příslušným nařízením vlády

²⁾ Průměrná denní mzda se vypočte jako podíl průměrné hrubé měsíční mzdy a průměrného počtu dní v měsíci.

³⁾ Do roku 1996 uveden podíl výdajů na nemocenské a počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti podle údajů ČSÚ, přičemž pro období 1985 - 1992 údaje přepočteny z pracovních dnů na kalendářní.
Od roku 1997 uváděn podíl výdajů na nemocenské a počtu proplacených dnů podle údajů ČSSZ.

2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000 - 2016)

Pramen: Český statistický úřad

Rok	Průměrný počet nemocensky pojištěných ¹⁾	Nově hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
2000	4 517 546	3 812 185	84,4	106 730	28,0	6,46
2001	4 483 455	3 863 031	86,2	110 431 135	28,6	6,75
2002	4 466 699	3 589 680	80,4	110 410 839	30,8	6,77
2003	4 435 434	3 621 995	81,7	110 306 289	30,5	6,81
2004	4 389 251	2 705 662	61,6	99 346 161	34,8	5,86
2005	4 442 703	3 029 448	68,2	99 346 161	32,8	6,13
2006	4 497 033	2 706 725	60,2	95 428 077	35,3	5,81
2007	4 597 021	2 726 634	59,3	94 274 008	34,6	5,62
2008	4 572 443	2 221 739	48,6	86 756 565	39,1	5,20
2009	4 253 139	1 441 516	33,9	64 955 994	45,6	4,18
2010	4 310 960	1 324 926	30,7	59 208 352	44,7	3,76
2011	4 211 549	1 268 761	30,1	55 924 016	44,1	3,60
2012	4 471 889	1 226 869	27,4	56 492 864	46,1	3,45
2013	4 440 326	1 331 477	30,0	58 586 690	44,0	3,62
2014	4 464 057	1 314 790	29,5	60 234 943	45,8	3,70
2015	4 507 012	1 563 458	34,7	66 817 403	42,7	4,06
2016	4 571 305	1 633 347	35,7	70 251 956	43,0	4,20

2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2016

Pramen: Český statistický úřad

ČR, kraje	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Nové hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
Česká republika	4 571 305	1 633 347	35,7	70 251 956	43,0	4,2
Hl. m. Praha	1 222 044	368 000	30,1	13 856 378	37,7	3,1
Středočeský	428 917	162 961	38,0	6 617 571	40,6	4,2
Jihočeský	226 421	91 364	40,4	4 158 302	45,5	5,0
Plzeňský	220 767	94 631	42,8	3 804 302	40,2	4,7
Karlovarský	86 580	35 381	40,8	1 413 660	40,0	4,5
Ústecký	279 887	106 981	38,2	4 602 775	43,0	4,5
Liberecký	149 774	64 680	43,1	2 577 424	39,8	4,7
Královéhradecký	191 281	73 714	38,5	2 991 944	40,6	4,3
Pardubický	195 768	72 999	37,3	3 198 230	43,8	4,5
Vysočina	175 624	67 288	38,3	3 042 647	45,2	4,7
Jihomoravský	482 784	165 102	34,2	7 418 920	44,9	4,2
Olomoucký	231 274	78 526	34,0	3 815 258	48,6	4,5
Zlínský	218 311	78 468	36,0	4 087 454	52,1	5,1
Moravskoslezský	461 874	173 252	37,5	8 667 091	50,0	5,1

2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2016

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Kapitoly MKN-10	Ukončené případy PN na 100 000 pojištěnců	Kalendářní dny PN (tis.)	Průměrná doba trvání 1 případu PN (kalendářní dny)	Průměrný denní stav práce neschopných na 100 000 pojištěnců
Celkem	34 039	66 027	42,4	3 946
I. Některé infekční a parazitární nemoci	1 272	1 003	17,2	60
II. Novotvary	553	3 119	123,3	186
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	38	141	80,5	8
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	169	553	71,6	33
V. Poruchy duševní a poruchy chování	917	3 668	87,5	219
VI. Nemoci nervové soustavy	532	1 995	82,1	119
VII. Nemoci oka a očních adnex	226	367	35,4	22
VIII. Nemoci ucha a bradavkového výběžku	177	243	30,1	15
IX. Nemoci oběhové soustavy	1 014	3 823	82,5	229
X. Nemoci dýchací soustavy	11 846	8 364	15,4	500
XI. Nemoci trávicí soustavy	2 599	3 394	28,6	203
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva	575	845	32,1	51
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	6 729	20 202	65,7	1 207
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy	1 441	2 172	33,0	130
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí	802	3 881	105,8	232
XVII. Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality	12	41	76,0	2
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde	511	799	34,2	48
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin	4 056	9 545	51,5	571
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami	569	1 873	72,0	112

2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2016

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Věková skupina	Ukončené případy PN na 100 000 pojištěnců			Kalendářní dny PN			Průměrná doba trvání 1 případu PN (dny)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Celkem	34 039	32 165	35 985	66 027	29 837	36 190	42,4	39,8	44,8
-19	117 217	134 920	99 647	366	185	181	16,7	14,8	19,4
20–24	73 470	73 589	73 320	4 134	1 903	2 231	23,3	19,2	28,6
25–29	43 181	41 681	44 926	5 977	2 394	3 583	29,8	23,0	37,2
30–34	33 863	31 481	36 851	6 115	2 459	3 656	35,1	27,3	43,4
35–39	28 939	26 486	31 577	7 241	3 054	4 186	37,9	33,7	41,7
40–44	27 798	24 641	30 797	8 360	3 468	4 892	41,4	39,8	42,6
45–49	29 168	25 374	32 525	8 031	3 229	4 801	47,5	46,7	48,0
50–54	31 587	27 541	35 112	9 323	3 933	5 390	53,5	55,6	52,1
55–59	34 008	30 950	36 755	10 271	4 566	5 705	64,7	66,8	63,1
60–64	30 205	33 451	25 198	5 518	4 217	1 301	76,2	86,7	54,7
65+	13 735	14 764	12 579	692	428	264	46,3	50,4	41,0

2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005 - 2016)

Pramen: Státní úřad inspekce práce a Státní zdravotní ústav

Rok	Smrtelné pracovní úrazy			Nově hlášené nemoci z povolání			Ohrožení nemocí z povolání		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2005	164	150	13	1 340	765	575	60	52	8
2006	152	148	4	1 150	662	488	66	46	20
2007	188	177	11	1 228	706	522	63	47	16
2008	174	166	8	1 327	719	608	76	48	28
2009	105	97	8	1 245	696	549	68	43	25
2010	121	112	9	1 236	691	545	56	44	12
2011	125	117	8	1 210	711	499	56	35	21
2012	113	111	2	1 042	646	396	57	41	16
2013	113	106	7	983	603	380	59	40	19
2014	116	115	1	1 214	666	548	36	25	11
2015	132	121	11	1 035	606	429	57	33	24
2016	104	101	3	1 242	654	588	55	24	31

3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

Systém **státní sociální podpory** (upraven zákonem č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozence nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod. Systém rovněž finančně přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy k úhradě nákladů na bydlení. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky:

Přídavek na dítě - Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, které žije v rodině, jejíž rozhodný příjem nepřesáhne 2,4násobek částky životního minima rodiny v předchozím kalendářním roce. Za příjem se považuje i rodičovský příspěvek. Přídavek je vyplácen ve třech výších podle věku nezaopatřeného dítěte.

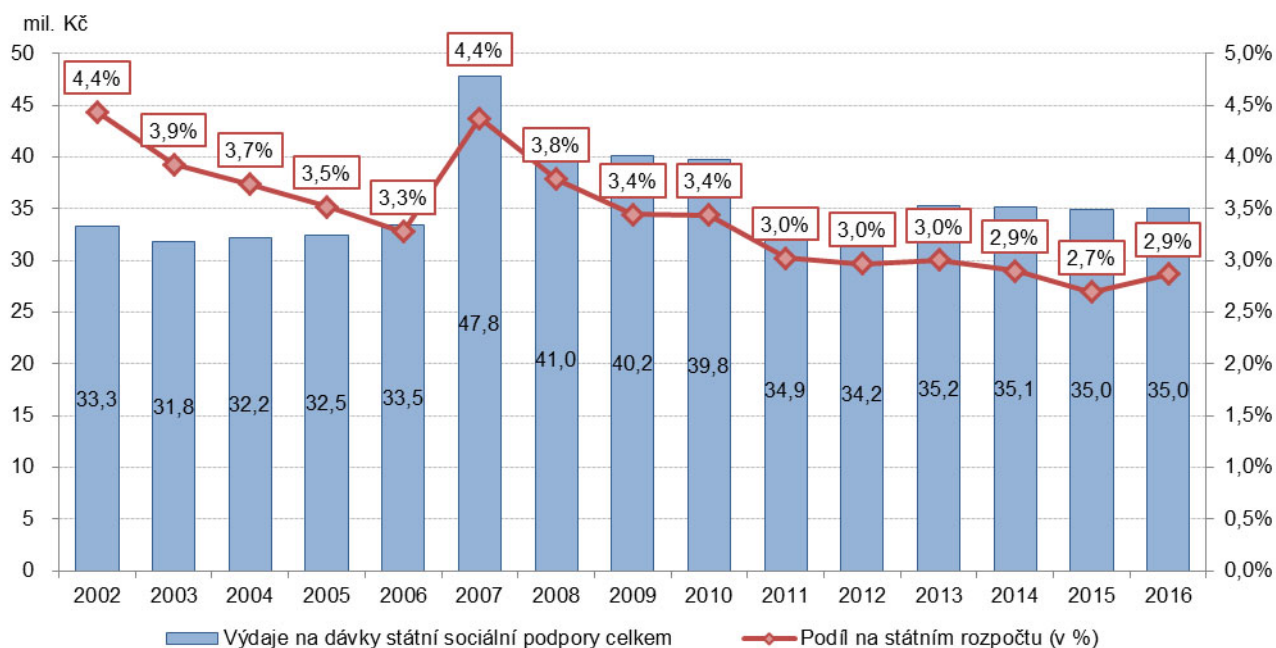
Příspěvek na bydlení - Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu, pokud 30 % (v Praze 35 %) rozhodného příjmu v rodině nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady na bydlení stanovené zákonem. Přitom nárok na dávku nezávisí na tom, zda jde o byt nájemní, družstevní nebo v osobním vlastnictví, či o bydlení v rodinném domě.

Rodičovský příspěvek - Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte. Příjem rodiče není sledován. Podmínka osobní celodenní péče se považuje za splněnou i v případech, kdy rodič zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou v době, kdy je výdělečně činný nebo studuje.

Porodné - Nárok na porodné má pouze rodina, jejíž příjem v předchozím kalendářním čtvrtletí nepřesáhl 2,7násobek životního minima. Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě a 10 000 Kč na druhé živě narozené dítě.

Pohřebné - Nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území České republiky. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou, a to ve výši 5 000 Kč. Příjem rodiny se netestuje.

Graf 3.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory

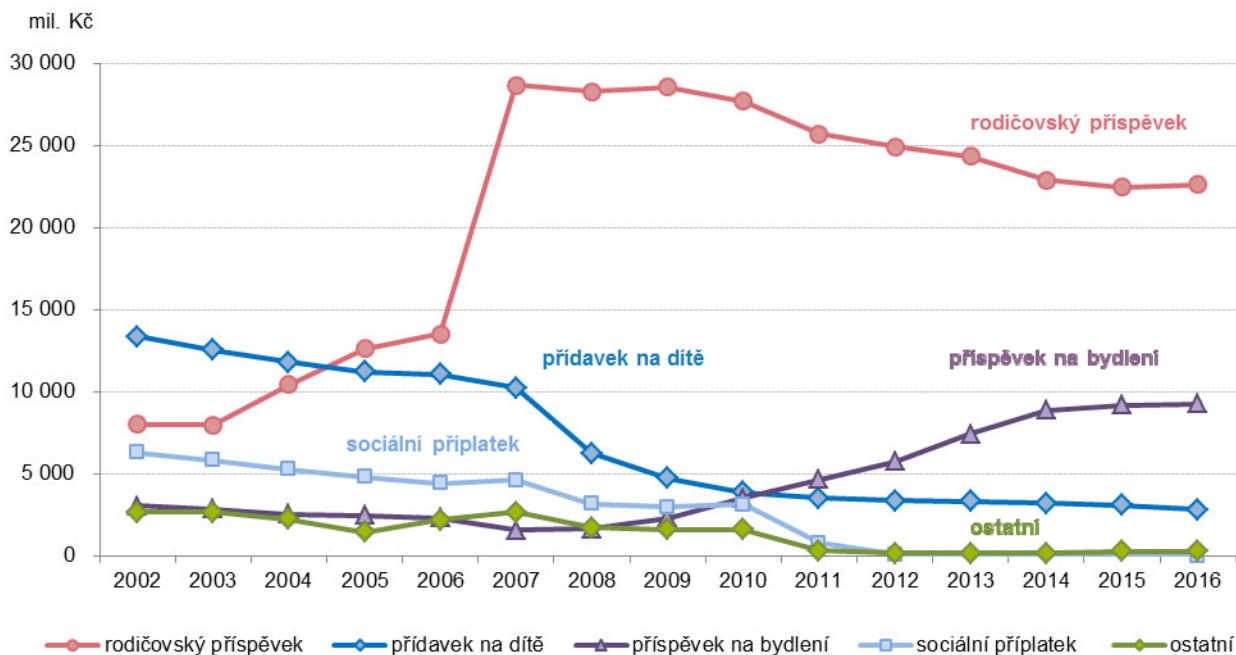
Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ, MF, státní závěrečný účet

Dávky státní sociální podpory v roce 2016

Od roku 2008 došlo k podstatným změnám v konstrukci většiny dávek státní sociální podpory a péčovské péče. Prostřednictvím další legislativní úpravy účinné od počátku roku 2011 došlo ke zkrácení termínu pro volbu varianty čerpání u rodičovského příspěvku, u sociálního příplatku byl omezen nárok na tuto dávku, a to pouze na rodiny se zdravotně postiženým členem, porodné se nově začalo vyplácet pouze na prvorozené dítě za podmínky, že příjem v rodině za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě narodilo, nepřevyšil 2,4 násobek životního minima rodiny. K dalším významným změnám v systému dávek státní sociální podpory došlo v rámci sociální reformy od roku 2012, kdy byl zrušen sociální příplatek a nově upraven nárok na rodičovský příspěvek. Rodiče nyní mohou nově pružně volit délku jeho pobírání i výši podle aktuální sociální situace rodiny.

Graf 3.2 Výdaje na dávky státní sociální podpory podle druhů dávek

Zdroj dat: MPSV

Výdaje na dávky státní sociální podpory od roku 2011 pohybují okolo hodnoty 35 mld. Kč. V tomto období se mírně snížily pouze v roce 2012. V posledních pěti letech tak představují částku na úrovni 3 % státního rozpočtu. Téměř dvě třetiny výdajů na dávky státní sociální podpory tvoří rodičovský příspěvek, jehož nárůst v roce 2007 způsobil také celkový růst výdajů na tyto dávky.

Nejvyšší částky na dávky státní sociální podpory v přepočtu na jednoho obyvatele byly vydány v Ústeckém kraji, kde přesáhly 4 000 Kč na jednoho obyvatele. To bylo dáno zejména hodnotou výdajů na příspěvek na bydlení a přídavek na dítě, které byly s ohledem na počet obyvatel v tomto kraji nejvyšší v celé České republice. Jen o něco nižší výdaje v přepočtu na obyvatele, zato nejvyšší v absolutní hodnotě, byly evidovány v Moravskoslezském kraji, což platí jak pro výdaje na příspěvek na bydlení, tak i na celkové výdaje na dávky státní sociální podpory. V hlavním městě Praze, která také dosahuje nadprůměrných celkových výdajů na jednoho obyvatele, není tato situace daná hodnotou výdajů na příspěvek na bydlení, ale vyšší výdajů na rodičovský příspěvek. Výše rodičovského příspěvku je částečně ovlivněna výší příjmů, které jsou v Praze v obecně vyšší než v ostatních krajích.

V minulém roce bylo vyplaceno přes 10,7 mil. dávek státní sociální podpory. Z toho 44 % byly přídavky na děti, 31 % rodičovské příspěvky a 25 % příspěvky na bydlení. Porodné bylo vyplaceno ve 22,5 tisících a pohřebné ve 2,7 tisících případech.

Meziročně stabilní, těsně pod úrovní 2 %, zůstává podíl mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku. Nejvyšší zastoupení mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku je v hlavním městě Praze a Karlovarském kraji (2,5 %, resp. 2,2 %), nejnižší naopak ve Zlínském kraji v Kraji Vysočina a (1,3 %, resp. 1,4 %). Téměř třikrát častěji jsou zastoupeni muži mezi příjemci rodičovského příspěvku staršími 35 let než mezi těmi do 24 let.

Dávky pěstounské péče v roce 2016

Dávky **pěstounské péče**, které byly do konce roku 2012 také upraveny zákonem č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, jsou od roku 2013 obsaženy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci, která vykonává pěstounskou péči na přechodnou dobu, nebo osobou pečující (zejména pěstoun nebo poručník). Od roku 2013 také došlo ke zvýšení částek odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte a byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče a rozšířen nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. V současné době se poskytují tyto dávky pěstounské péče:

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte - Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče (do péče osoby pečující či osoby v evidenci). Nárok je zachován i po dosažení zletilosti dítěte, jde-li o nezaopatřené dítě, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Přídavek je vyplácen ve čtyřech výších podle věku nezaopatřeného dítěte. Je-li dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, jsou výše příspěvku ve vazbě na věk a stupeň závislosti.

Odměna pěstouna - Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci. Osobou pečující nebo osobou v evidenci mohou být oba manželé nebo dva poručníci, odměna pěstouna však náleží pouze jednomu z nich. Výše odměny pěstouna je stanovena podle počtu dětí, o které je pečováno, podle toho, zda je dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, či zda se jedná o osobu vedenou v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Příspěvek při převzetí dítěte - Příspěvek při převzetí dítěte se vyplácí osobě pečující, která převzala dítě do pěstounské péče, a je vyplácen jednorázově. Přídavek je vyplácen ve třech výších podle věku dítěte.

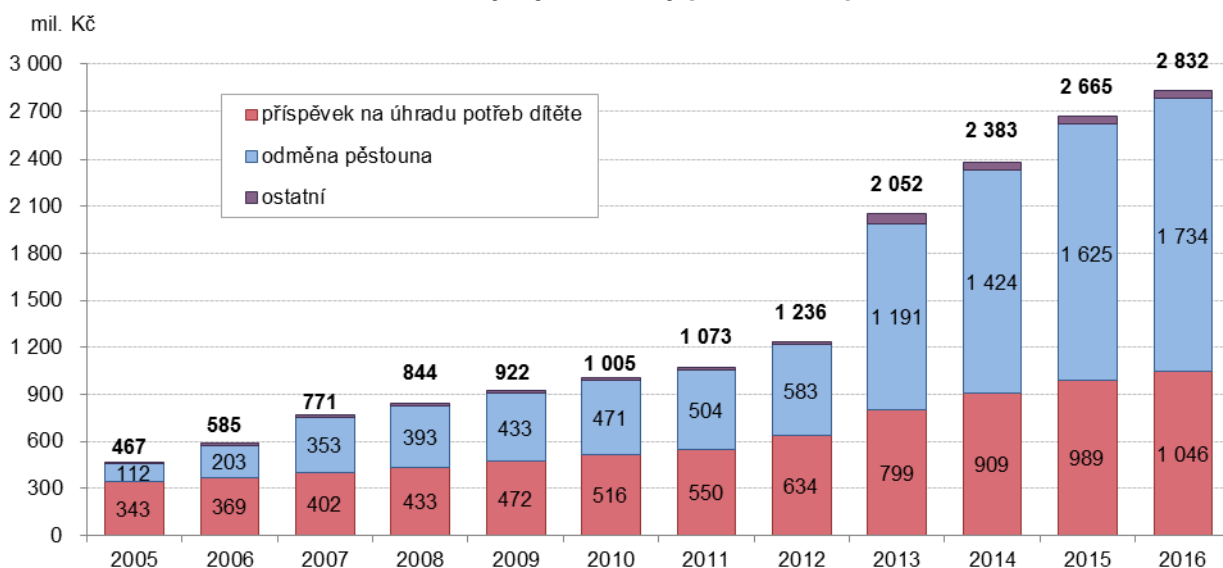
Příspěvek nenáleží osobě v evidenci při svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla - Na příspěvek má nárok osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo nebo zajistila jeho nezbytnou celkovou opravu. Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč.

Příspěvek nenáleží osobě v evidenci při svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

Příspěvek při ukončení pěstounské péče - Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči (jak osoby pečující, tak osoby v evidenci), a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Příspěvek je vyplácen jednorázově ve výši 25 000 Kč a každé osobě náleží jen jednou.

Graf 3.3 Výdaje na dávky pěstounské péče

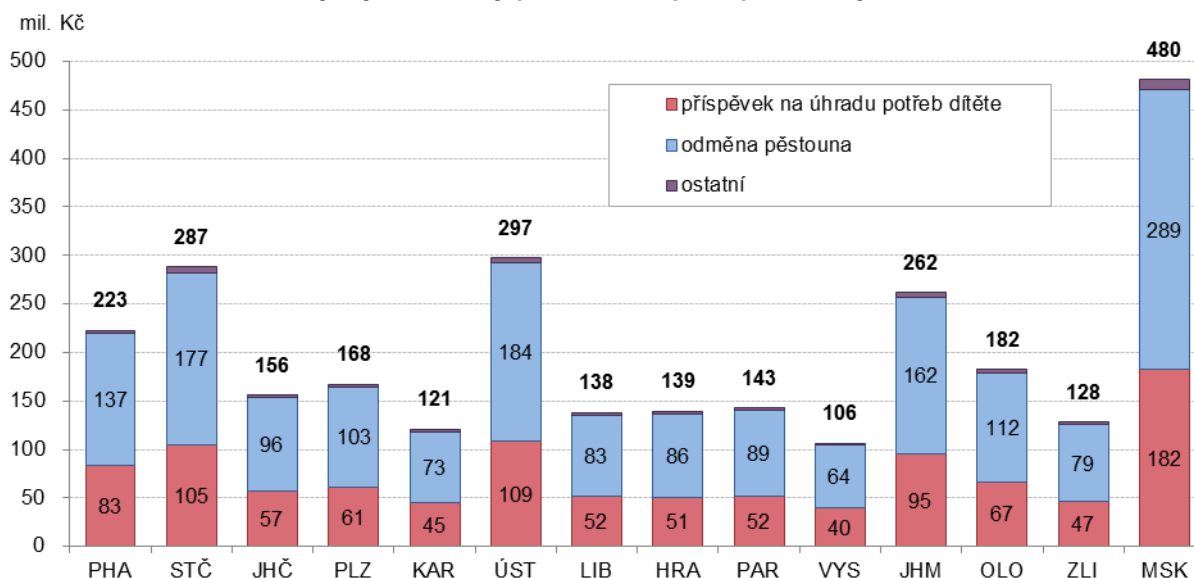

Zdroj dat: MPSV

Výdaje na dávky pěstounské péče se výrazně zvýšily od roku 2013, kdy došlo ke změnám v právní úpravě těchto dávek. Výdaje na odměny pěstounům, které dříve představovaly necelou polovinu celkových výdajů na dávky pěstounské péče, v současné době tvoří přes 60 % celkových výdajů. I nadále pokračuje každoroční zvyšování celkových výdajů, které v roce 2016 dosáhlo 6 %. Nejvýraznější podíl na tom měl růst výdajů na odměny pěstounů, které se zvýšily o 7 %, tedy o 109 mil. Kč. Nárůst celkových výdajů na dávky pěstounské péče mírně ovlivnilo také zvýšení příspěvků při převzetí dítěte a na zakoupení motorového vozidla, které do roku 2012 dosahovaly v celkových výdajích pouze minimálního podílu a dohromady činily okolo 20 mil. Kč ročně. Spolu s nově zavedeným příspěvkem při ukončení pěstounské péče představují tyto tři méně významné položky již 52 mil. Kč.

Graf 3.4 Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2016

Zdroj dat: MPSV

Výrazně nejvyšší výdaje na dávky pěstounské péče byly již tradičně v Moravskoslezském kraji. Sociální odbory v tomto kraji evidují více než šestinu všech dětí v náhradní rodinné péči v republice.

Další informace o dávkách státní sociální podpory jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/2>

3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory (2002 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na dávky státní sociální podpory celkem ¹⁾	podle druhu dávek							
		přídavek na dítě	sociální příplatek	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ²⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ³⁾
absolutně v mil. Kč									
2002	33 306	13 353	6 271	3 028	1 298	8 022	791	529	14
2003	31 771	12 519	5 822	2 835	1 267	7 964	807	549	8
2004	32 241	11 790	5 262	2 548	856	10 425	832	525	3
2005	32 487	11 195	4 779	2 459	-3	12 627	895	533	2
2006	33 456	11 033	4 418	2 287	-1	13 526	1 591	513	89
2007	47 761	10 236	4 607	1 565	-	28 690	2 097	509	57
2008	41 039	6 232	3 174	1 619	-	28 294	1 647	71	2
2009	40 160	4 736	2 962	2 280	-	28 586	1 579	17	-
2010	39 786	3 862	3 100	3 521	-	27 722	1 565	16	-
2011	34 941	3 498	786	4 641	-	25 709	292	15	-
2012	34 220	3 332	48	5 732	-	24 950	144	15	-
2013	35 230	3 329	-2	7 404	-	24 338	148	14	-
2014	35 117	3 206	-1	8 843	-	22 913	143	13	-
2015	34 966	3 057	-1	9 161	-	22 480	256	14	-
2016	34 973	2 817	-	9 261	-	22 625	256	13	-
v Kč na 1 obyvatele									
2002	3 265	1 309	615	297	127	786	78	52	1
2003	3 114	1 227	571	278	124	781	79	54	1
2004	3 159	1 155	516	250	84	1 021	82	51	0
2005	3 174	1 094	467	240	-0	1 234	87	52	0
2006	3 259	1 075	430	223	-0	1 317	155	50	9
2007	4 627	992	446	152	-	2 779	203	49	6
2008	3 935	598	304	155	-	2 713	158	7	0
2009	3 828	451	282	217	-	2 725	151	2	-
2010	3 783	367	295	335	-	2 636	149	2	-
2011	3 329	333	75	442	-	2 449	28	1	-
2012	3 256	317	5	545	-	2 374	14	1	-
2013	3 352	317	-0	704	-	2 315	14	1	-
2014	3 337	305	-0	840	-	2 177	14	1	-
2015	3 317	290	-0	869	-	2 132	24	1	-
2016	3 310	267	-	877	-	2 141	24	1	-

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu

²⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)

³⁾ zahrnuje příspěvek na teplo (náležel do 30. 6. 2000), příspěvek na nájemné (do 31. 12. 2000), zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

3-2. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory (2002 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek							
		přídavek na dítě	sociální příplatek	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ¹⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ²⁾
2002	3 472	2 028	448	343	371	264	8	9	1
2003	3 335	1 965	413	324	353	262	8	9	1
2004	3 095	1 894	373	295	238	278	8	9	0
2005	2 719	1 812	332	265	0	293	8	9	0
2006	2 633	1 767	299	236	-	308	9	9	5
2007	2 400	1 677	242	117	-	340	10	9	5
2008	1 517	893	167	87	-	359	10	1	0
2009	1 253	635	148	96	-	364	10	0	-
2010	1 151	531	150	121	-	339	10	0	-
2011	984	486	27	143	-	326	2	0	-
2012	937	464	1	163	-	308	1	0	-
2013	955	464	-	194	-	296	1	0	-
2014	944	445	-	220	-	279	1	0	-
2015	928	424	-	224	-	277	2	0	-
2016	889	391	-	221	-	275	2	0	-

¹⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)²⁾ zahrnuje zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

3-3. Výdaje¹⁾ na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
absolutně v mil. Kč						
Česká republika	34 972,8	2 816,8	9 261,5	22 624,9	256,3	13,3
Hl. m. Praha	4 363,8	136,8	1 251,1	2 953,4	21,5	1,1
Středočeský	3 954,9	274,3	582,7	3 068,5	27,9	1,6
Jihočeský	1 890,8	167,4	378,7	1 328,3	15,7	0,8
Plzeňský	1 552,7	113,4	262,7	1 164,8	11,3	0,6
Karlovarský	988,4	99,6	341,6	537,3	9,6	0,4
Ústecký	3 351,7	328,5	1 361,2	1 633,9	27,0	1,2
Liberecký	1 546,8	128,4	481,6	924,3	12,0	0,5
Královéhradecký	1 671,8	148,7	381,2	1 127,3	13,8	0,8
Pardubický	1 546,9	142,4	308,0	1 083,6	12,3	0,7
Vysočina	1 430,9	139,9	223,1	1 056,3	11,0	0,6
Jihomoravský	3 949,9	308,7	994,6	2 616,2	29,0	1,4
Olomoucký	2 032,6	202,8	503,6	1 308,0	17,4	0,8
Zlínský	1 618,4	156,3	290,6	1 159,1	11,5	0,8
Moravskoslezský	4 762,0	442,7	1 898,1	2 384,4	34,9	1,9
Ostatní	310,9	26,9	2,8	279,6	1,6	0,0
v Kč na 1 obyvatele						
Česká republika	3 310	267	877	2 141	24	1
Hl. m. Praha	3 429	107	983	2 320	17	1
Středočeský	2 966	206	437	2 301	21	1
Jihočeský	2 962	262	593	2 081	25	1
Plzeňský	2 688	196	455	2 016	19	1
Karlovarský	3 325	335	1 149	1 807	32	1
Ústecký	4 076	399	1 655	1 987	33	1
Liberecký	3 514	292	1 094	2 100	27	1
Královéhradecký	3 033	270	692	2 045	25	1
Pardubický	2 995	276	596	2 098	24	1
Vysočina	2 810	275	438	2 074	22	1
Jihomoravský	3 356	262	845	2 223	25	1
Olomoucký	3 206	320	794	2 063	27	1
Zlínský	2 770	267	498	1 984	20	1
Moravskoslezský	3 931	365	1 567	1 968	29	2

¹⁾ včetně doplatků, přeplatků a vrátek

3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
Česká republika	10 670 916	4 695 752	2 652 693	3 297 317	22 499	2 655
Hl. m. Praha	917 697	229 509	280 966	405 137	1 866	219
Středočeský	1 077 483	459 541	172 638	442 530	2 460	314
Jihočeský	595 503	279 034	118 302	196 616	1 387	164
Plzeňský	438 998	190 074	77 750	170 069	986	119
Karlovarský	351 487	167 387	99 016	84 184	830	70
Ústecký	1 173 477	552 090	364 704	254 103	2 347	233
Liberecký	489 596	214 971	136 087	137 376	1 051	111
Královéhradecký	528 439	247 387	113 041	166 648	1 213	150
Pardubický	492 755	236 258	96 444	158 821	1 089	143
Vysočina	461 119	231 326	76 275	152 414	982	122
Jihomoravský	1 166 757	513 008	275 253	375 671	2 535	290
Olomoucký	682 446	335 763	153 963	191 031	1 527	162
Zlínský	527 572	257 137	101 159	168 090	1 020	166
Moravskoslezský	1 682 606	736 674	585 787	356 688	3 072	385
Ostatní	84 981	45 593	1 308	37 939	134	7

3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců příspěvku na bydlení				
	celkem	podle vztahu k bytu			
		nájemce	člen družstva	vlastník	manžel vlastníka
Česká republika	220 261	155 882	14 157	50 058	164
Hl. m. Praha	23 430	20 839	717	1 871	3
Středočeský	14 323	8 610	556	5 136	21
Jihočeský	9 817	6 791	467	2 553	6
Plzeňský	6 440	4 615	110	1 710	5
Karlovarský	8 207	5 629	228	2 342	8
Ústecký	30 224	21 821	3 052	5 331	20
Liberecký	11 295	8 543	684	2 056	12
Královéhradecký	9 380	6 531	347	2 492	10
Pardubický	8 006	5 066	347	2 579	14
Vysočina	6 314	3 388	308	2 610	8
Jihomoravský	22 857	14 975	880	6 984	18
Olomoucký	12 743	8 062	778	3 892	11
Zlínský	8 371	4 241	489	3 634	7
Moravskoslezský	48 743	36 682	5 186	6 854	21
Ostatní	111	89	8	14	-

3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců rodičovského příspěvku podle pohlaví a věku							
	ženy				muži			
	celkem	podle věkových skupin			celkem	podle věkových skupin		
		do 24 let	25-34 let	35 a více let		do 24 let	25-34 let	35 a více let
absolutně								
Česká republika	269 143	27 188	156 275	85 680	5 182	316	2 029	2 837
Hl. m. Praha	32 872	1 552	17 173	14 147	846	18	312	516
Středočeský	36 146	3 164	20 435	12 547	633	29	226	378
Jihočeský	16 068	1 671	9 548	4 849	291	18	111	162
Plzeňský	13 929	1 445	8 275	4 209	225	15	95	115
Karlovarský	6 844	1 104	3 824	1 916	153	15	55	83
Ústecký	20 690	3 718	11 433	5 539	453	57	161	235
Liberecký	11 270	1 413	6 403	3 454	172	6	69	97
Královéhradecký	13 647	1 447	8 011	4 189	217	9	83	125
Pardubický	13 026	1 266	7 776	3 984	200	9	78	113
Vysočina	12 511	1 114	7 911	3 486	174	8	62	104
Jihomoravský	30 815	2 480	18 453	9 882	465	18	173	274
Olomoucký	15 652	1 644	9 370	4 638	247	18	97	132
Zlínský	13 810	1 019	8 360	4 431	185	14	64	107
Moravskoslezský	29 163	3 890	17 522	7 751	497	56	179	262
Ostatní	2 700	261	1 781	658	424	26	264	134
% podíl pohlaví v dané věkové skupině								
Česká republika	98,1	98,9	98,7	96,8	1,9	1,1	1,3	3,2
Hl. m. Praha	97,5	98,9	98,2	96,5	2,5	1,1	1,8	3,5
Středočeský	98,3	99,1	98,9	97,1	1,7	0,9	1,1	2,9
Jihočeský	98,2	98,9	98,9	96,8	1,8	1,1	1,1	3,2
Plzeňský	98,4	99,0	98,9	97,3	1,6	1,0	1,1	2,7
Karlovarský	97,8	98,7	98,6	95,8	2,2	1,3	1,4	4,2
Ústecký	97,9	98,5	98,6	95,9	2,1	1,5	1,4	4,1
Liberecký	98,5	99,6	98,9	97,3	1,5	0,4	1,1	2,7
Královéhradecký	98,4	99,4	99,0	97,1	1,6	0,6	1,0	2,9
Pardubický	98,5	99,3	99,0	97,2	1,5	0,7	1,0	2,8
Vysočina	98,6	99,3	99,2	97,1	1,4	0,7	0,8	2,9
Jihomoravský	98,5	99,3	99,1	97,3	1,5	0,7	0,9	2,7
Olomoucký	98,4	98,9	99,0	97,2	1,6	1,1	1,0	2,8
Zlínský	98,7	98,6	99,2	97,6	1,3	1,4	0,8	2,4
Moravskoslezský	98,3	98,6	99,0	96,7	1,7	1,4	1,0	3,3
Ostatní	86,4	90,9	87,1	83,1	13,6	9,1	12,9	16,9

3-7. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na dávky pěstounské péče celkem ¹⁾	podle druhu dávek				
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	příspěvek při ukončení pěstounské péče
absolutně v mil. Kč						
2005	467	343	112	9	3	-
2006	585	369	203	10	4	-
2007	771	402	353	10	5	-
2008	844	433	393	14	4	-
2009	922	472	433	15	3	-
2010	1 005	516	471	14	4	-
2011	1 073	550	504	14	4	-
2012	1 236	634	583	15	4	-
2013	2 052	799	1 191	20	29	13
2014	2 383	909	1 424	22	12	16
2015	2 665	989	1 625	20	12	19
2016	2 832	1 046	1 734	19	12	21
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ²⁾						
2005	67 642	49 681	16 222	1 304	435	-
2006	81 830	51 616	28 396	1 399	560	-
2007	101 675	53 013	46 551	1 319	659	-
2008	103 444	53 070	48 168	1 716	490	-
2009	68 739	35 190	32 282	1 118	224	-
2010	68 751	35 299	32 221	958	274	-
2011	71 648	36 725	33 654	935	267	-
2012	79 752	40 909	37 618	968	258	-
2013	126 870	49 400	73 637	1 237	1 793	804
2014	135 938	51 854	81 232	1 226	685	913
2015	146 824	54 487	89 527	1 102	661	1 047
2016	151 964	56 128	93 046	1 020	644	1 127

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu a odvedené pojistné za zaměstnavatele z odměny pěstouna

²⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-8. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pěstounské péče (2002 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	ostatní ¹⁾
2002	12	7	5	0,1
2003	12	7	5	0,1
2004	12	7	5	0,1
2005	13	7	6	0,1
2006	14	8	6	0,1
2007	14	8	6	0,1
2008	16	9	7	0,1
2009	17	9	8	0,1
2010	18	10	8	0,1
2011	19	10	9	0,1
2012	20	11	9	0,1
2013	22	12	10	0,2
2014	25	14	11	0,3
2015	27	15	12	0,3
2016	29	16	12	0,3

¹⁾ zahrnuje příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče (zaveden od roku 2013)

3-9. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek				
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla
absolutně v tis. Kč						
Česká republika	2 831 736	1 046 397	1 734 183	18 781	20 525	11 850
Hl. m. Praha	223 458	82 936	136 796	2 076	1 350	300
Středočeský	287 338	105 091	177 430	1 765	2 200	852
Jihočeský	155 828	56 985	96 167	847	1 325	504
Plzeňský	167 634	61 355	102 971	1 358	1 150	800
Karlovarský	120 682	45 386	72 516	1 265	975	540
Ústecký	297 104	108 528	184 339	1 656	1 950	631
Liberecký	138 314	51 623	83 392	1 046	950	1 303
Královéhradecký	139 168	50 961	85 820	769	1 075	543
Pardubický	142 728	51 763	88 673	833	1 075	384
Vysočina	106 416	40 074	64 242	543	850	707
Jihomoravský	261 862	95 452	161 915	1 384	1 900	1 211
Olomoucký	182 467	66 939	112 225	1 047	1 500	756
Zlínský	127 555	46 787	78 576	786	1 200	206
Moravskoslezský	480 354	182 111	288 707	3 398	3 025	3 113
Ostatní	828	406	414	8	-	-
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ¹⁾						
Česká republika	151 950	56 149	93 056	1 008	1 101	636
Hl. m. Praha	170 449	63 262	104 345	1 584	1 030	229
Středočeský	153 084	55 989	94 529	940	1 172	454
Jihočeský	144 419	52 813	89 126	785	1 228	467
Plzeňský	142 304	52 084	87 412	1 153	976	679
Karlovarský	136 828	51 458	82 218	1 434	1 105	612
Ústecký	115 335	42 130	71 560	643	757	245
Liberecký	155 061	57 873	93 489	1 173	1 065	1 461
Královéhradecký	159 596	58 442	98 417	882	1 233	623
Pardubický	180 212	65 357	111 961	1 052	1 357	485
Vysočina	177 953	67 013	107 428	908	1 421	1 182
Jihomoravský	161 344	58 812	99 763	853	1 171	746
Olomoucký	172 464	63 269	106 073	990	1 418	715
Zlínský	203 113	74 502	125 121	1 252	1 911	328
Moravskoslezský	146 897	55 691	88 290	1 039	925	952

¹⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-10. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek					Počet dětí v náhradní rodinné péči ¹⁾ k 31. 12. 2016
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení motorového vozidla	
Česká republika	344 488	193 102	148 219	2 144	829	194	18 636
Hl. m. Praha	28 169	15 351	12 523	239	54	2	1 311
Středočeský	35 563	19 525	15 732	203	89	14	1 877
Jihočeský	18 797	10 590	8 047	97	54	9	1 079
Plzeňský	20 590	11 371	9 006	156	46	11	1 178
Karlovarský	14 866	8 238	6 431	144	39	14	882
Ústecký	36 403	20 232	15 893	188	78	12	2 576
Liberecký	16 732	9 433	7 128	118	38	15	892
Královéhradecký	16 666	9 322	7 204	88	43	9	872
Pardubický	16 816	9 565	7 102	96	45	8	792
Vysočina	12 995	7 381	5 511	60	34	9	598
Jihomoravský	31 062	17 490	13 306	161	77	28	1 623
Olomoucký	22 527	12 537	9 800	118	61	11	1 058
Zlínský	15 214	8 561	6 508	87	49	9	628
Moravskoslezský	57 950	33 412	23 985	388	122	43	3 270
Ostatní	138	94	43	1	-	-	-

¹⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Systém pomoci v hmotné nouzi zavedený v roce 2007 zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi zcela nově upravil podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb (situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní výživy, bydlením a mimořádnými událostmi). Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

V rámci systému **pomoci v hmotné nouzi** rozlišujeme tyto dávky:

Příspěvek na živobytí - pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností.

Doplatek na bydlení - řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Mimořádná okamžitá pomoc – je poskytována osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba vážné újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením napomáhají řešit nepříznivou životní situaci těchto osob poskytnutím prostředků na jejich potřeby související s bydlením, dopravou a zajištěním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek.

Do konce roku 2011 byly podmínky, za kterých se tyto dávky poskytují, upraveny vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2012 se jedná o zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který dosavadní typově široké spektrum dávek nahradil dvěma novými dávkami:

příspěvek na mobilitu - opakující se dávka určená osobám, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravovány. Výše dávky je v současnosti 400 Kč měsíčně.

příspěvek na zvláštní pomůcku - jednorázová dávka určená na pořízení zvláštní pomůcky umožňující těžce zdravotně postižené osobě sebeobsahu nebo realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styk s okolím.

Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, účinným od ledna 2007 byl nově zaveden **příspěvek na péči**. Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislá na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Stupeň závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), které osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat, a potřeby každodenní pomoci jiné fyzické osoby.

Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

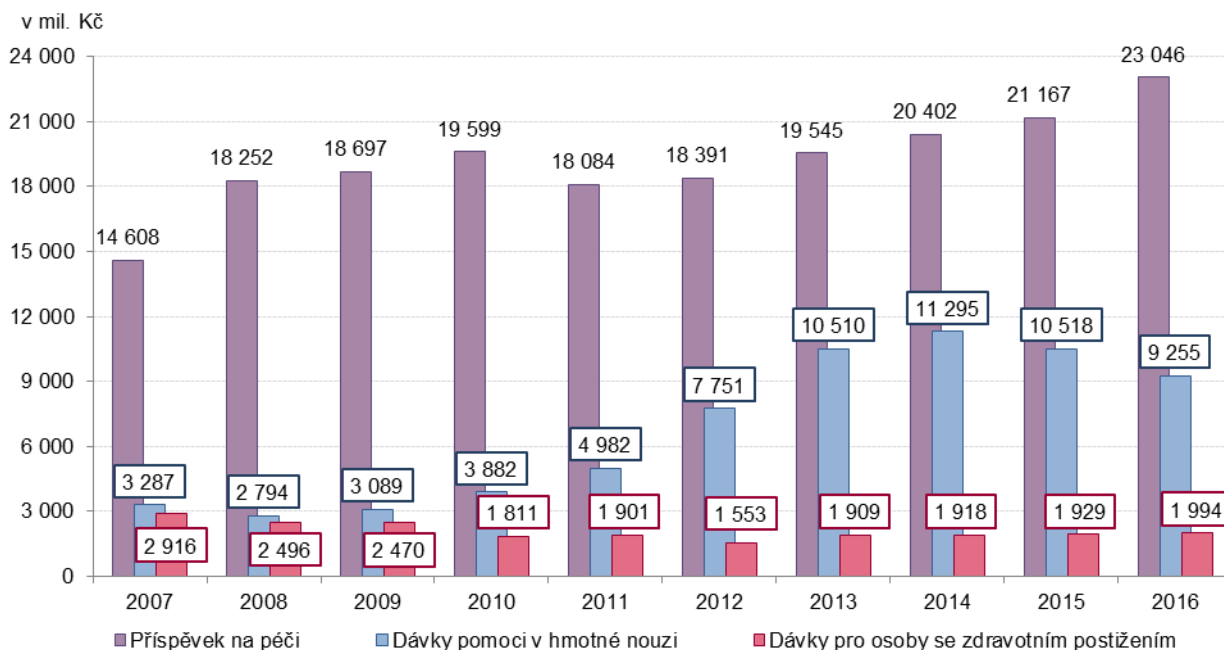
V srpnu 2016 došlo poprvé od zavedení příspěvku na péči k jeho zvýšení, o 10 %.

Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči v roce 2016

Z výše uváděných systémů sociálního zabezpečení osob nacházejících se v obtížné situaci je nejnákladnější příspěvek na péči, který zároveň pobírá největší počet osob. Rostoucí úroveň výdajů na příspěvek na péči je dána jednak jeho zvýšením a zejména stoupajícími počty osob ve starších věkových skupinách, kde pravděpodobnost zhoršeného zdravotního stavu a potřeby pomoci jiné fyzické osoby strmě narůstá. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi druhým rokem klesaly a snížily se pod úroveň z roku 2013 na méně než 10 mld. Kč. Výše výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením v posledních letech pozvolna narůstají, v roce 2016 dosahovaly těsně pod úroveň 2 mld. Kč.

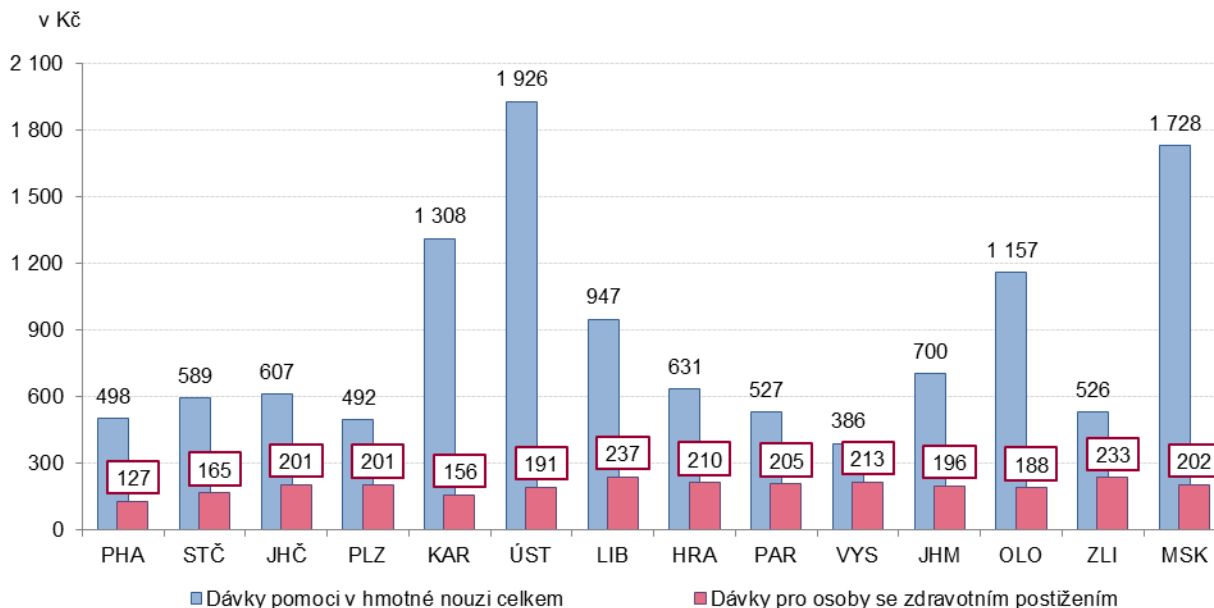
Graf 4.1 Výdaje na příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi a pro osoby se zdravotním postižením

Zdroj dat: MPSV

Při porovnání výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) v přepočtu na jednoho obyvatele jsou zřejmé výrazné mezikrajské rozdíly, které souvisejí s celkovou socioekonomickou situací jednotlivých krajů. Bezmála 2 000 Kč dávek pomoci v hmotné nouzi připadalo v roce 2016 na každého obyvatele Ústeckého kraje. Ústecký kraj byl následován krajem Moravskoslezským s výší dávek pomoci v hmotné nouzi na jednoho obyvatele o 200 Kč nižší. Naopak méně než 500 Kč bylo v průměru vydáno na dávky pomoci v hmotné nouzi na jednoho obyvatele Kraje Vysočina, Plzeňského kraje a hlavního města Prahy. U výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením nejsou rozdíly tak markantní. Poněkud vyšší průměrné výdaje na tyto dávky v přepočtu na jednoho obyvatele jsou evidovány ve Zlínském a Libereckém kraji, nejnižší v hlavním městě Praze, Karlovarském a Středočeském kraji.

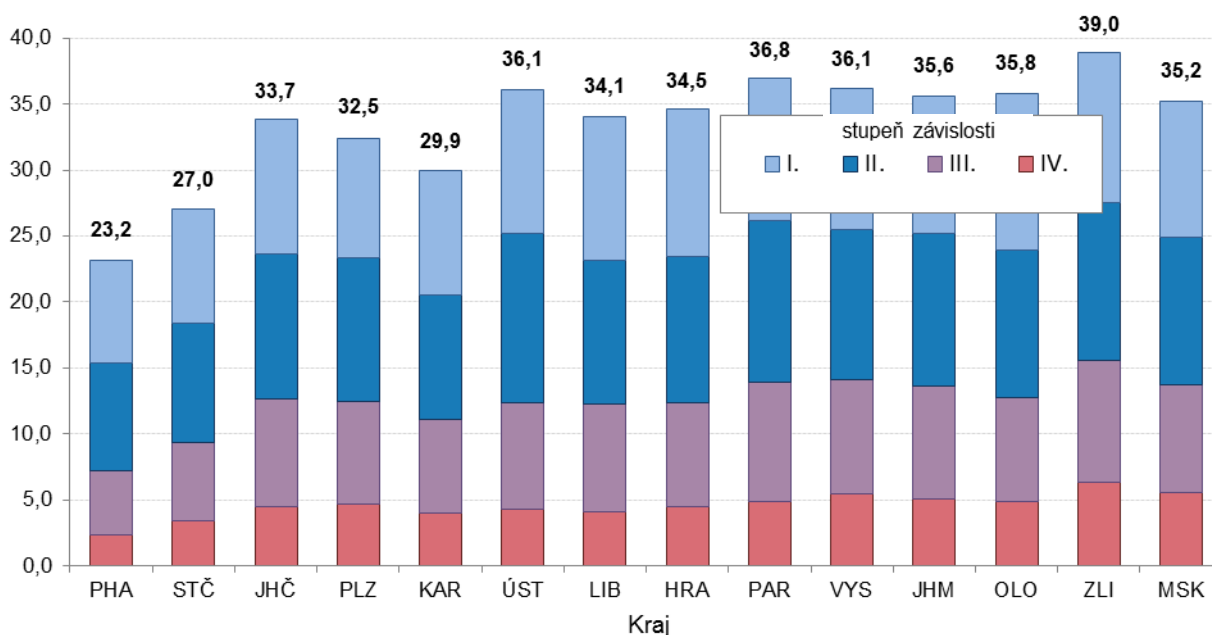
Graf 4.2 Dávky pomoci v hmotné nouzi a pro osoby se zdravotním postižením - výdaje na 1 obyvatele podle krajů v roce 2016

Zdroj dat: MPSV

V České republice je v průměru měsíčně vypláceno 33 příspěvků na péči na 1000 obyvatel. Zhruba stejné jsou počty vyplácených příspěvků na péči pro závislost I. a II. stupně (v obou stupních měsíčně přes 10 příspěvků na 1000 obyvatel), nižší je počet vyplácených příspěvků na péči pro III. stupeň závislosti (7,6 příspěvků na 1000 obyvatel) a nejméně jich je pro závislost ve IV. stupni (4,4 příspěvky na 1000 obyvatel). Krajem s největším počtem vyplácených příspěvků na péči byl v roce 2016 Zlínský kraj, naopak nejméně příspěvků na péči v přepočtu na obyvatele bylo vypláceno v hlavním městě Praze. Velký vliv na počty příspěvků na péči má pochopitelně věková struktura obyvatel, jak je patrné i z grafu 4.4. Podíl osob s příspěvkem na péči ve vyšších věkových skupinách strmě narůstá a ve věku nad 90 let pobírají příspěvek na péči dvě třetiny obyvatel.

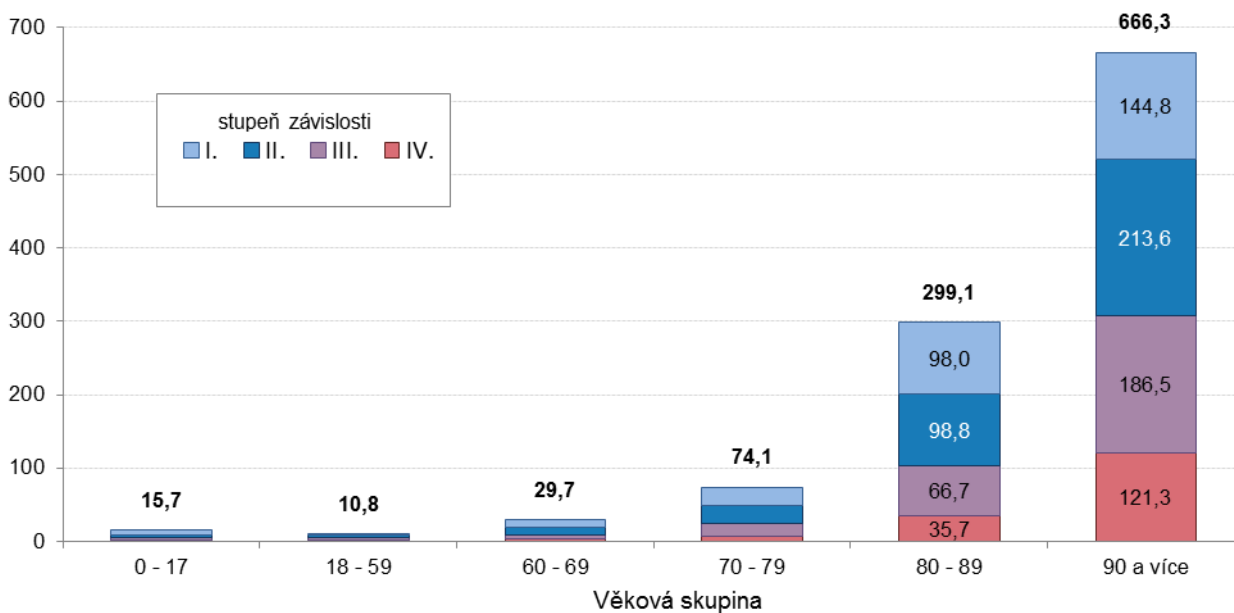
Graf 4.3 Příspěvek na péči - průměrný měsíční počet dávek na 1000 obyvatel podle stupně závislosti a kraje v roce 2016

Zdroj dat: MPSV

Graf 4.4 Příspěvek na péči - průměrný měsíční počet dávek na 1000 obyvatel podle stupně závislosti a věku v roce 2016

Zdroj dat: MPSV

Další informace o dávkách pomoci v hmotné nouzi, dávkách pro osoby se zdravotním postižením a o příspěvku na péči jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/5> (pomoc v hmotné nouzi) <http://www.mpsv.cz/cs/8#pp> (dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči)

4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

mil. Kč

Rok	Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
2007	3 287	2 593	524	170	14 608
2008	2 794	2 176	473	146	18 252
2009	3 089	2 328	512	249	18 697
2010	3 882	2 863	686	334	19 599
2011	4 982	3 820	850	312	18 084
2012	7 751	5 910	1 673	168	18 391
2013	10 510	7 464	2 814	232	19 545
2014	11 295	7 900	3 249	146	20 402
2015	10 518	7 240	3 136	142	21 167
2016	9 255	6 221	2 917	117	23 046

4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

tisíce

Rok	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
2007	102,4	71,7	25,2	5,5	259,9
2008	91,8	65,8	20,8	5,2	308,6
2009	100,3	72,9	19,5	7,9	308,3
2010	123,8	91,4	23,2	9,2	314,2
2011	139,0	102,7	26,3	10,0	307,4
2012	165,3	116,4	43,2	5,7	309,4
2013	222,1	150,4	65,1	6,6	321,3
2014	241,4	162,6	73,2	5,6	332,0
2015	224,8	148,7	70,7	5,4	337,0
2016	195,2	126,9	64,2	4,1	346,1

4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	9 255	6 221	2 917	117	23 046
Hl. m. Praha	633	379	245	10	1 816
Středočeský	786	493	286	7	2 323
Jihočeský	387	252	129	6	1 439
Plzeňský	284	194	86	5	1 297
Karlovarský	389	278	109	2	595
Ústecký	1 584	1 157	417	11	1 924
Liberecký	417	286	127	4	973
Královéhradecký	348	249	93	5	1 248
Pardubický	272	209	60	4	1 300
Vysočina	196	141	54	2	1 259
Jihomoravský	823	562	246	14	2 868
Olomoucký	734	473	236	25	1 483
Zlínský	307	208	94	6	1 589
Moravskoslezský	2 093	1 341	737	16	2 933

4-4. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek¹⁾ pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	195 256	126 901	64 216	4 139	345 961
Hl. m. Praha	12 014	8 032	3 730	252	29 457
Středočeský	14 967	9 880	4 833	254	35 987
Jihočeský	8 255	5 361	2 708	186	21 492
Plzeňský	5 972	4 108	1 724	140	18 826
Karlovarský	8 351	5 684	2 565	102	8 922
Ústecký	33 172	21 806	10 915	451	29 738
Liberecký	8 935	6 007	2 767	161	14 967
Královéhradecký	7 344	5 039	2 138	167	19 108
Pardubický	6 001	4 326	1 548	127	19 040
Vysočina	4 449	3 057	1 325	67	18 397
Jihomoravský	17 309	11 225	5 540	544	41 889
Olomoucký	15 447	9 782	4 861	804	22 731
Zlínský	7 474	4 811	2 426	237	22 751
Moravskoslezský	45 566	27 783	17 136	647	42 656

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

4-5. Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Věková skupina	Příspěvky na péči celkem	stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
0 - 17	30,0	12,5	7,7	5,2	4,6
18 - 59	64,8	16,8	21,1	16,3	10,6
60 - 69	41,8	13,9	15,0	9,0	3,9
70 - 79	62,7	21,7	21,0	13,5	6,5
80 - 89	109,9	36,0	36,3	24,5	13,1
90 a více	36,8	8,0	11,8	10,3	6,7
celkem	346,0	108,8	112,9	78,9	45,4

4-6. Příspěvek na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek (tis.)	stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
Muži					
Česká republika	131,5	37,4	43,7	32,3	18,0
Hl. m. Praha	10,8	3,2	3,9	2,5	1,1
Středočeský	13,8	4,1	4,6	3,2	1,8
Jihočeský	7,9	2,2	2,6	2,0	1,1
Plzeňský	7,4	1,9	2,5	1,9	1,1
Karlovarský	3,5	1,0	1,2	0,9	0,5
Ústecký	12,3	3,4	4,4	3,0	1,5
Liberecký	5,8	1,7	1,9	1,5	0,8
Královéhradecký	7,1	2,2	2,3	1,7	0,9
Pardubický	7,4	2,0	2,4	1,9	1,0
Vysočina	7,0	1,9	2,3	1,8	1,1
Jihomoravský	15,5	4,2	5,1	3,9	2,2
Olomoucký	8,6	2,7	2,7	2,0	1,2
Zlínský	8,3	2,3	2,6	2,1	1,4
Moravskoslezský	16,1	4,5	5,2	3,9	2,4
Ženy					
Česká republika	214,4	68,2	69,5	47,7	28,9
Hl. m. Praha	18,7	6,7	6,5	3,6	1,9
Středočeský	22,2	7,4	7,4	4,7	2,8
Jihočeský	13,6	4,3	4,4	3,2	1,8
Plzeňský	11,5	3,3	3,9	2,6	1,7
Karlovarský	5,4	1,8	1,6	1,3	0,7
Ústecký	17,5	5,6	6,1	3,8	2,0
Liberecký	9,1	3,0	3,0	2,1	1,1
Královéhradecký	12,0	4,0	3,8	2,6	1,6
Pardubický	11,6	3,5	3,9	2,7	1,5
Vysočina	11,4	3,5	3,5	2,6	1,7
Jihomoravský	26,4	8,0	8,4	6,2	3,8
Olomoucký	14,1	4,8	4,3	3,0	1,9
Zlínský	14,5	4,3	4,4	3,4	2,3
Moravskoslezský	26,6	8,0	8,4	5,9	4,2

4-7. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Dávky pro osoby se zdravotním postižením celkem	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom		Výdaje na dávky podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.
			příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku	
2007	2 916	x	x	x	2 916
2008	2 496	x	x	x	2 496
2009	2 470	x	x	x	2 470
2010	1 811	x	x	x	1 811
2011	1 901	x	x	x	1 901
2012	1 553	1 384	1 008	376	169
2013	1 909	1 904	1 116	788	5
2014	1 918	1 917	1 111	805	1
2015	1 929	1 929	1 146	783	0
2016	1 994	1 994	1 167	827	0

Pozn.: meziroční pokles výdajů v roce 2008 byl způsoben zrušením příspěvku na zvýšené náklady a v roce 2010 byl ovlivněn snížením částky příspěvku na provoz motorového vozidla.

4-8. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom	
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku
2012	210,4	209,8	0,3
2013	234,3	233,7	0,6
2014	232,8	232,2	0,6
2015	240,2	239,6	0,6
2016	244,3	243,7	0,6

4-9. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v tis. Kč

ČR, kraje	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom	
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku
Česká republika	1 993 496	1 166 599	826 897
Hl. m. Praha	161 180	103 735	57 445
Středočeský	219 514	126 502	93 012
Jihočeský	128 541	80 855	47 686
Plzeňský	115 887	70 909	44 978
Karlovarský	46 401	26 308	20 093
Ústecký	157 106	92 782	64 324
Liberecký	104 340	63 897	40 443
Královéhradecký	115 977	69 268	46 709
Pardubický	105 787	59 775	46 012
Vysočina	108 324	68 697	39 627
Jihomoravský	230 115	142 871	87 244
Olomoucký	119 024	67 456	51 568
Zlínský	136 231	79 052	57 179
Moravskoslezský	245 066	114 490	130 576

4-10. Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	příspěvek na mobilitu ¹⁾ (průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků)	příspěvek na zvláštní pomůcku (celkový roční počet vyplacených příspěvků)
Česká republika	243 679	7 167
Hl. m. Praha	21 698	555
Středočeský	26 447	758
Jihočeský	16 889	427
Plzeňský	14 804	413
Karlovarský	5 504	183
Ústecký	19 405	512
Liberecký	13 349	319
Královéhradecký	14 422	395
Pardubický	12 479	396
Vysočina	14 344	347
Jihomoravský	29 836	800
Olomoucký	14 088	459
Zlínský	16 521	480
Moravskoslezský	23 893	1 123

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

5. Terénní a ambulantní sociální služby

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví příslušný prováděcí předpis.

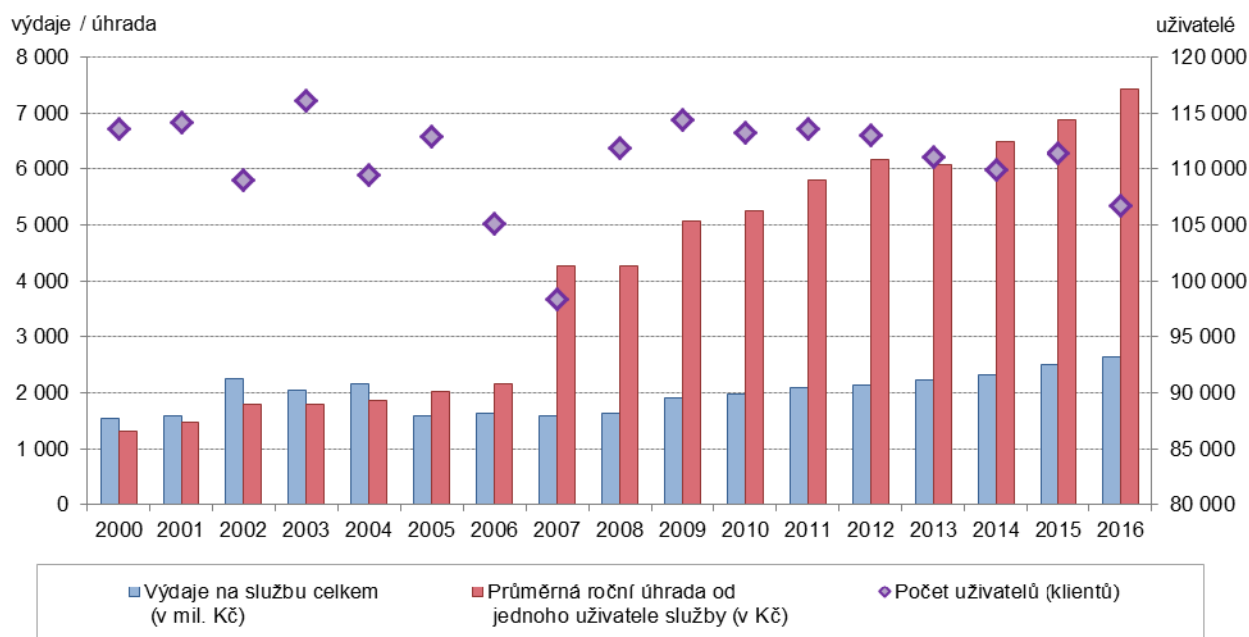
Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl také nově zřízen **registr poskytovatelů sociálních služeb** (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz/socreg>), který je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

V zákoně je rovněž uvedeno, že sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Tato kapitola se zabývá vybranými druhy ambulantních a terénních sociálních služeb. Pobytovým zařízením sociálních služeb se věnuje kapitola následující.

Terénní a ambulantní sociální služby v roce 2016

Z hlediska výdajů i počtu klientů je nejvýznamnější terénní sociální službou pečovatelská služba. Vývoj údajů za pečovatelskou službu byl poznamenán platností zákona o sociálních službách, který od roku 2007 nově definoval jednotlivé druhy služeb. Někteří dosavadní poskytovatelé pečovatelské služby si tedy mohli své služby zaregistrovat jako jiný (příbuzný) druh sociální služby. Plná časová srovnatelnost údajů za veškeré sociální služby je tedy možná až od roku 2007.

Graf 5.1 Pečovatelská služba

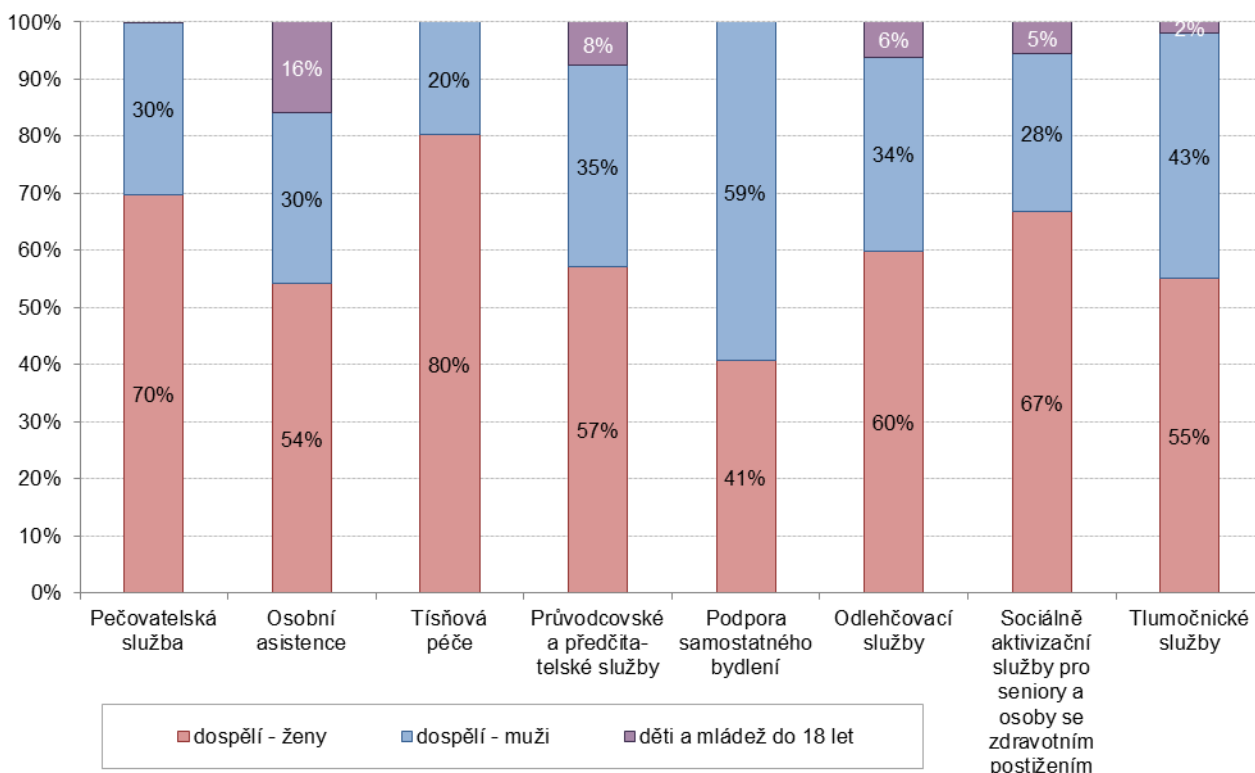

Zdroj dat: MPSV

Výdaje na pečovatelskou službu v roce 2016 meziročně vzrostly o 5,6 % na úroveň 2 633 mil. Kč a potvrdily tak rostoucí trend panující od počátku účinnosti zákona o sociálních službách v roce 2007. Zároveň se zvyšuje také průměrná roční úhrada od jednoho uživatele, která v roce 2016 byla 7 436 Kč. Výši úhrady za jednotlivé úkony stanoví poskytovatel, který je při tom je limitován ustanoveními prováděcího právního předpisu.

Pokračoval mírný pokles počtu klientů pečovatelské služby evidovaný od roku 2009, který byl pouze v roce 2015 přerušen slabým vzestupem, na celkový počet 106 673 klientů v roce 2016.

Graf 5.2 Struktura uživatelů vybraných sociálních služeb dle věku a pohlaví v roce 2016

Zdroj dat: MPSV

Struktura uživatelů podle věku a pohlaví se u jednotlivých druhů sociálních služeb výrazně liší. Nejvyšší podíly dětí a mládeže do 18 let jsou mezi klienty služeb osobní asistence, průvodcovských a předčitatelských služeb a odlehčovacích služeb. Výraznou převahu žen nad muži je možné pozorovat u sociálních služeb zaměřených z velké části na seniory (mezi nimiž právě výrazně převládají ženy), jako jsou pečovatelská služba a tísňová péče. Jedinou ze zde prezentovaných ambulantních a terénních sociálních služeb, kde byli více zastoupeni muži, byla v roce 2016 služba podpory samostatného bydlení.

Vybrané druhy terénních a ambulantních sociálních služeb

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnosti osob a v zařízeních sociálních služeb. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu. Bez úhrady se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

Osobní asistence

Osobní asistence se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v předem dohodnutém rozsahu a čase. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Tísňová péče

Tísňová péče je terénní distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které jsou vystaveny stálému riziku ohrožení zdraví nebo života, popřípadě náhlého zhoršení zdravotního stavu. Služba se poskytuje za úhradu.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tyto služby jsou poskytovány za úhradu.

Podpora samostatného bydlení

Podporované bydlení je terénní služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením chronickým onemocněním, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které jinak pečuje osoba blízká v domácnosti. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Tlumočnické služby

Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tlumočnické služby jsou poskytovány bez úhrady.

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/18661>

5-1. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
2010	1 983 648	260 609	21 143	5 862	17 799	437 793	97 287	5 043
2011	2 100 586	326 569	36 273	6 452	32 499	519 683	136 191	13 201
2012	2 132 883	364 244	34 887	6 412	33 761	517 623	115 796	14 331
2013	2 232 959	405 518	26 307	7 551	35 693	534 734	123 247	20 027
2014	2 317 002	464 484	33 087	7 186	53 334	549 152	120 948	24 843
2015	2 493 019	538 016	40 207	11 684	54 955	644 829	139 012	33 173
2016	2 632 793	598 680	38 299	10 810	67 644	709 394	143 820	28 140

5-2. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
2010	113 238	5 228	1 368	819	243	8 421	28 374	3 719
2011	113 607	5 677	2 595	662	404	10 576	35 865	6 801
2012	113 041	6 554	2 392	723	578	11 201	39 819	7 235
2013	111 048	7 314	1 845	746	585	10 779	33 909	7 272
2014	109 962	7 835	2 193	537	734	10 558	40 967	6 869
2015	111 375	8 501	2 185	777	832	11 768	37 837	6 853
2016	106 673	8 979	2 076	841	938	12 632	33 725	4 692

5-3. Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

Ukazatel	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
Výše příjmů celkem (v tis. Kč)	2 452 822	573 811	27 299	10 733	65 543	680 367	137 046	28 059
z toho z úhrad klientů (v tis. Kč)	793 249	189 858	7 856	1 341	7 552	249 229	7 100	-
z toho z úhrad klientů (v %)	32,3 %	33,1 %	28,8 %	12,5 %	11,5 %	36,6 %	5,2 %	-
Výše výdajů celkem (v tis. Kč)	2 632 793	598 680	38 299	10 810	67 644	709 394	143 820	28 140
Saldo příjmů a výdajů (v tis. Kč)	-179 971	-24 869	-11 000	-77	-2 101	-29 027	-6 774	-81
Počet uživatelů /klientů (osoby)	106 673	8 979	2 076	841	938	12 632	33 725	4 692
Průměrné roční výdaje na jednoho klienta (v Kč)	24 681	66 676	18 448	12 854	72 115	56 158	4 264	5 997
Průměrný roční příjem z úhrad klientů na jednoho klienta (v Kč)	7 436	21 145	3 784	1 595	8 051	19 730	211	-

5-4. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
Česká republika	2 632 793	598 680	38 299	10 810	67 644	709 394	143 820	28 140
Hl. m. Praha	357 196	106 795	14 274	966	6 536	176 102	22 891	9 155
Středočeský	275 201	52 448	5 413	-	4 515	59 863	18 796	-
Jihočeský	181 701	31 844	1 964	3 766	560	57 350	9 702	637
Plzeňský	182 201	22 462	1 423	1 087	1 735	14 687	15 967	1 030
Karlovarský	82 706	15 907	1 150	1 563	15 473	1 100	3 185	-
Ústecký	154 638	31 747	58	696	9 611	76 203	13 118	3 295
Liberecký	128 931	44 674	1 030	275	4 741	22 834	4 394	835
Královéhradecký	178 624	38 091	8 048	521	2 845	68 865	2 602	503
Pardubický	133 084	43 097	-	290	1 589	24 484	3 634	-
Vysočina	134 877	29 282	2 813	365	-	38 279	2 307	1 887
Jihomoravský	283 104	47 711	15	945	-	56 182	11 501	3 273
Olomoucký	181 957	31 153	4	-	3 232	26 718	15 380	1 693
Zlínský	126 267	25 579	-	-	1 721	28 443	4 353	1 440
Moravskoslezský	232 306	77 890	2 107	336	15 086	58 284	15 990	4 392

5-5. Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
Česká republika	2 452 822	573 811	27 299	10 733	65 543	680 367	137 046	28 059
Hl. m. Praha	324 595	103 276	10 706	962	6 485	174 146	21 359	9 155
Středočeský	244 097	50 718	5 324	-	4 103	52 701	17 281	-
Jihočeský	172 734	31 689	1 964	3 812	310	42 323	9 655	647
Plzeňský	168 419	20 399	1 375	1 070	1 786	9 650	15 424	1 003
Karlovarský	80 818	15 928	1 155	1 563	14 617	751	3 198	-
Ústecký	133 585	27 641	58	696	9 610	74 044	12 875	3 295
Liberecký	113 835	43 266	212	263	4 582	22 647	4 515	759
Královéhradecký	153 424	36 068	2 282	521	2 789	70 707	2 602	503
Pardubický	130 596	42 875	-	290	1 584	24 715	3 634	-
Vysočina	137 227	30 314	2 448	353	-	38 729	2 300	1 887
Jihomoravský	267 928	43 520	3	945	-	57 590	10 860	3 273
Olomoucký	179 634	30 167	8	-	3 232	26 465	15 457	1 693
Zlínský	124 447	23 205	-	-	1 488	28 043	3 950	1 452
Moravskoslezský	221 483	74 745	1 764	258	14 957	57 856	13 936	4 392

5-6. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR. kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
Česká republika	106 673	8 979	2 076	841	938	12 632	33 725	4 692
Hl. m. Praha	12 659	1 768	966	132	116	1 816	4 923	854
Středočeský	13 468	980	160	-	70	1 906	9 147	-
Jihočeský	7 531	498	120	99	18	801	566	70
Plzeňský	7 491	313	115	261	28	169	3 335	509
Karlovarský	2 985	173	62	14	142	12	221	-
Ústecký	6 039	597	8	54	128	881	3 526	603
Liberecký	4 230	520	39	15	100	407	2 015	117
Královéhradecký	6 540	707	410	42	34	1 205	190	55
Pardubický	5 259	547	-	26	32	520	414	-
Vysočina	5 266	370	106	126	-	943	218	824
Jihomoravský	12 770	603	4	33	-	1 260	1 069	252
Olomoucký	6 682	414	1	-	38	591	2 912	118
Zlínský	4 958	447	-	-	23	600	3 668	765
Moravskoslezský	10 795	1 042	85	39	209	1 521	1 521	525

5-7. Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postížením	Tlumočnické služby
Česká republika	1 654	907	-	-	111	2 389	315	394
Hl. m. Praha	139	372	-	-	13	617	125	188
Středočeský	106	15	-	-	13	142	14	-
Jihočeský	85	42	-	-	-	69	16	8
Plzeňský	108	-	-	-	-	2	38	-
Karlovarský	29	-	-	-	8	-	6	-
Ústecký	29	10	-	-	19	174	3	7
Liberecký	105	86	-	-	4	104	17	2
Královéhradecký	56	10	-	-	5	207	-	-
Pardubický	83	20	-	-	-	153	8	-
Vysočina	41	67	-	-	-	88	-	-
Jihomoravský	335	64	-	-	-	232	8	15
Olomoucký	153	20	-	-	11	65	56	11
Zlínský	244	68	-	-	1	286	1	-
Moravskoslezský	141	133	-	-	37	250	23	163

5-8. Pečovatelská služba v letech 2000 - 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč)	Počet uživatelů (klientů)	Průměrná roční úhrada od jednoho uživatele služby (v Kč)
2000	1 540	113 528	1 316
2001	1 588	114 203	1 473
2002	2 255	109 034	1 796
2003	2 051	116 128	1 793
2004	2 148	109 475	1 859
2005	1 593	112 927	2 028
2006	1 637	105 088	2 156
2007	1 591	98 373	4 263
2008	1 643	111 871	4 261
2009	1 903	114 364	5 063
2010	1 984	113 238	5 248
2011	2 101	113 607	5 802
2012	2 133	113 041	6 164
2013	2 233	111 048	6 078
2014	2 317	109 962	6 484
2015	2 493	111 375	6 886
2016	2 633	106 673	7 436

6. Zařízení sociálních služeb

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví příslušný prováděcí předpis.

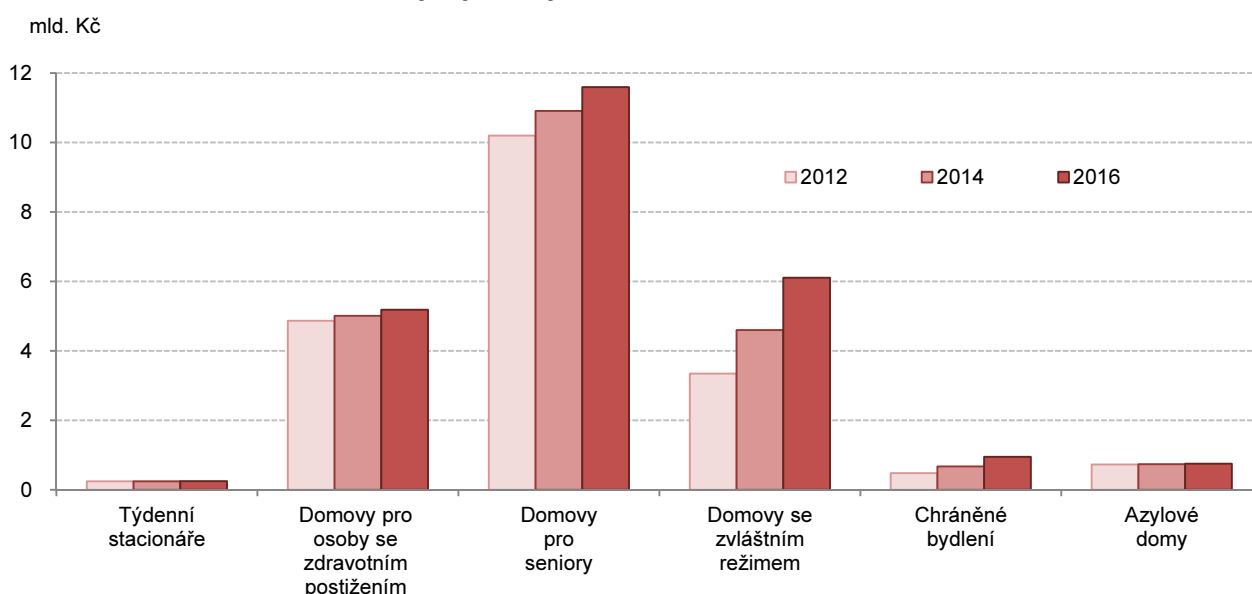
Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl také nově zřízen **registr poskytovatelů sociálních služeb** (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz/socreg>), který je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

V zákoně je rovněž uvedeno, že sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní a jsou vyjmenované druhy zařízení sociálních služeb. Tato kapitola se zabývá pobytovými zařízeními sociálních služeb, vybranými druhy ambulantních a terénních služeb pak kapitola předcházející.

Zařízení sociálních služeb v roce 2016

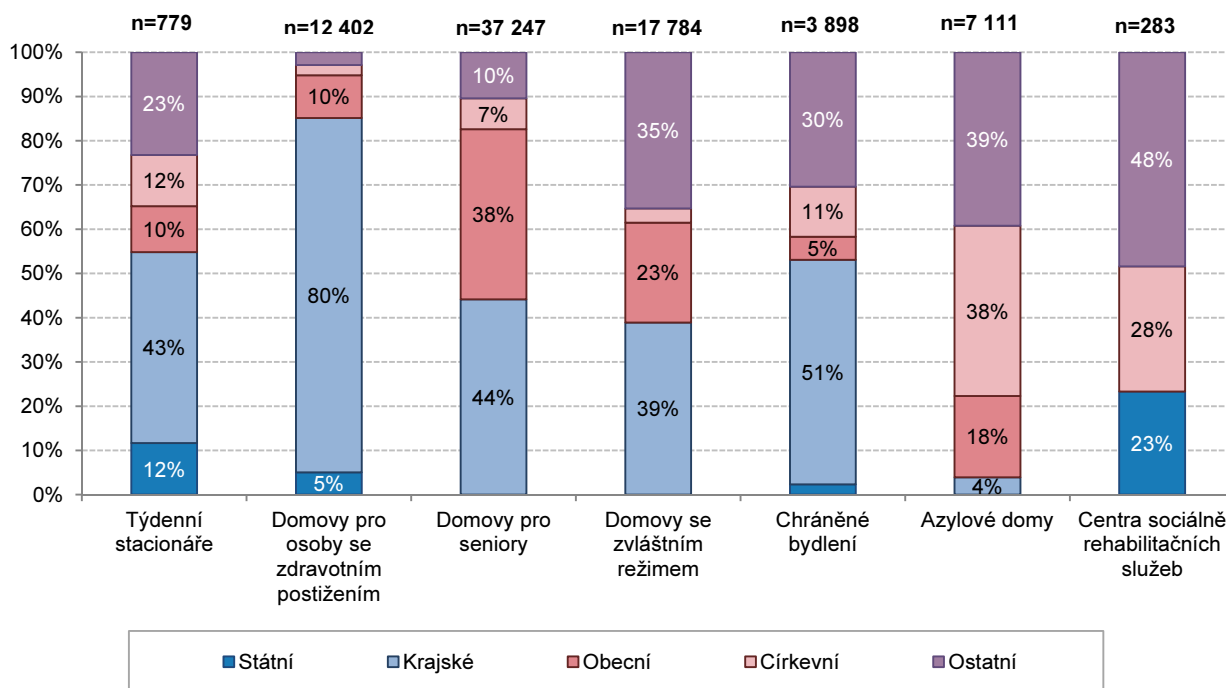
Nejvyšší částky na zařízení sociálních služeb jsou vydávány na domovy pro seniory, které jsou i nejčastějším druhem pobytových sociálních služeb a svou kapacitou představují téměř polovinu jejich lůžkového fondu. Výdaje na domovy pro seniory se každoročně zvyšují, přestože počty lůžek i klientů se příliš nemění a zůstávají na relativně stabilní úrovni. V roce 2016 přesáhly výdaje na domovy pro seniory hodnotu 11,5 mld. Kč. K pravidelnému navyšování výdajů dochází také u domovů se zvláštním režimem (výdaje v roce 2016 přes 6 mld. Kč), kde je ovšem evidován každoroční významný růst počtu zařízení, lůžek i klientů.

Graf 6.1 Výdaje na vybraná zařízení sociálních služeb

Zdroj dat: MPSV

Graf 6.2 Struktura lůžek vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016

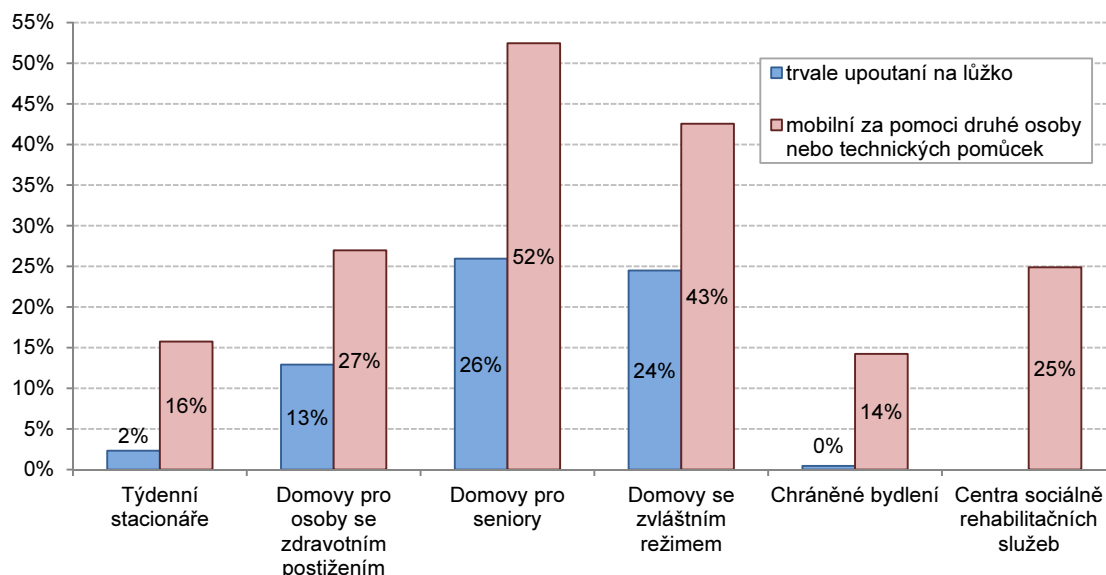

Zdroj dat: MPSV

Stát nadále určuje podmínky pro poskytování sociálních služeb, ale není jejich poskytovatelem, s výjimkou pěti specializovaných ústavů sociální péče, jejichž zřizovatelem je MPSV. Hlavní úlohu ve zhodnocení potřeb obyvatel a zajištění typově a územně dostupné sítě sociálních služeb mají krajské a místní samosprávy. Téměř tři čtvrtiny všech lůžek zařízení sociálních služeb vykazují instituce, které jsou zřizovány kraji či obcemi. Soukromí zřizovatelé hrají důležitou roli zvláště u některých druhů zařízení sociálních služeb, jako jsou terapeutické komunity, služby následné péče, zařízení pro krizovou pomoc a domy na půl cesty.

Podíl klientů pobytových zařízení sociálních služeb s omezením mobility je pochopitelně závislý na druhu a charakteru poskytované služby a věkové struktuře klientů. Nejvíce uživatelů s pohybovým omezením je vykazováno mezi klienty domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem.

Graf 6.3 Podíl uživatelů pobytových zařízení sociálních služeb s vážným omezením mobility k 31. 12. 2016

Zdroj dat: MPSV

Druhy zařízení sociálních služeb (dle § 34 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)

Centra denních služeb

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Cílem služby je posílit samostatnost a soběstačnost osob v nepříznivé sociální situaci, která může vést k sociálnímu vyloučení. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Denní stacionáře

Denní stacionáře poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Týdenní stacionáře

Týdenní stacionáře poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení a výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy se zvláštním režimem

Domovy se zvláštním režimem se poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a další typy demencí, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Chráněné bydlení

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při

zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež., a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje činnosti poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Krizová pomoc

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou situaci vlastními silami. Služba obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. V nízkoprahových denních centrech hradí osoby úhradu za stravu ve výši stanovené poskytovatelem.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba může být poskytována osobám anonymně. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování. Služba se poskytuje za úhradu ve výši stanovené poskytovatelem.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby i na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života. Služba obsahuje činnosti poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje osobám v nepříznivé sociální situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace. Základní sociální poradenství je součástí všech druhů sociálních služeb. Odborné sociální poradenství zahrnuje občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociální práci s osobami společensky nepřizpůsobenými, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí, sociálně právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Služba obsahuje poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociálně terapeutické dílny

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím pracovní terapie. Služba obsahuje činnosti pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění a podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální rehabilitace

Jedná se o soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných činností pro samostatný život. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb. Terénní a ambulantní služba obsahuje činnosti nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Forma pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Raná péče

Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytována dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Intervenční centra

Intervenční centra poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Na základě zákonné povinnosti kontaktují osobu ohroženou, a to nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní ze společného obydlí. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Pokud je poskytována formou pobytových služeb obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, OSPOD, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy. Služba se poskytuje bez úhrady.

Služby následné péče

Služby následné péče jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstínují. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Rezortní statistická zjišťování Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) týkající se oblasti sociálních služeb jsou dostupná na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/16646>

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/18661>

6-1. Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb celkem	Kapacita služby (počet lůžek)
Centra denních služeb	82	-
Denní stacionáře	269	-
Týdenní stacionáře	57	779
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	209	12 402
Domovy pro seniory	514	37 247
Domovy se zvláštním režimem	307	17 784
Chráněné bydlení	205	3 898
Azylové domy	211	7 111
Domy na půl cesty	37	408
Zařízení pro krizovou pomoc	41	43
Nízkoprahová denní centra	58	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	235	-
Noclehárny	76	-
Terapeutické komunity	13	224
Sociální poradny	523	-
Sociálně terapeutické dílny	152	-
Sociální rehabilitace	266	283
Pracoviště rané péče	43	-
Intervenční centra	18	-
Služby následné péče	42	241
Celkem ČR	3 358	80 420

6-2. Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Týdenní stacionáře	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Chráněné bydlení	Azylové domy	Domy na půl cesty
Zařízení							
2012	67	212	480	210	148	214	41
2013	65	212	491	228	161	215	34
2014	63	210	500	263	178	211	35
2015	60	212	496	276	196	215	34
2016	57	209	514	307	205	211	37
Lůžka							
2012	951	13 820	37 477	10 740	2 743	6 534	429
2013	897	13 423	38 091	12 048	2 956	6 661	355
2014	845	12 926	37 327	14 354	3 214	7 002	381
2015	836	12 707	37 200	15 494	3 556	7 311	376
2016	779	12 402	37 247	17 784	3 898	7 111	408
Klienti (uživatelé)							
2012	827	13 334	36 197	10 300	2 606	5 454	314
2013	773	12 956	36 598	11 564	2 803	5 380	283
2014	750	12 500	35 882	13 668	2 979	5 554	285
2015	735	12 206	35 944	14 783	3 280	5 485	248
2016	692	11 997	35 829	16 856	3 660	5 355	228
Výdaje na sociální služby (tis. Kč)							
2012	243 895	4 865 623	10 198 414	3 343 796	477 094	727 007	70 178
2013	238 867	4 852 794	10 663 548	3 744 971	544 016	663 408	56 418
2014	246 381	5 010 605	10 907 334	4 598 931	674 903	736 391	62 755
2015	284 653	5 220 070	11 278 162	5 151 772	787 403	758 826	61 260
2016	249 046	5 186 742	11 596 192	6 108 318	948 125	749 239	61 650

6-3. Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2015	Pohyb ve sledovaném roce			Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2016	z toho	
		přijatí	propuštění	zemřelí		trvale upoutaní na lůžko	mobilní za pomoci druhé osoby nebo technických pomůcek
Týdenní stacionáře	670	211	167	22	692	16	109
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	12 049	1 157	569	640	11 997	1 550	3 235
Domovy pro seniory	35 385	12 050	1 804	9 802	35 829	9 296	18 796
Domovy se zvláštním režimem	15 136	7 758	1 219	4 819	16 856	4 127	7 171
Chráněné bydlení	3 398	853	457	134	3 660	16	521
Azylové domy	5 264	12 076	11 944	41	5 355	-	6
Domy na půl cesty	250	593	615	-	228	-	-
Zařízení pro krizovou pomoc	12	756	754	-	14	-	-
Terapeutické komunity	182	330	341	-	171	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	216	335	314	4	233	-	58
Služby následné péče	176	365	363	1	177	-	-
Celkem ČR	72 738	36 484	18 547	15 463	75 212	15 005	29 896

6-4. Počet uživatelů (klientů) zařízení sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	centra denních služeb	denní stacionáře	týdenní stacionáře	domov pro osoby se zdravotním postižením	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	chráněné bydlení	azylové domy	domy na půl cesty	zařízení pro krizovou pomoc
Česká republika	4 137	6 189	692	11 997	35 829	16 856	3 660	5 355	228	10 385
Hl. m. Praha	381	769	69	507	2 362	635	205	592	34	2 426
Středočeský	185	758	148	1 455	4 956	2 216	503	396	19	742
Jihočeský	89	314	75	606	2 908	818	259	272	1	974
Plzeňský	33	191	29	1 019	1 686	985	335	208	4	469
Karlovarský	29	76	10	442	782	456	84	100	10	66
Ústecký	39	224	29	1 452	3 243	2 060	443	577	11	862
Liberecký	144	183	57	326	987	575	115	108	14	-
Královéhradecký	193	326	7	687	2 155	686	130	182	7	28
Pardubický	79	240	23	642	2 110	1 025	140	178	34	1 002
Vysočina	122	660	35	567	2 068	746	180	160	3	164
Jihomoravský	966	614	142	1 130	2 853	3 051	283	653	26	2 101
Olomoucký	217	483	12	1 033	2 592	779	347	638	5	136
Zlínský	174	367	40	933	2 470	1 160	130	273	-	-
Moravskoslezský	1 486	984	16	1 198	4 657	1 664	506	1 018	60	1 415

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	nízko- prahová denní centra	nízko- prahová zařízení pro děti a mládež	nocle- hárny	terapeutické komunity	sociální poradny	sociálně terapeu- tické dílny	sociální rehabilitace	pracoviště rané péče	intervenční centra	služby následné péče
Česká republika	22 838	39 404	48 222	171	283 858	4 926	26 527	4 667	4 824	2 229
Hl. m. Praha	5 060	4 286	35 167	-	65 988	303	4 425	1 231	669	476
Středočeský	1 022	2 788	407	33	17 902	565	2 019	377	614	454
Jihočeský	385	6 186	1 017	49	16 307	766	1 090	288	316	130
Plzeňský	582	1 562	508	8	21 964	159	3 305	222	86	152
Karlovarský	481	599	262	-	6 694	304	708	64	305	-
Ústecký	1 044	6 418	720	15	19 316	769	1 174	47	623	50
Liberecký	658	757	312	12	10 166	198	376	227	139	42
Královéhradecký	459	1 554	334	-	13 809	39	1 072	200	207	135
Pardubický	6 185	1 454	5 372	-	10 800	204	1 277	261	229	55
Vysočina	-	1 681	-	-	21 685	142	1 708	217	93	44
Jihomoravský	2 406	5 133	1 142	26	29 832	345	6 452	414	598	244
Olomoucký	1 673	1 549	865	13	8 825	109	865	601	150	30
Zlínský	472	1 264	254	-	10 557	302	816	118	300	30
Moravskoslezský	2 411	4 173	1 862	15	30 013	721	1 240	400	495	387

6-5. Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:				
		Státní	Krajské	Obecní	Církevní	Ostatní
Centra denních služeb	82	-	5	20	24	33
Denní stacionáře	269	2	36	75	61	95
Týdenní stacionáře	57	1	28	7	11	10
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	209	5	150	28	13	13
Domovy pro seniory	514	-	181	170	69	94
Domovy se zvláštním režimem	307	-	117	66	23	101
Chráněné bydlení	205	3	92	13	31	66
Azylové domy	211	-	6	46	81	78
Domy na půl cesty	37	-	1	4	7	25
Zařízení pro krizovou pomoc	41	-	-	2	10	29
Nízkoprahová denní centra	58	-	-	3	32	23
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	235	-	2	18	76	139
Noclehárny	76	-	1	17	29	29
Terapeutické komunity	13	-	1	-	1	11
Sociální poradny	523	3	33	37	84	366
Sociálně terapeutické dílny	152	1	24	4	32	91
Centra sociálně rehabilitačních služeb	266	3	5	1	47	210
Pracoviště rané péče	43	1	-	2	12	28
Intervenční centra	18	-	6	-	4	8
Služby následné péče	42	-	1	1	6	34
Celkem ČR	3 358	19	689	514	653	1 483

6-6. Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:				
		Státní	Krajské	Obecní	Církevní	Ostatní
Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-
Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-
Týdenní stacionáře	779	91	336	81	90	181
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	12 402	626	9 934	1 198	284	360
Domovy pro seniory	37 247	-	16 439	14 325	2 601	3 882
Domovy se zvláštním režimem	17 784	-	6 921	4 010	577	6 276
Chráněné bydlení	3 898	91	1 978	204	441	1 184
Azylové domy	7 111	-	280	1 306	2 736	2 789
Domy na půl cesty	408	-	4	22	75	307
Zařízení pro krizovou pomoc	43	-	-	1	9	33
Nízkoprahová denní centra	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-	-	-	-	-	-
Noclehárny	-	-	-	-	-	-
Terapeutické komunity	224	-	15	-	15	194
Sociální poradny	-	-	-	-	-	-
Sociálně terapeutické dílny	-	-	-	-	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	283	66	-	-	80	137
Pracoviště rané péče	-	-	-	-	-	-
Intervenční centra	-	-	-	-	-	-
Služby následné péče	241	-	5	12	30	194
Celkem ČR	80 420	874	35 912	21 159	6 938	15 537

6-7. Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb	Kapacita služby (počet lůžek)	PŘÍJMY (v tis. Kč)			VÝDAJE (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za ubytování, stravu a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
státní a krajská zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	181	16 439	5 270 659	2 952 165	1 820 938	5 228 772	4 983 498	245 274
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	155	10 560	4 621 849	1 945 602	2 238 702	4 407 307	4 205 517	201 790
Domovy se zvláštním režimem	117	6 921	2 667 435	1 373 235	1 060 714	2 630 334	2 576 049	54 285
Denní a týdenní stacionáře	67	427	301 461	59 226	223 872	301 959	296 815	5 144
Ostatní	188	2 439	863 377	238 540	588 152	844 595	821 667	22 928
Celkem	708	36 786	13 724 780	6 568 768	5 932 377	13 412 967	12 883 546	529 420
obecní zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	170	14 325	4 467 993	2 582 669	1 426 503	4 445 021	4 350 038	94 982
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	28	1 198	497 210	218 002	234 256	513 043	494 356	18 686
Domovy se zvláštním režimem	66	4 010	1 425 171	813 122	474 177	1 438 993	1 407 067	31 927
Denní a týdenní stacionáře	82	81	239 368	45 961	180 035	223 452	222 651	801
Ostatní	168	1 545	309 546	58 401	211 694	306 294	304 984	1 310
Celkem	514	21 159	6 939 288	3 718 155	2 526 666	6 926 802	6 779 096	147 707
ostatní (nestátní) zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	163	6 483	1 898 642	1 182 374	425 475	1 922 400	1 833 570	88 830
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	26	644	253 157	128 580	76 243	266 392	261 983	4 409
Domovy se zvláštním režimem	124	6 853	2 051 290	1 351 975	246 557	2 038 991	1 975 634	63 357
Denní a týdenní stacionáře	176	271	470 654	101 614	269 837	471 328	450 615	20 714
Ostatní	1 647	8 224	3 070 788	356 533	1 867 408	3 050 998	3 008 405	42 593
Celkem	2 136	22 475	7 744 531	3 121 076	2 885 520	7 750 110	7 530 207	219 902

¹⁾ jedná se o dotace od státu a dotace od zřizovatele

6-8. Počet neuspokojených žádostí o sociální služby podle krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	centra denních služeb	denní stacionáře	týdenní stacionáře	domovy pro osoby se zdravotním postížením	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	chráněné bydlení	azylové domy	domy na půl cesty	zařízení pro krizovou pomoc
Česká republika	134	202	164	2 414	65 764	21 334	1 964	4 870	106	467
Hl. m. Praha	50	12	13	157	7 267	1 484	169	784	13	277
Středočeský	2	37	29	261	8 620	2 243	66	668	11	-
Jihočeský	-	3	7	162	4 294	632	67	433	-	-
Plzeňský	2	1	-	227	3 868	1 624	138	129	15	-
Karlovarský	-	2	-	28	251	186	27	28	-	-
Ústecký	2	4	10	221	4 081	2 065	116	985	17	145
Liberecký	-	27	2	64	1 002	624	14	62	3	-
Královéhradecký	-	-	-	268	2 957	768	65	81	4	-
Pardubický	-	-	-	19	1 677	398	17	232	8	19
Vysočina	-	5	6	123	3 808	1 337	25	166	9	-
Jihomoravský	16	18	47	323	12 556	5 219	290	305	-	-
Olomoucký	-	32	4	65	3 558	1 025	493	184	1	2
Zlínský	43	18	14	173	5 356	1 544	99	350	-	-
Moravskoslezský	19	43	32	323	6 469	2 185	378	463	25	24

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	nízko- prahová denní centra	nízko- prahová zařízení pro děti a mládež	noclehárny	terapeutické komunity	sociální poradny	sociálně terapeu- tické dílny	sociální rehabilitace	raná péče	intervenční centra	služby následné péče
Česká republika	313	1 121	1 086	76	3 151	122	749	183	108	255
Hl. m. Praha	-	77	113	-	545	13	236	74	6	8
Středočeský	18	39	65	8	13	30	60	4	-	-
Jihočeský	9	24	28	-	133	8	26	13	-	8
Plzeňský	-	-	211	-	162	-	27	-	-	55
Karlovarský	2	3	82	-	26	-	9	-	2	-
Ústecký	17	171	50	34	620	27	19	-	-	5
Liberecký	-	37	7	29	2	-	26	20	-	19
Královéhradecký	7	103	68	-	136	-	25	10	33	-
Pardubický	2	57	92	-	28	2	55	9	14	-
Vysočina	-	53	-	-	74	-	17	-	10	16
Jihomoravský	-	32	65	-	466	6	113	35	-	51
Olomoucký	3	315	6	-	103	2	30	13	41	68
Zlínský	-	7	20	-	22	17	-	-	-	-
Moravskoslezský	255	203	279	5	821	17	106	5	2	25

7. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS) byl určen Eurostatem v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 ze dne 25. dubna 2007, o Evropském systému jednotné statistiky sociální ochrany (ESSPROS), jako specifický nástroj vzájemně srovnatelného statistického sledování sociální ochrany v členských státech EU. Pro využití tohoto systému v ČR byla v roce 2000 na základě dohody mezi ČSÚ a MPSV ustavena meziresortní pracovní skupina pod gescí MPSV, která řeší jeho zavádění v podmínkách ČR. ESSPROS se člení na Základní systém (ZS) odpovídající standardním informacím o příjmech a výdajích v oblasti sociální ochrany a moduly poskytující doplňkové statistické informace. Veškeré transakce, které spadají do rámce ESSPROS, by měly být účetně podchyceny. V případech, kdy není účetnictví v potřebné míře k dispozici, je možné využít údajů ze statistických a jiných administrativních zdrojů, výjimečně i odborných odhadů.

V základním systému ESSPROS je sociální ochrana definována jako souhrn intervencí ze strany veřejných nebo soukromých institucí, jejichž cílem je ulehčit domácnostem a jednotlivcům zátěž vyplývající z předem určených rizik a potřeb, pokud tak nečiní jiná souběžná reciproční nebo individuální úmluva. Seznam rizik a potřeb, které jsou považovány za funkce sociální ochrany, je stanoven následovně:

nemoc/zdravotní péče – peněžní podpora vyplácená v souvislosti s tělesnou nebo duševní nemocí, kromě invalidity; zdravotní péče zaměřená na udržení nebo zlepšení zdravotního stavu osob v systému sociální ochrany bez ohledu na původ nemoci;

invalidita – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče), jejímž důvodem je nemožnost tělesně nebo duševně postižených osob vykonávat ekonomickou nebo sociální činnost;

stáří – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) v souvislosti se stářím;

pozůstalí – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti se smrtí člena rodiny;

rodina/děti – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) při výdajích spojených s těhotenstvím, narozením a adopcí dítěte, výchovou dětí a péčí o ostatní členy rodiny;

nezaměstnanost – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti s nezaměstnaností;

bydlení – pomoc poskytovaná na náklady spojené s bydlením;

sociální vyloučení jinde neklasifikované – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) konkrétně určená k odstranění nebo zmírnění sociálního vyloučení, pokud není poskytována v rámci některé z ostatních funkcí sociální ochrany.

Základní systém řeší sociální ochranu poskytovanou ve formě plateb v hotovosti, náhrad a přímo poskytovaného zboží a služeb domácnostem a jednotlivcům.

Metodika výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS je odlišná od metodiky používané k vyjádření výdajů na dávky sociálního zabezpečení používané v ostatních kapitolách této publikace.

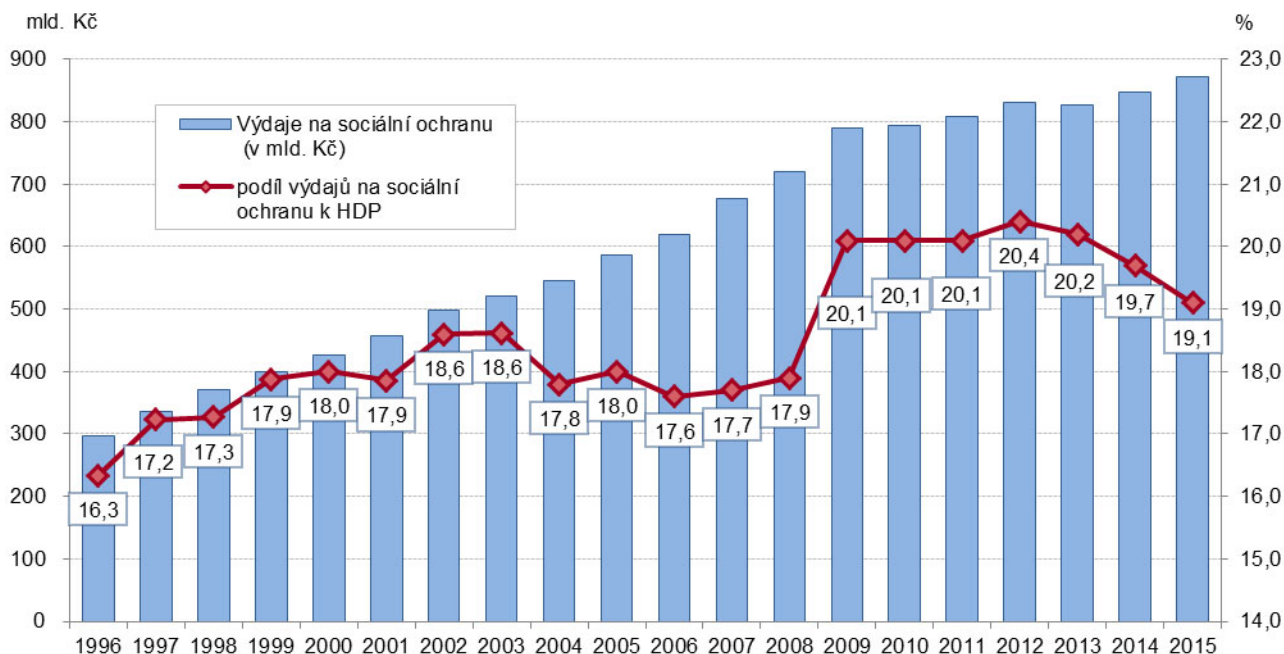
Výdaje na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS v roce 2015

Vzhledem k tomu, že do výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS jsou zahrnuty údaje z mnoha datových zdrojů, jsou informace dostupné s jednoletým zpožděním. Pro mezinárodní srovnání jsou k dispozici údaje s dvouletým odstupem.

Vývoj výdajů na sociální ochranu v České republice má dlouhodobě rostoucí tendenci. V roce 2015 dosáhly tyto výdaje hodnoty 871 mld. Kč, což byl oproti předchozímu roku nárůst o 23 mld. Kč (o 2,7 %). Jejich podíl na celkovém hrubém domácím produktu (HDP) od roku 2012, kdy dosáhl svého maxima 20,4 %, mírně klesá. V období let 2004 až 2008 se pohyboval pod hranicí 18 % a mezi lety 2009 až 2013 nad 20 %.

Graf 7.1 Výdaje na sociální ochranu a jejich podíl k HDP

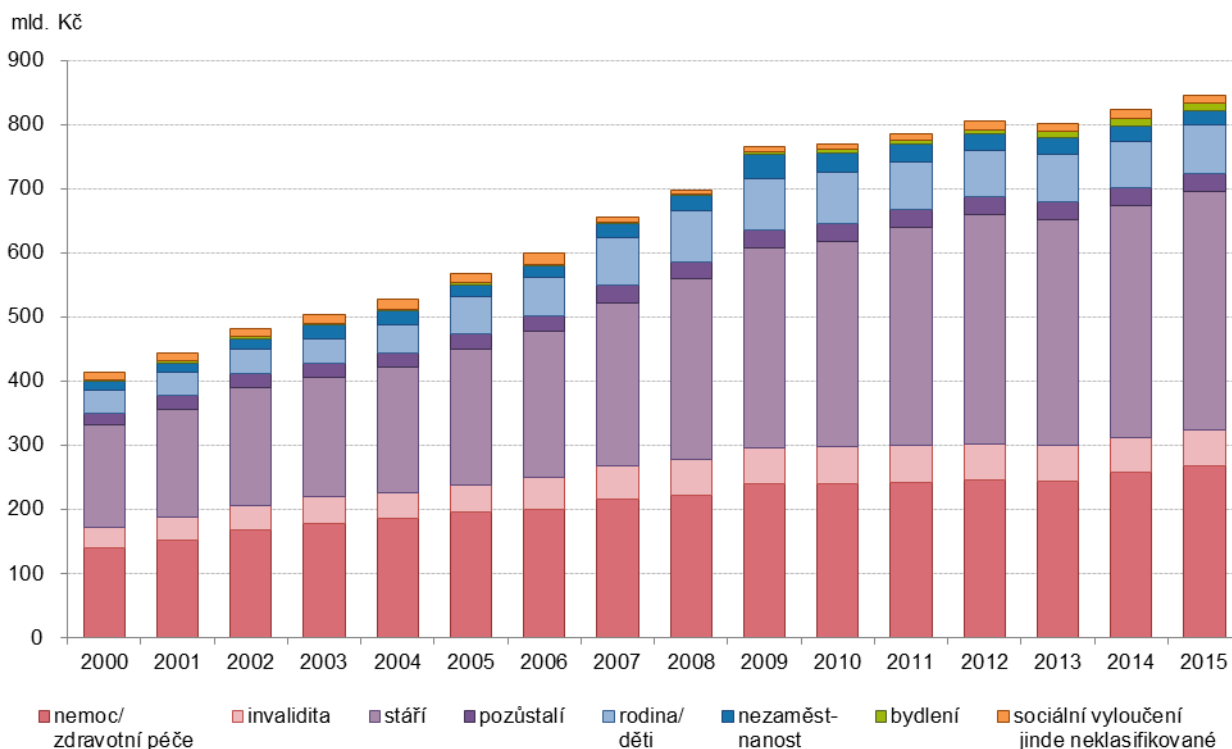

Pozn.: Výdaje na sociální ochranu včetně administrativních nákladů.

Zdroj dat: MPSV

V rámci výdajů České republiky na sociální ochranu jsou nejvyšší částky v členění základního systému ESSPROS vypláceny na funkci sociální ochrany „stáří“, která v roce 2015 tvořila 44 % výdajů (371 mld. Kč). Druhou výdajově významnou funkcí sociální ochrany je „nemoc/zdravotní péče“, na níž bylo spotřebováno 32 % (268 mld. Kč) celkových výdajů. Řádově nižší jsou hodnoty výdajů na funkce „rodina/děti“ nebo „invalidita“, které představují 9 %, respektive 7 % výdajů na sociální ochranu.

Graf 7.2 Výdaje na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS

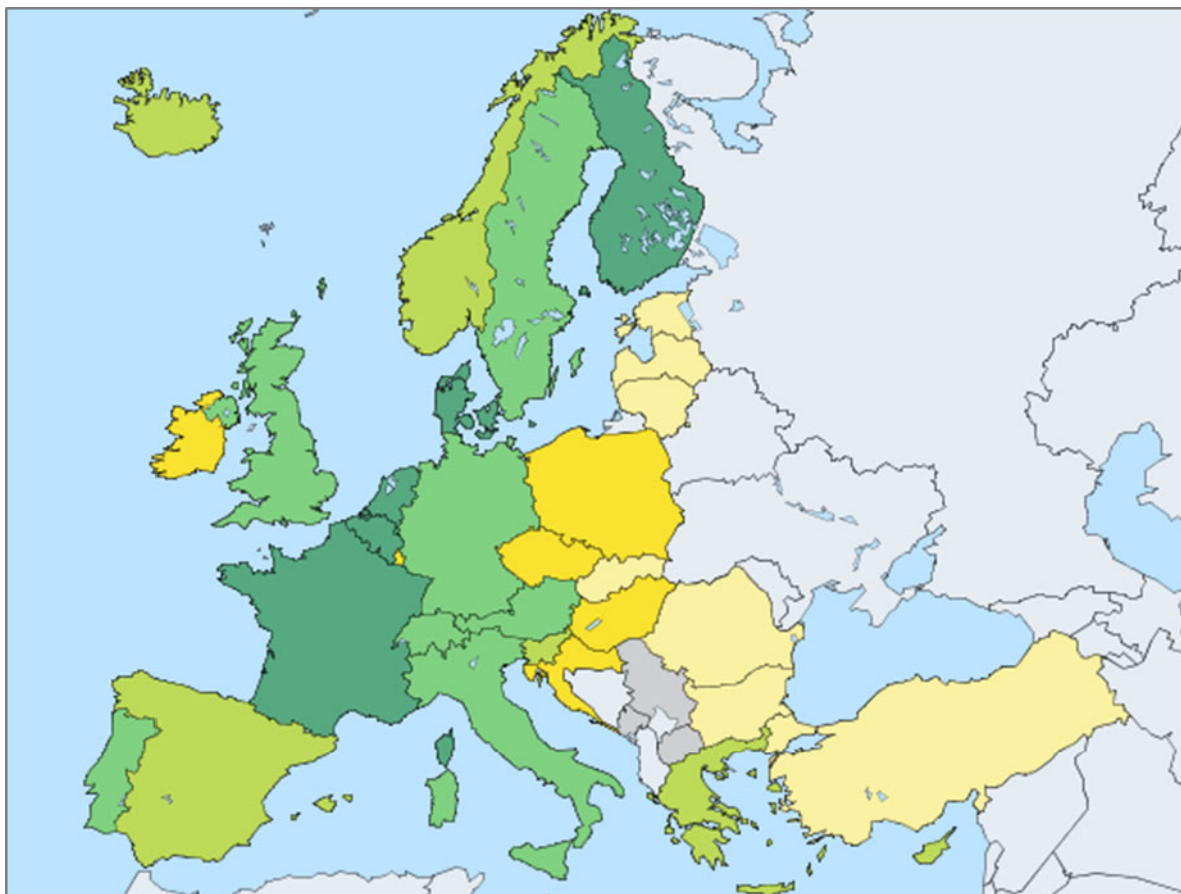

Pozn.: Výdaje nezahnují administrativní náklady

Zdroj dat: MPSV

Podíl výdajů na sociální ochranu z celkového objemu HDP dané země se v jednotlivých zemích Evropské Unie značně liší. Nejnižší část na HDP, méně než 18 % vydávaly v roce 2014 Turecko, pobaltské země a Rumunsko. Mezi 18 až 23 % z HDP tvořily výdaje na sociální ochranu v České republice, Slovensku, Polsku, Maďarsku, Chorvatsku a Irsku. Island, Norsko, Španělsko, Slovinsko a Srbsko vydávaly na sociální ochranu částky v hodnotě 23 až 26 % HDP. Výdaje na sociální ochranu odpovídající 26 až 30 % HDP byly v roce 2014 evidovány ve Švýcarsku, Německu, Rakousku, Velké Británii, Švédsku, Řecku, Portugalsku a Itálii. V přepočtu na podíl HDP měly nejvyšší výdaje na sociální ochranu, přes 30 % HDP Finsko, Dánsko, Belgie, Nizozemí a Francie.

Mapa 7.1 Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (v %), 2014

Legenda

 12,1 - 18,5	 18,5 - 22,7	 22,7 - 26,0
 26,0 - 30,0	 30,0 - 34,2	 údaj není dostupný

Minimum: Turecko = 12,1

Maximum: Francie = 34,2

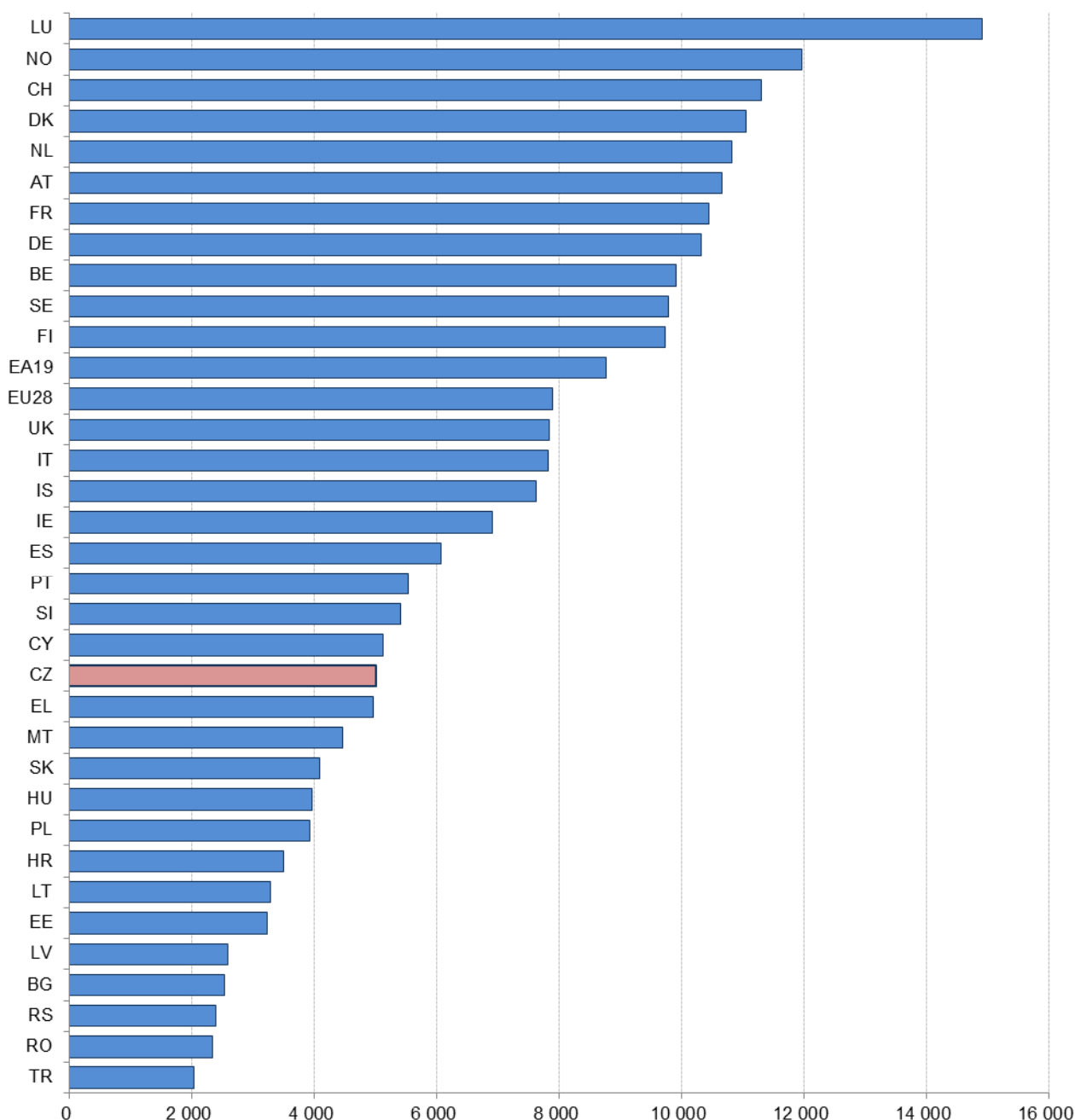
Zdroj dat: Eurostat: (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>) údaje k 15. 10. 2017

Pro mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu se mimo jejich podílu na HDP užívá také jejich přepočtení na standard kupní síly (PPS), což je uměle vytvořená měnová jednotka používaná právě při mezinárodních srovnáních souhrnných ekonomických ukazatelů. V přepočtu na PPS vydává Česká republika na sociální ochranu necelé dvě třetiny průměrných výdajů v Evropské Unii (EU 28). Podobný objem výdajů jako v České republice, je na sociální ochranu vynakládán v Řecku, na Maltě, Kypru a ve Slovinsku a Portugalsku.

Více než 1,5 násobek průměrných výdajů EU 28 vydávají Lucembursko a Norsko a vysoko nad průměr ještě Švýcarsko, Dánsko a Nizozemí. Naopak méně než třetina průměrných výdajů v EU 28 je na sociální ochranu vynakládána v Turecku, Rumunsku, Srbsku a Bulharsku.

Graf 7.3 Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS* na 1 obyvatele v roce 2014

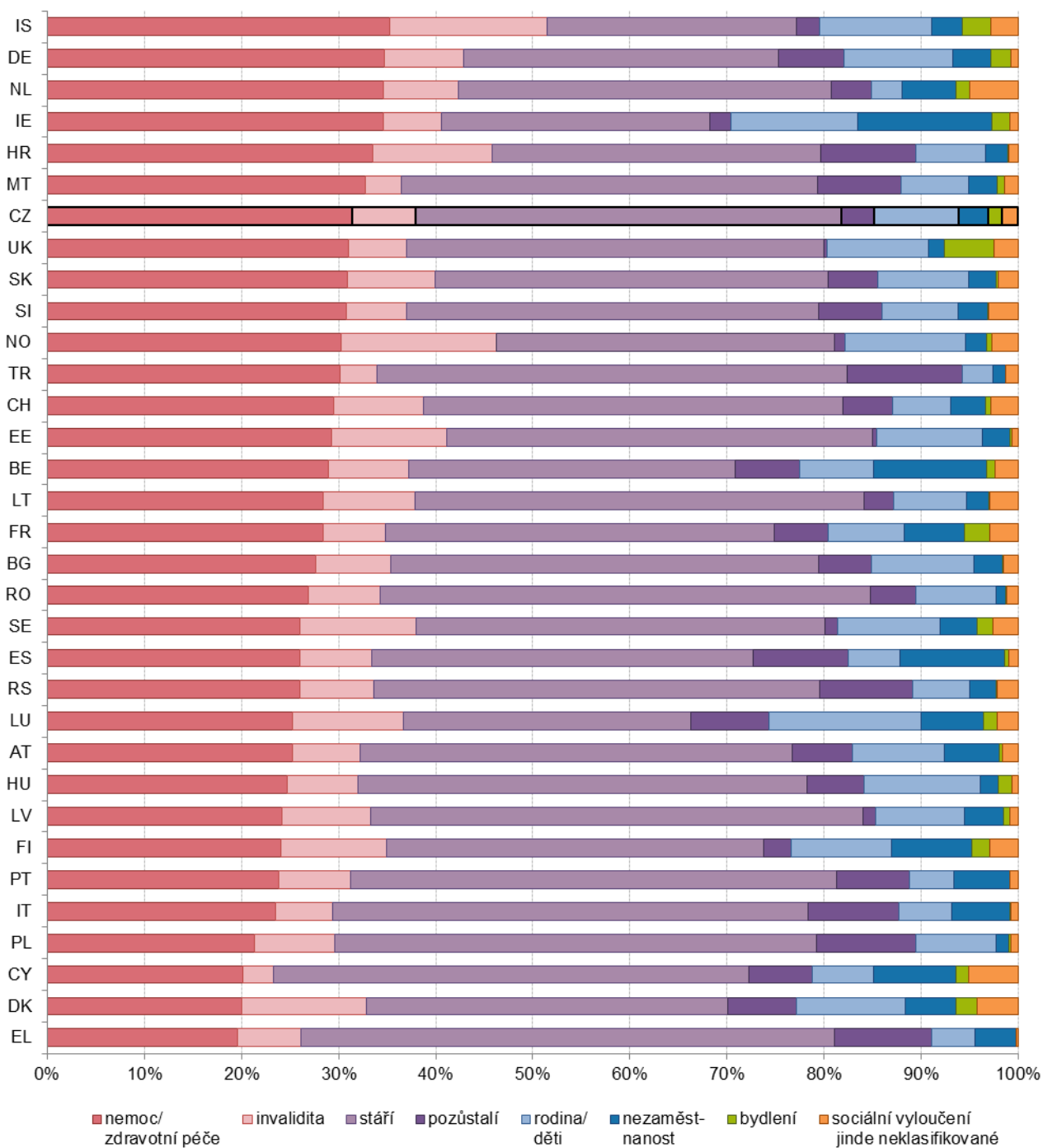

* PPS je standard kupní síly (Purchasing Power Standard), podrobněji na https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program

Zdroj dat: Eurostat: (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en) údaje k 15. 10. 2017

Struktura výdajů podle funkcí sociální ochrany se v jednotlivých zemích poměrně výrazně odlišuje. Například v Německu, Nizozemí, Irsku, na Islandu a v Chorvatsku tvořily v roce 2014 relativně velkou část (více než třetinu) výdaje na funkci sociální ochrany „nemoc/zdravotní péče“. Na druhou stranu, více než polovina výdajů na sociální ochranu byla v Řecku, Portugalsku, Lotyšsku a Rumunsku spotřebována na funkci „stáří“. Poměrně vysoký (přes 13 %) byl v roce 2014 podíl výdajů na funkci „rodina/děti“ v Lucembursku a Irsku a naopak nízký (méně než 4 %) v Turecku a Nizozemí. Česká republika je svou strukturou výdajů podle funkcí sociální ochrany spíše průměrným evropským státem.

Graf 7.4 Struktura výdajů na sociální ochranu podle funkcí ve vybraných evropských zemích v roce 2014

Zdroj dat: Eurostat: (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en) údaje k 15. 10. 2017

Další informace o vývoji výdajů na sociální ochranu podle evropského statistického systému ESSPROS jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/16142>.

Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu v rámci zemí EU a další podrobné informace včetně platného manuálu a metodiky jednotných statistik sociální ochrany ESSPROS jsou k dispozici na internetových stránkách Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>

7-1. Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995 - 2015)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Výdaje na sociální ochranu celkem ¹⁾	v tom podle funkcí sociální ochrany							
		nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifi- kované
1995	247 079	91 866	18 412	86 406	12 016	29 442	5 618	43	3 277
1996	286 424	105 696	22 382	101 726	14 193	31 434	7 341	688	2 965
1997	325 646	112 736	25 817	123 576	16 308	32 589	9 395	938	4 287
1998	358 102	120 068	28 634	140 002	17 484	32 626	10 908	1 818	6 563
1999	387 163	128 129	30 661	150 247	18 204	33 904	14 444	2 458	9 116
2000	413 601	139 075	32 037	160 644	18 663	34 984	14 309	2 710	11 178
2001	442 839	151 884	35 302	169 625	20 632	36 452	14 406	2 720	11 818
2002	482 036	168 804	37 479	182 541	22 120	38 738	16 513	3 038	12 803
2003	504 382	178 920	40 685	185 229	22 589	38 477	20 836	2 904	14 742
2004	526 791	185 298	41 430	194 507	22 739	44 164	20 877	2 623	15 153
2005	568 244	195 067	43 056	212 206	23 670	56 795	19 767	2 547	15 136
2006	598 714	199 876	49 829	227 174	24 864	59 762	18 618	2 389	16 202
2007	655 341	215 487	52 512	254 174	26 741	74 809	22 060	2 205	7 353
2008	698 133	222 767	54 823	281 441	27 182	79 616	23 666	2 194	6 444
2009	766 060	239 254	57 176	310 322	28 297	80 013	39 283	2 896	8 819
2010	769 172	239 185	57 710	321 475	27 824	79 091	31 020	4 307	8 560
2011	784 724	241 461	57 509	340 972	28 575	73 093	27 291	5 589	10 234
2012	805 533	245 410	55 624	358 033	28 696	71 150	25 987	7 501	13 132
2013	802 234	244 390	54 848	352 051	28 719	72 481	26 774	10 310	12 661
2014	823 598	258 317	54 331	360 486	28 523	71 419	24 807	12 203	13 512
2015	846 261	268 119	55 834	371 288	29 003	74 210	22 714	12 409	12 684

¹⁾ celkové výdaje nezahnují administrativní náklady

Pozn. Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS

(Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

7-2. Absolutní výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mil. eur (2007 - 2015)

Pramen: Eurostat

mil. EUR

Stát	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU28 - členské státy EU	.	3 385 040p	3 531 490p	3 665 560p	3 733 481p	3 857 296p	3 911 950p	4 012 635p	.
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	2 425 513p	2 549 764p	2 720 802p	2 785 558p	2 829 467p	2 883 455p	2 946 917p	3 007 928p	.
BE - Belgie	90 471	98 240	104 599	107 312	112 533	114 643	117 997	121 264	.
BG - Bulharsko	4 353	5 487	6 013	6 515	6 820	6 957	7 390	7 921	.
CZ - Česká republika	24 379	28 869	29 888	31 403	32 905	32 996	31 829	30 805	31 937
DK - Dánsko	67 852	69 777	75 573	78 887	79 455	81 442	84 183	87 182	.
DE - Německo	674 171	694 399	751 094	768 706	773 305	790 977	819 746	849 792p	.
EE - Estonsko	1 946	2 425	2 656	2 590	2 606	2 693	2 810	2 989	.
IE - Irsko	34 023	37 419	39 947	40 102	40 758	40 742	40 123	39 815	.
EL - Řecko	49 477p	55 255p	59 650p	59 210p	57 299p	53 864p	48 209p	46 203p	.
ES - Španělsko	218 969	239 198	263 770	266 224	271 174	264 875	264 622	263 473p	266 170p
FR - Francie	586 227	607 605	638 874	658 094	673 416	699 501	717 008	734 394	744 884
HR - Chorvatsko	.	9 061	9 459	9 477	9 237	9 286	9 550	9 288	9 373
IT - Itálie	413 287	435 640	453 276	462 938	467 493	472 549	478 193	485 119p	493 630p
CY - Kypr	2 890	3 337	3 565	3 847	4 252	4 343	4 382	4 037	.
LV - Lotyšsko	2 405	2 952	3 154	3 250	3 098	3 166	3 342	3 418	3 620p
LT - Litva	4 135	5 206	5 652	5 314	5 284	5 412	5 345	5 550	5 809p
LU - Lucembursko	7 239	7 984	8 641	9 060	9 401	10 015	10 739	11 197	11 504
HU - Maďarsko	22 559	24 149	21 423	22 258	21 901	21 182	21 154	20 927	.
MT - Malta	1 023	1 112	1 201	1 273	1 291	1 370	1 444	1 543	1 621
NL - Nizozemsko	160 133	169 018	181 250	187 514	194 203	199 724	203 593	205 176	.
AT - Rakousko	76 836	81 120	85 284	87 753	89 497	92 968	96 004	99 245	.
PL - Polsko	57 887p	70 829p	64 497p	71 307p	71 092	73 478	76 519	78 599	.
PT - Portugalsko	40 442	41 877	45 248	46 374	45 383	44 425	47 018	46 492	.
RO - Rumunsko	16 926	20 069	20 341	21 939	21 863	20 513	21 456	22 185	.
SI - Slovinsko	7 363	7 960	8 587	8 855	9 052	8 967	8 959	8 991	9 229p
SK - Slovensko	8 821	10 366	11 813	12 322	12 591	13 090	13 570	14 057	14 370p
FI - Finsko	45 656	48 652	52 542	54 832	56 842	60 156	63 317	65 553	.
SE - Švédsko	97 692	97 617	93 192	105 393	114 381	124 041	130 874	127 692	13 1016p
UK - Velká Británie	554 297	509 878	490 747	533 267	546 809	604 338	582 495	622 807	744 305p
IS - Island	3 199	2 264	2 200	2 329	2 522	2 619	2 728	3 093	.
NO - Norsko	64 860	69 014	70 876	81 357	88 784	97 322	98 460	97 591	.
CH - Švýcarsko	83 191	87 645	99 013	111 910	127 231	135 969	139 398	143 325	167 048p
RS - Srbsko	.	.	.	7 126	7 593	7 618	7 975	7 807	.
TR - Turecko	54 850	59 543	62 189	74 355	73 431	84 574	87 006	85 066p	.

Pramen: Eurostat (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en)
údaje k 9. 10. 2017

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).
p = předběžný údaj

7-3. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyvatele (2005 - 2015)

Pramen: Eurostat

EUR

Stát	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU28 - členské státy EU	.	.	.	6 754p	7 025p	7 276p	7 415p	7 644p	7 730p	7 905p	.
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	6 824p	7 058p	7 302p	7 639p	8 125p	8 299p	8 448p	8 590p	8 750p	8 902p	.
BE - Belgie	7 974	8 228	8 514	9 173	9 688	9 849	10 186	10 302	10 552	10 818	.
BG - Bulharsko	458	495	577	732	808	881	928	952	1 017	1 096	.
CZ - Česká republika	1 932	2 133	2 367	2 780	2 862	2 998	3 135	3 139	3 027	2 927	3 028
DK - Dánsko	11 570	11 764	12 424	12 701	13 683	14 220	14 263	14 565	14 993	15 448	.
DE - Německo	8 070	8 080	8 195	8 457	9 171	9 400	9 633	9 835	10 165	10 494p	.
EE - Estonsko	1 036	1 206	1 451	1 813	1 990	1 945	1 963	2 036	2 132	2 273	.
IE - Irsko	6 737	7 219	7 734	8 335	8 808	8 794	8 905	8 882	8 726	8 623	.
EL - Řecko	3 704p	4 069p	4 478p	4 988p	5 370p	5 324p	5 160p	4 877p	4 397p	4 242p	.
ES - Španělsko	4 285	4 551	4 842	5 205	5 689	5 716	5 801	5 663	5 676	5 668p	5 731p
FR - Francie	8 612	8 879	9 185	9 467	9 904	10 153	10 340	10 689	10 902	11 110	11 180
HR - Chorvatsko	.	.	.	2 102	2 196	2 206	2 157	2 175	2 245	2 192	2 227
IT - Itálie	6 501	6 816	7 072	7 405	7 670	7 810	7 873	7 937	7 939	7 980p	8 128p
CY - Kypř	3 379	3 620	3 767	4 243	4 411	4 638	4 997	5 027	5 083	4 735	.
LV - Lotyšsko	750	927	1 093	1 356	1 473	1 549	1 504	1 556	1 660	1 715	1 831p
LT - Litva	834	982	1 280	1 628	1 787	1 716	1 745	1 811	1 807	1 893	2 000p
LU - Lucembursko	14 122	14 672	15 081	16 339	17 359	17 871	18 136	18 862	19 764	20 128	20 196
HU - Maďarsko	1 927	1 999	2 243	2 406	2 137	2 226	2 196	2 135	2 138	2 121	.
MT - Malta	2 252	2 360	2 515	2 716	2 912	3 071	3 102	3 267	3 411	3 611	3 755
NL - Nizozemsko	8 614	9 403	9 775	10 277	10 965	11 286	11 634	11 920	12 115	12 166	.
AT - Rakousko	8 651	8 935	9 262	9 748	10 222	10 492	10 665	11 028	11 322	11 619	.
PL - Polsko	1 291p	1 416p	1 519p	1 858p	1 691p	1 874p	1 868	1 930	2 012	2 068	.
PT - Portugalsko	3 598	3 746	3 836	3 966	4 282	4 386	4 299	4 225	4 496	4 470	.
RO - Rumunsko	503	593	811	977	999	1 084	1 085	1 023	1 074	1 114	.
SI - Slovinsko	3 306	3 512	3 648	3 938	4 210	4 322	4 410	4 359	4 349	4 360	4 472p
SK - Slovensko	1 182	1 354	1 641	1 927	2 193	2 286	2 332	2 421	2 507	2 594	2 649p
FI - Finsko	8 011	8 316	8 633	9 156	9 841	10 223	10 549	11 111	11 641	12 003	.
SE - Švédsko	10 228	10 552	10 679	10 588	10 022	11 238	12 105	13 030	13 632	13 169	13 370p
UK - Velká Británie	8 455	8 861	9 039	8 250	7 880	8 496	8 644	9 487	9 083	9 639	11 428p
IS - Island	9 575	9 302	10 269	7 132	6 909	7 324	7 906	8 167	8 426	9 447	.
NO - Norsko	12 543	13 028	13 773	14 474	14 678	16 640	17 925	19 392	19 383	18 997	.
CH - Švýcarsko	11 343	11 206	11 017	11 460	12 786	14 302	16 080	17 003	17 232	17 503	20 169p
RS - Srbsko	977	1 050	1 058	1 113	1 095	.
TR - Turecko	620	677	782	838	863	1 017	989	1 125	1 143	1 102p	.

Pramen: Eurostat (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en)
 údaje k 9. 10. 2017

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).
 p = předběžný údaj

7-4. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS* na 1 obyvatele (2005 - 2015)

Pramen: Eurostat

PPS* na obyvatele

Stát	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU28 - členské státy EU	.	.	.	6 754p	7 025p	7 276p	7 415p	7 644p	7 730p	7 905p	.
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	6 847p	7 094p	7 348p	7 505p	7 791p	8 033p	8 171p	8 402p	8 549p	8 770p	.
BE - Belgie	7 550	7 741	7 884	8 256	8 530	8 800	9 059	9 234	9 504	9 923	.
BG - Bulharsko	1 255	1 266	1 407	1 637	1 717	1 925	2 039	2 117	2 302	2 544	.
CZ - Česká republika	3 576	3 677	4 024	4 104	4 437	4 501	4 546	4 690	4 778	5 010	5 215
DK - Dánsko	8 134	8 430	9 188	9 177	9 660	10 156	10 195	10 400	10 763	11 061	.
DE - Německo	7 942	7 984	8 196	8 279	8 774	9 118	9 420	9 720	9 911	10 325p	.
EE - Estonsko	1 812	1 970	2 241	2 638	2 948	2 944	2 918	3 013	3 051	3 243	.
IE - Irsko	5 544	5 895	6 190	6 382	6 784	7 168	7 264	7 366	7 082	6 926	.
EL - Řecko	4 354p	4 756p	5 079p	5 516p	5 738p	5 578p	5 436p	5 304p	5 007p	4 967p	.
ES - Španělsko	4 805	5 100	5 284	5 498	5 838	5 791	5 887	5 907	5 969	6 089p	6 263p
FR - Francie	8 174	8 376	8 688	8 665	8 913	9 238	9 427	9 833	10 190	10 460	10 818
HR - Chorvatsko	.	.	.	3 031	3 131	3 148	3 165	3 317	3 477	3 509	3 595
IT - Itálie	6 307	6 674	7 014	7 314	7 410	7 776	7 754	7 849	7 763	7 822p	8 201p
CY - Kypř	3 792	4 015	4 372	4 762	4 798	4 904	5 215	5 234	5 339	5 139	.
LV - Lotyšsko	1 459	1 615	1 718	1 928	2 163	2 486	2 297	2 362	2 517	2 599	2 841p
LT - Litva	1 725	1 913	2 371	2 729	2 966	2 966	2 990	3 122	3 126	3 300	3 543p
LU - Lucembursko	11 831	12 429	12 476	13 192	13 363	13 086	13 330	13 880	14 626	14 924	15 014
HU - Maďarsko	3 255	3 519	3 617	3 755	3 677	3 879	3 896	3 886	3 933	3 975	.
MT - Malta	3 283	3 319	3 599	3 678	3 845	4 008	3 978	4 188	4 221	4 478	4 641
NL - Nizozemsko	8 368	9 189	9 633	9 862	10 112	10 048	10 321	10 709	10 828	10 825	.
AT - Rakousko	8 420	8 717	8 911	9 108	9 305	9 606	9 685	10 127	10 372	10 675	.
PL - Polsko	2 395p	2 538p	2 730p	2 969p	3 185p	3 397p	3 476	3 706	3 836	3 931	.
PT - Portugalsko	4 489	4 706	4 740	4 779	5 028	5 161	5 040	5 107	5 544	5 544	.
RO - Rumunsko	1 107	1 221	1 495	1 820	2 035	2 308	2 276	2 241	2 245	2 350	.
SI - Slovinsko	4 493	4 712	4 776	4 912	4 937	5 126	5 266	5 323	5 297	5 414	5 684p
SK - Slovensko	2 426	2 591	2 859	3 043	3 296	3 654	3 675	3 817	3 952	4 105	4 295p
FI - Finsko	6 596	6 974	7 504	7 790	8 136	8 493	8 674	9 119	9 385	9 742	.
SE - Švédsko	8 395	8 798	9 082	9 156	9 158	9 017	9 186	9 701	9 704	9 786	10 207p
UK - Velká Británie	6 764	7 056	7 098	7 226	7 330	7 627	7 763	7 993	7 759	7 840	8 500p
IS - Island	6 392	6 649	7 125	7 095	7 282	6 807	7 213	7 314	7 264	7 636	.
NO - Norsko	8 727	9 157	9 801	10 074	10 313	10 478	10 840	11 239	11 609	11 979	.
CH - Švýcarsko	8 522	8 724	9 368	9 323	9 718	9 767	9 943	10 580	11 105	11 312	11 711p
RS - Srbsko	2 170	2 185	2 379	2 353	2 398	.

Pramen: Eurostat (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en)
údaje k 9. 10. 2017

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

* PPS je standard kupní síly (Purchasing Power Standard), podrobněji na https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program

p = předběžný údaj

7-5. Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2005 - 2015)

Pramen: Eurostat

v % HDP

Stát	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU28 - členské státy EU	.	.	.	25,9p	28,7p	28,6p	28,3p	28,7p	28,9p	28,7p	.
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	26,5p	26,2p	25,8p	26,5p	29,3p	29,2p	28,9p	29,3p	29,7p	29,7p	.
BE - Belgie	26,8	26,6	26,2	27,7	30,0	29,4	29,7	29,6	30,1	30,3	.
BG - Bulharsko	14,7	13,8	13,4	14,7	16,1	17,0	16,5	16,6	17,6	18,5	.
CZ - Česká republika	18,0	17,6	17,7	17,9	20,1	20,1	20,1	20,4	20,2	19,7	19,1
DK - Dánsko	29,5	28,4	29,1	28,9	32,7	32,4	32,1	32,0	32,5	32,9	.
DE - Německo	28,9	27,8	26,8	27,1	30,5	29,8	28,6	28,7	29,0	29,1p	.
EE - Estonsko	12,5	12,0	12,0	14,7	18,8	17,6	15,6	15,0	14,9	15,1	.
IE - Irsko	16,5	16,7	17,2	19,9	23,5	24,0	23,5	23,2	22,3	20,6	.
EL - Řecko	20,4p	20,6p	21,3p	22,8p	25,1p	26,2p	27,7p	28,2p	26,7p	26,0p	.
ES - Španělsko	20,1	20,0	20,3	21,4	24,4	24,6	25,3	25,5	25,8	25,4p	24,7p
FR - Francie	30,6	30,4	30,1	30,4	32,9	32,9	32,7	33,5	33,9	34,2	33,9
HR - Chorvatsko	.	.	.	18,8	21,0	21,1	20,7	21,1	22,0	21,6	21,3
IT - Itálie	25,3	25,6	25,7	26,7	28,8	28,9	28,5	29,3	29,8	29,9p	30,0p
CY - Kypr	16,6	16,7	16,4	17,6	19,1	19,9	21,5	22,3	24,2	23,0	.
LV - Lotyšsko	12,2	11,9	10,6	12,1	16,8	18,3	15,3	14,4	14,6	14,5	14,9p
LT - Litva	13,2	13,3	14,2	15,9	21,0	19,0	16,9	16,2	15,3	15,2	15,6p
LU - Lucembursko	22,1	20,8	19,7	21,2	23,8	22,7	21,9	22,8	23,2	22,7	22,0
HU - Maďarsko	21,5	22,0	22,2	22,4	22,8	22,6	21,7	21,4	20,8	19,9	.
MT - Malta	17,7	17,8	17,8	18,1	19,6	19,3	18,9	19,1	18,9	18,3	17,5
NL - Nizozemsko	25,8	26,5	26,1	26,4	29,4	29,7	30,2	31,0	31,2	30,9	.
AT - Rakousko	28,1	27,7	27,2	27,8	29,8	29,8	29,0	29,3	29,8	30,0	.
PL - Polsko	20,0p	19,7p	18,4p	19,3p	20,3p	19,7p	18,7	18,9	19,4	19,1	.
PT - Portugalsko	23,8	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	.
RO - Rumunsko	13,4	12,8	13,5	14,1	16,9	17,3	16,4	15,4	14,9	14,8	.
SI - Slovinsko	22,6	22,3	20,9	21,0	23,7	24,4	24,5	24,9	24,9	24,1	23,9p
SK - Slovensko	16,1	16,0	15,7	15,7	18,5	18,2	17,8	18,0	18,3	18,5	18,3p
FI - Finsko	25,6	25,4	24,5	25,1	29,0	29,3	28,9	30,1	31,1	31,9	.
SE - Švédsko	29,5	28,6	27,4	27,7	30,1	28,6	28,2	29,3	30,0	29,5	29,3p
UK - Velká Británie	25,3	25,3	24,8	26,0	28,8	29,1	29,1	29,3	28,4	27,5	28,8p
IS - Island	21,1	20,7	20,6	21,0	23,8	23,3	23,9	23,7	23,4	23,9	.
NO - Norsko	23,4	22,1	22,1	21,8	25,5	25,1	24,8	24,5	25,0	26,0	.
CH - Švýcarsko	25,7	24,5	23,8	23,3	25,5	25,5	25,4	26,3	27,0	27,0	27,6p
RS - Srbsko	23,9	22,7	24,0	23,3	23,4	.

Pramen: Eurostat (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en)
údaje k 9. 10. 2017

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany)
p = předběžný údaj

7-6. Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích v roce 2015

Pramen: Eurostat

v % celkových výdajů na sociální ochranu

	nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifikované
EU28 - členské státy EU *	29,21p	7,25p	40,23p	5,67p	8,55p	5,13p	2,05p	1,90p
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)*	29,30p	7,25p	39,28p	6,85p	7,98p	6,12p	1,49p	1,72p
BE - Belgie*	28,90	8,28	33,62	6,72	7,53	11,64	0,86	2,44
BG - Bulharsko*	27,60	7,78	44,00	5,48	10,59	2,90	0,07	1,57
CZ - Česká republika	31,68	6,60	43,87	3,43	8,77	2,68	1,47	1,50
DK - Dánsko*	19,98	12,87	37,28	6,99	11,22	5,20	2,21	4,25
DE - Německo*	34,77p	8,06p	32,44p	6,77p	11,28p	3,91p	2,07p	0,72p
EE - Estonsko*	29,32	11,83	43,83	0,42	10,89	2,82	0,22	0,67
IE - Irsko*	34,56p	6,03	27,63	2,17	13,11	13,76	1,91	0,83
EL - Řecko*	19,61p	6,47p	55,00p	10,04p	4,37p	4,27p	0,00p	0,24p
ES - Španělsko	27,35p	7,17p	39,96p	9,83p	5,29p	8,96p	0,42p	1,03p
FR - Francie	28,55	6,38	40,13	5,46	7,73	6,21	2,59	2,95
HR - Chorvatsko	33,54	12,17	34,12	9,63	7,10	2,36	0,11	0,97
IT - Itálie	23,05p	5,83p	49,11p	9,24p	5,96p	5,91p	0,12p	0,78p
CY - Kypř*	20,08	3,23	48,97	6,51	6,25	8,59	1,22	5,15
LV - Lotyšsko	24,56p	9,31p	48,94p	1,26p	10,66p	3,95p	0,59p	0,73p
LT - Litva	30,34p	9,17p	44,34p	2,93p	7,52p	3,42p	0,05p	2,22p
LU - Lucembursko	24,68	11,05	30,66	7,85	15,49	6,59	1,42	2,27
HU - Maďarsko*	24,70	7,34	46,16	5,90	11,93	1,89	1,47	0,61
MT - Malta	32,86	3,73	42,92	8,32	6,71	2,97	1,28	1,21
NL - Nizozemsko*	34,64	7,68	38,42	4,12	3,14	5,56	1,48	4,96
AT - Rakousko*	25,26	6,97	44,52	6,20	9,47	5,58	0,42	1,58
PL - Polsko*	21,29	8,28	49,66	10,24	8,21	1,31	0,30	0,72
PT - Portugalsko*	23,86	7,38	50,04	7,49	4,59	5,76	0,01	0,87
RO - Rumunsko*	26,86	7,47	50,44	4,66	8,30	0,96	0,12	1,19
SI - Slovinsko	32,34p	5,74p	41,89p	6,40p	7,63p	2,73p	0,11p	3,16p
SK - Slovensko	31,24p	8,84p	40,78p	5,12p	9,14p	2,91p	0,24p	1,74p
FI - Finsko*	24,02	10,91	38,85	2,82	10,36	8,22	1,94	2,89
SE - Švédsko	26,24p	11,67p	41,92p	1,17p	10,46p	3,67p	1,55p	3,32p
UK - Velká Británie	34,85p	5,95p	40,92p	0,30p	9,64p	1,37p	4,75p	2,21p
IS - Island*	35,28	16,20	25,66	2,43	11,52	3,10	2,94	2,87
NO - Norsko*	30,24	15,96	34,91	1,01	12,40	2,27	0,49	2,72
CH - Švýcarsko	29,80p	9,06p	42,92	5,05	6,06p	3,69	0,50p	2,91p
RS - Srbsko*	25,99	7,69	45,86	9,60	5,85	2,76	0,08	2,18

Pramen: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>) údaje k 9. 10. 2017

p = předběžný údaj

* údaje za rok 2014

Seznam zkratk

ČR Česká republika
ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ Český statistický úřad
ESSPROS Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany
EU Evropská unie
HDP hrubý domácí produkt
MF Ministerstvo financí
MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS územní statistická jednotka (stát, území, okres, kraj)
OSVČ osoba samostatně výdělečně činná
OZP osoba se zdravotním postižením
PPS Purchasing Power Standard (standard kupní síly)
SSP státní sociální podpora
SÚIP Státní úřad inspekce práce
ÚP ČR Úřad práce České republiky
ÚZIS ČR Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
ZS základní systém (ESSPROS)

Zkratky krajů České republiky

PHA - hlavní město Praha	HRA - Královéhradecký kraj
STČ - Středočeský kraj	PAR - Pardubický kraj
JHČ - Jihočeský kraj	VYS - Kraj Vysočina
PLZ - Plzeňský kraj	JHM - Jihomoravský kraj
KAR - Karlovarský kraj	OLO - Olomoucký kraj
ÚST - Ústecký kraj	ZLI - Zlínský kraj
LIB - Liberecký kraj	MSK - Moravskoslezský kraj

Zkratky evropských zemí

EU28 - členské státy EU	LU - Lucembursko
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	HU - Maďarsko
BE - Belgie	MT - Malta
BG - Bulharsko	NL - Nizozemsko
CZ - Česká republika	AT - Rakousko
DK - Dánsko	PL - Polsko
DE - Německo	PT - Portugalsko
EE - Estonsko	RO - Rumunsko
IE - Irsko	SI - Slovinsko
EL - Řecko	SK - Slovensko
ES - Španělsko	FI - Finsko
FR - Francie	SE - Švédsko
HR - Chorvatsko	UK - Velká Británie
IT - Itálie	IS - Island
CY - Kypr	NO - Norsko
LV - Lotyšsko	CH - Švýcarsko
LT - Litva	RS - Srbsko

Značky použité v tabulkách publikace

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky

